

Arkist. n. 303/31.12.2010

PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO

ORIVESI

Rantaosayleiskaava-alueiden arkeologinen inventointi 2009

Vadim Adel
Kulttuuriympäristöyksikkö
Pirkanmaan maakuntamuseo 2009

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO.....	3
LUETTELOT JA YLEISKARTAT	5
Luettelo inventointikohteista.....	5
Yleiskartta 1: Inventointialueen pohjoisosan inventointikohteet.....	7
Yleiskartta 2: Inventointialueen eteläosan inventointikohteet.....	8
Yleiskartta 3: Inventointialueen pohjoisosa. Tarkastetut alueet.	9
Yleiskartta 4: Inventointialueen eteläosa. Tarkastetut alueet.	10
INVENTOINTIKOhteet	11
Kiinteät muinaisjäännökset ja muut suojelukohteet.....	11
Muut kohteet.....	180
Lähdeluettelo	249
Lyhenteet	249
Kuvaluettelot	250
Pinnakkaiset	253
Liite 1: Luettelo esihistoriallisista löydöistä	<i>poistettu ks. pääluettelo</i>
Liite 2: Luettelo historiallisen ajan löydöistä	

JOHDANTO

Yleistä

Pirkanmaan maakuntamuseo suoritti vuonna 2009 arkeologisen inventoinnin Oriveden kaupungin rantaosayleiskaava-alueella. Tutkimukset tehtiin Ympäristösuunnittelu Oy:n tilauksesta ja niiden kustannukset olivat n. 16400 euroa + alv. Yhteensä kolme kuukautta kestäneet esi-, kenttä- ja jälki-työt suoritti Pirkanmaan maakuntamuseon kulttuuriympäristöyksikön tutkija, FM Vadim Adel. Kenttätyöt suoritettiin 11.-28.5. ja 22.-23.10.2009 (yhteensä 16 työpäivää), jälki-työt ja raportti tehtiin vuoden loppupuolella. Jälkitöissä avusti Teemu Tiainen (löytöjen puhdistus ja alustava luettelointi). Töiden valvojana toimi tutkija, FM Ulla Lähdesmäki.

Laadittavan osayleiskaavan alue käsittää kaikki Oriveden kaavoittamattomat ranta-alueet ja seitsemän niihin liittyvää kyläaluetta. Alueita, joiden maankäyttö tulisi muuttumaan, ei ollut ennalta määritetty inventoinnin alkaessa. Längelmäestä Oriveteen v. 2007 liitetyt alueet oli inventoitu syksyllä 2008 (Jäkärä 2008) eivätkä siten kuuluneet vuoden 2009 inventointialueeseen.

Aiemmat löydöt ja tutkimukset

Oriveden arkeologinen tutkimus alkoi v. 1907 Hjalmar Appelgren-Kivalon tekemällä lapinrauniotarkastuksella. Yksittäisiä tarkastuksia alueella tehtiin myös 1950- ja 1960-luvuilla. Oriveden kunnan ensimmäisen arkeologisen inventoinnin suoritti Matti Bergström vuonna 1977, jolloin alueella todettiin 10 kiinteää muinaisjäännöstä. Oriveteen v. 1973 liitetty Eräjärven alue oli alustavasti inventoitu jo vuonna 1976 Maarit Sunin toimesta mutta ilman mainittavia tuloksia. Oriveden uuden perusinventoinnin suorittivat Pirkanmaan maakuntamuseon arkeologit Jouko Pukkila ja Kalle Luoto vuonna 2003, jolloin alueen muinaisjäännösluetteluun lisättiin 14 kohdetta (Lähdesmäki & Palokoski 2005: 148-154; Pukkila 2003).

Muinaisjäännösrekisterin mukaan Orivedeltä tunnettiin vuoden 2009 toukokuun alussa 26 kiinteää muinaisjäännöstä, joista 17 sijaitsee inventointialueellamme. Oriveden historiallisen ajan kohteet painottuivat v. 2008 inventoidulle, Längelmäestä liitetulle alueelle. Ennestään tunnettuja kivilähtöisiä irtolöytöpaikkoja oli inventointialueella 22 (v. 2003 raportin tietojen mukaan: Pukkila 2003: 154-175).

Inventoinnin tavoitteet ja menetelmät

Inventoinnin tavoitteena oli täydentää vuoden 2003 perusinventointia kaavoitettavilla alueilla erityisesti historiallisen ajan muinaisjäännösten osalta, koska niitä ei ollut aikaisemmin systemaattisesti inventoitu. Inventoinnissa keskityttiin keskiajalla tai viimeistään uuden ajan alussa syntyneisiin kylänpaikkoihin historiallisen ajan informatiivisimpana muinaisjäännöstyyppinä; myös muita kohteita tarkastettiin mahdollisuuksien mukaan. Selvästi kaava-alueella sijaitsevien kyläntonttien lisäksi katsottiin tarpeelliseksi inventoida myös joitakin sen välittömässä läheisyydessä olevia kylänpaikkoja, joihin tai joiden potentiaaliin suoja-alueisiin kaava voi ulottua tai muuten vaikuttaa. Lisäksi inventointikohteisiin kuuluivat kaava-alueelle paikannetut, ennestään tunnetut esihistorialliset irtolöytöpaikat, joita ei ollut tarkastettu v. 2003 inventoinnissa tai joiden asianmukaiseen tarkastukseen silloin ei ollut sopivia kenttäolosuhteita. Inventoinnin yhteydessä em. esihistoriallisten ja historiallisten kohteiden lähialueilta, topografisesti otollisilta paikoilta etsittiin lisäksi mahdollisuuksien mukaan ennestään tuntemattomia esihistoriallisen ajan kohteita. Aikaisemmissa tutkimuksissa todettuja, muinaisjäännösrekisterissä kiinteiksi muinaisjäännöksiksi tulkittuja kohteita ei tarkastettu.

Historiallisten kylänpaikkojen inventoinnissa, niiden luokituksessa ja rajaamisessa noudatettiin Museoviraston rakennushistorian osaston ohjeita (Niukkanen 2007; 2009). Inventoinnin esityövaihees-

sa tutkittiin aluetta koskevia vanhoja karttoja 1600-1800-luvuilta Kansallisarkistossa ja Internetin kautta; inventoijalla oli lisäksi käytössä v. 2003 inventointiaineistoon kuuluvia digitaalikuvia Maanmittauslaitoksen arkistossa olevista Oriveden isojakokartoista. Historiallisessa kartta-analyysissä vanhat kartat vertailtiin toisiinsa ja nykyiseen karttapohjaan ottaen huomioon niiden mittakaava- ja suuntausominaisuudet, mahdolliset virheet sekä maiseman muutokset. Tonttimaiden tai muiden historiallisten kohteiden paikantamiseksi tietty vanhan kartan osa asemoitiin kuvankäsittelyohjelmalla (*Adobe Photoshop*) ja kohteet digitoitiin *MapInfo* -ohjelman avulla nykyaikaiselle karttapohjalle. Rajauksia täsmennettiin mahdollisuuksien mukaan maastossa.

Inventoinnin kenttätömenetelmiin kuuluivat pintapoiminta, muinaisjäännösten näkyvien rakenteiden visuaalinen havainnointi ja koekuopitus. Pintapoimintaa tehtiin pääasiassa pelloilla sekä muualla, missä maanpinta oli rikottuna. Koekuoppia kaivettiin pääasiassa mahdollisten esihistoriallisten muinaisjäännösten paikantamiseksi topografian perusteella valittuihin paikkoihin. Kaivutyö tehtiin lapiolla ja lastalla puhtaaseen pohjamaahan asti, ja kaivamisen jälkeen koekuopat peitettiin.

Kaikki kiinteät muinaisjäännökset dokumentoitiin kentällä valokuvaamalla ja merkitsemällä ne pohjakarttoihin mittakaavassa 1:5000 noin 5-10 m:n tarkkuudella. Etäisyysmittaukset maastossa suoritettiin etäisyysmittarilla *Bushnell Laser 500* ja askelmitalla 1 m:n tarkkuudella tai silmämääräisesti n. 1-10 m:n tarkkuudella riippuen tilanteesta. Jälkitöissä paikkatiedot digitoitiin kenttäkartoista *MapInfo* -pohjaisiksi tietokannoiksi. *Mapinfo Professional* -ohjelman (versio 8.0) avulla laskettiin kohteiden koordinaatit ja tulostettiin kaikki raportin kartat. Pohjana käytettiin vuoden 2005 version PerusCD-karttoja (© Maanmittauslaitos, käyttöoikeuslupa PISA/020/2006). Kaikki inventointikohteet tallennettiin maakuntamuseon *YmpäristöSIIRI* -tietokantaan, josta tulostettiin raportin tekstiosa. Koordinaattitiedot on ilmoitettu raportissa sekä yhtenäis- (*p* ja *i*), että peruskoordinaatteina (*x* ja *y*).

Inventointikuvat säilytetään Pirkanmaan maakuntamuseon kokoelmissa. Osa digitaalikuvista on tallennettu Tampereen museoiden Siiri -kuvatietokantaan (diaarinro KYY 20). Inventoinnissa talteen otetut löydöt on luetteloitu Museoviraston arkeologian osaston (esihistorialliset löydöt) ja Kansallismuseon historian yksikön (historiallisen ajan löydöt) kokoelmiin (ks. luettelot liitteessä).

Inventoinnin tulokset

Inventoinnin aikana tarkastettiin yhteensä 43 arkeologista kohdetta ja useita muita, topografian perusteella potentiaalisiksi arvioituja alueita. Inventoinnin tuloksena selvitysalueella todettiin tai varmistettiin ja alustavasti rajattiin 25 uutta kiinteää muinaisjäännöstä, joista yksi on ennestään tuntematon kivikautinen asuinpaikka (kohde 18) ja loput historiallisia kyläpaikkoja (kohteet 1-17, 19, 20 ja 23-27). Kohteet kuuluvat ehdotuksemme mukaan rauhoitusluokkaan 2 (rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös, jonka arvon selvittäminen edellyttää tarkempia tutkimuksia). Vielä yhden, jo ennestään kiinteiden muinaisjäännösten listaan kuuluneen kyläpaikan rajausta tarkennettiin historiallisen karttaselvityksen yhteydessä (kohde 21). Lisäksi vanhojen karttojen avulla paikallistettiin yksi mahdollinen historiallisen ajan muinaisjäännös, jota ei kuitenkaan ehditty tarkastaa maastossa (kohde 22); sen suojeleminen kaavoituksen keinoin on kuitenkin myös suositeltavaa.

LUETTELOT JA YLEISKARTAT

Luettelo inventointikohteista

Inv. nro.	Kohdenimi	MJ.tyyppi	mj. lka	Ajoitus	PK	sivu
1	Savo (Joensuu/Sauoi)	asuinpaikat, työ- ja valmistuspaikat	2	historiallinen	214208	11
2	Aakkola (Ackoila)	asuinpaikat	2	historiallinen	214208	18
3	Haavisto (Hauisto)	asuinpaikat	2	historiallinen	214208	24
4	Kokkola (Kokkola/Pudas)	asuinpaikat	2	historiallinen	214208	30
5	Onnistaipale (Taipale/Niemi)	asuinpaikat	2	historiallinen	214205	36
6	Onnistaipale (Taipale/Niemi) Hört-sänä	asuinpaikat	2	historiallinen	214205	43
7	Voitila (Voitila/Voitiala)	asuinpaikat	2	historiallinen	214208	49
8	Pehula (Ruotsila/Torittu)	asuinpaikat	2	historiallinen	214208	55
9	Lyytikälä (Lytikkälä)	asuinpaikat	2	historiallinen	214208	61
10	Laasola (Lasoila/Laasoila)	asuinpaikat	2	historiallinen	214208	68
11	Pitkäjärvi (Pitkäjärvi)	asuinpaikat	2	historiallinen	214208	74
12	Siitama (Sitama)	asuinpaikat	2	historiallinen	214204	81
13	Padustaipale (Taipale/Pahutaival)	asuinpaikat	2	historiallinen	214204	87
14	Rajalahti (Rajalax)	asuinpaikat	2	historiallinen	214204	93
15	Naappila (Naappila)	asuinpaikat	2	historiallinen	214204	99
16	Koivuniemi (Koivuniemi)	asuinpaikat	2	historiallinen	214204	105
17	Suomasema (Somesoma/ Suomai- sema)	asuinpaikat	2	historiallinen	214207	112
18	Suomasema 2	asuinpaikat	2	kivikautinen	214207	118
19	Kuivanen (Kuiviais/Kuivanen)	asuinpaikat	2	historiallinen	214207	123
20	Koppala (Koppala)	asuinpaikat	2	historiallinen	214207	129
21	Leväslahti (Leualax/Lieveslaksi)	asuinpaikat	2	historiallinen	214210	136
22	Leväslahti (Leualax/Lieveslaksi) Ei- nola	asuinpaikat	-	historiallinen	214210	141
23	Kauppila (Kauppila)	asuinpaikat	2	historiallinen	214207	146
24	Eräjärvi (Nikkilä/Haapaniemi)	asuinpaikat	2	historiallinen	214207	153
25	Uiherla (Uiherola/Viherola)	asuinpaikat	2	historiallinen	214112	160
26	Vihasjärvi (Vihasjärvi)	asuinpaikat	2	historiallinen	214112	166
27	Järvenpää (Järvenpää/Eräjärvi)	asuinpaikat	2	historiallinen	214112	173
28	Kolhi	löytöpaikat	-	kivikautinen	214208	180
29	Putankoski	löytöpaikat	-	kivikautinen	214208	184
30	Torittu (Joutsikas/Äijäinen)	asuinpaikat	-	historiallinen	214208	188
31	Lyytikälä Uotila	löytöpaikat	-	moniperiodinen	214208	192
32	Laurila	löytöpaikat	-	kivikautinen	214208	196
33	Heikkilä	löytöpaikat	-	kivikautinen	214208	200
34	Päilahti (Pailax/Peilax)	asuinpaikat	-	uusi aika	214207	204
35	Multavieru	löytöpaikat	-	kivikautinen	214204	207
36	Kiviniemi 2	löytöpaikat	-	kivikautinen	214204	211
37	Kivinokka	löytöpaikat	-	esihistoriallinen?	214204	215
38	Rajalahti Uotila	löytöpaikat	-	kivikautinen	214204	219
39	Ala-Yrjölä	löytöpaikat	-	kivikautinen	214204	223
40	Tanhuanpää	löytöpaikat	-	kivikautinen	214204	227

Inv. nro.	Kohdenimi	MJ.tyyppi	mj. lka	Ajoitus	PK	sivu
41	Tammela	työ- ja valmistuspaikat	-	historiallinen	214109	231
42	Ojonen	löytöpaikat	-	kivikautinen	214210	235
43	Kurki-Heikkilä	löytöpaikat	-	kivikautinen	214109	239
44	Erkkilä	löytöpaikat	-	kivikautinen	214112	242
45	Klemola	löytöpaikat	-	kivikautinen	214112	245

Oriveden rantaosayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2009

YLEISKARTTA 1
Inventointialueen pohjoisosan inventointikohteet (1-11 ja 28-33)
1:40 000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

- — — — — Oriveden kaupungin raja ennen v. 2007
- irtolöytöpaikka
- kiinteä muinaisjäännös
- muu kohde hist. ajalta

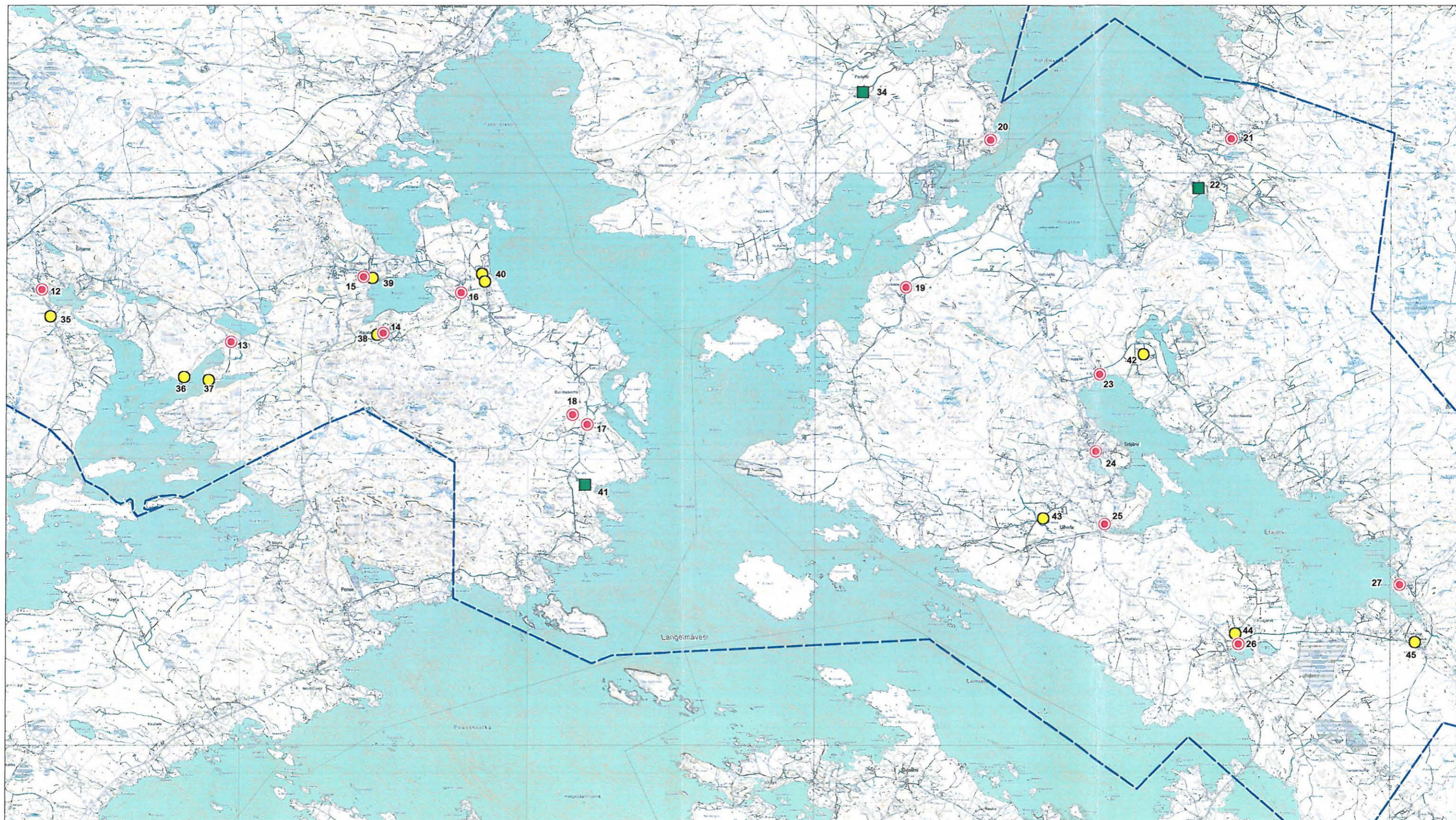

Oriveden rantaosayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2009

YLEISKARTTA 2
Inventointialueen eteläosan inventointikohteet (12-27 ja 34-45)
1:65 000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

- Oriveden kaupungin raja ennen v. 2007
- kiinteä muinaisjäännös
- irtolöytöpaikka
- muu kohde hist. ajalta

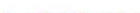
Oriveden rantaosayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2009

YLEISKARTTA 3

Inventointialueen pohjoisosa. Tarkastetut alueet.

1:40 000

 inventoinnissa tarkastettu alue

 Oriveden kaupungin raja ennen v. 2007

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

Oriveden rantaosayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2009

YLEISKARTTA 4

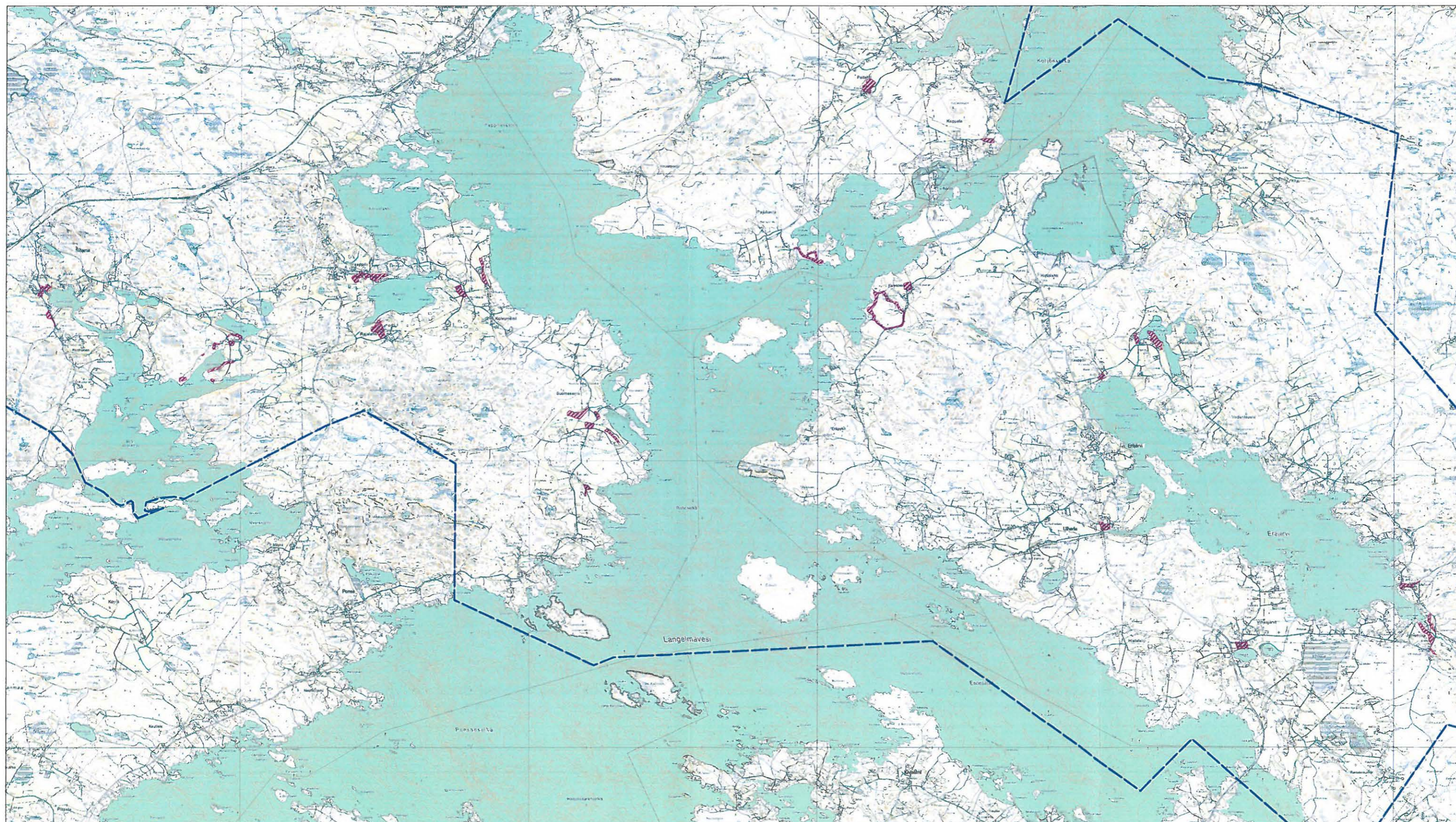
Inventointialueen eteläosa. Tarkastetut alueet.

1:65 000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

inventoinnissa tarkastettu alue

INVENTOINTIKOhteet**KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET JA MUUT SUOJELUKOhteet****1. Savo (Joensuu/Sauoi)**

Kunta	Orivesi
Kylä	Savo
Kohdenimi	Savo (Joensuu/Sauoi)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	1
MJ-tyyppi	asuinpaikat, työ- ja valmistuspaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat, tervahaudat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1900-luvut
Rauhoitusluokka	2
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6847 322
X2-koordinaatti	6847 436
Y1-koordinaatti	2525 217
Y2-koordinaatti	2525 362
Z1-koordinaatti	0089
Z2-koordinaatti	0097
P1-koordinaatti	6849 811
P2-koordinaatti	6849 928
I1-koordinaatti	3366 663
I2-koordinaatti	3366 806
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus	562-425-2-23
Kiinteistönimi	TILLIKKA
Lisätietoja	Mj-alueen itäreunaa.
Kiinteistötunnus	562-425-2-27
Kiinteistönimi	MÄKI-KOLHI
Lisätietoja	Mj-alueen NW-reunaa.

Kiinteistötunnus 562-425-2-37

Kiinteistönimi PAAVOLA
Lisätietoja Mj-alueen pääosa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 28.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Kokkilanselästä (88,8 m mpy) Aakkojärveen (88,5 m) laskevan Aakkolan- eli Savonjoen niskalla, sen SW-rannalla, Savon kylätien (nro 3413) NE-puolella, joen ja tien välisellä koillisrinteellä, n. 200 m Oriveden ja Juupajoen välisestä kunnanrajasta S.

Kohteen kuvaus

Savo (Joensuu/Sauoi) mainitaan asiakirjoissa v. 1540 lähtien kolmen talon kylänä (Poppius 1954: 161-162; Suvanto 2001:928-929). Historiallinen tonttimaa paikannettiin vanhojen karttojen avulla. Alue on pääosin Paavolan talon pihapiiriä.

Inventoinnin yhteydessä mj-alueen pohjoislaidalla, rantatörmän päällä, pohjoiseen pistävällä niemekkeellä havaittiin pyöreä, halkaisijaltaan n. 6 m oleva kuoppa, jota rannan (eli pohjois-) puolelta reunustaa maavalli; kuopan keskellä todettiin palanutta/sulanutta orgaanista ainesta sisältävä kumpare; reunavallin alapuolella, rinteiden yläosassa oli toinen, pienempi kuoppa. Kyseessä on todennäköisesti tervahauta.

Epämääräisempiä kuopanteita ja kumpareita havaittiin tontin N-osassa olevan, rannan suuntaisen ulkorakennuksen NE- ja E-puolella. Saman rakennuksen SE-puolelta, maan alta on maanomistajan mukaan joskus löytynyt vanhoja asutusjäänneksiä, mm. hiiltä.

Havaintomahdollisuudet

Huonot.

Kohteen laajuus

Noin 130 m (NW-SE) x 100 m. Perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 30 ja 10 m vastaavasti) ja topografia.

Ehdotus suoja-alueeksi

Etelässä 20 m, kaakossa 30 m, muualla 10 m oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on edelleen käytössä. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Suojelutoimenpiteet kentällä

Maanomistajalle kerrottiin vanhan kylätontin merkityksestä muinaisjäännöksenä ja vaikutuksesta kaavaan.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava on vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapoiminta

Pihapiirissä ja kesämökkkitontilla mj-alueen SE-puolella, josta löytyi tiilimurskaa (ei otettu talteen).

Koekuopat

-

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 283

Gadd 1767. - MML, Orivesi 22:-

Lilius 1787. - MML, Orivesi 22:a

Löydöt

Ks. kohdat "Kohteen kuvaus" ja "Pintapoiminta". Ei luetteloitavia löytöjä.

Negatiivit

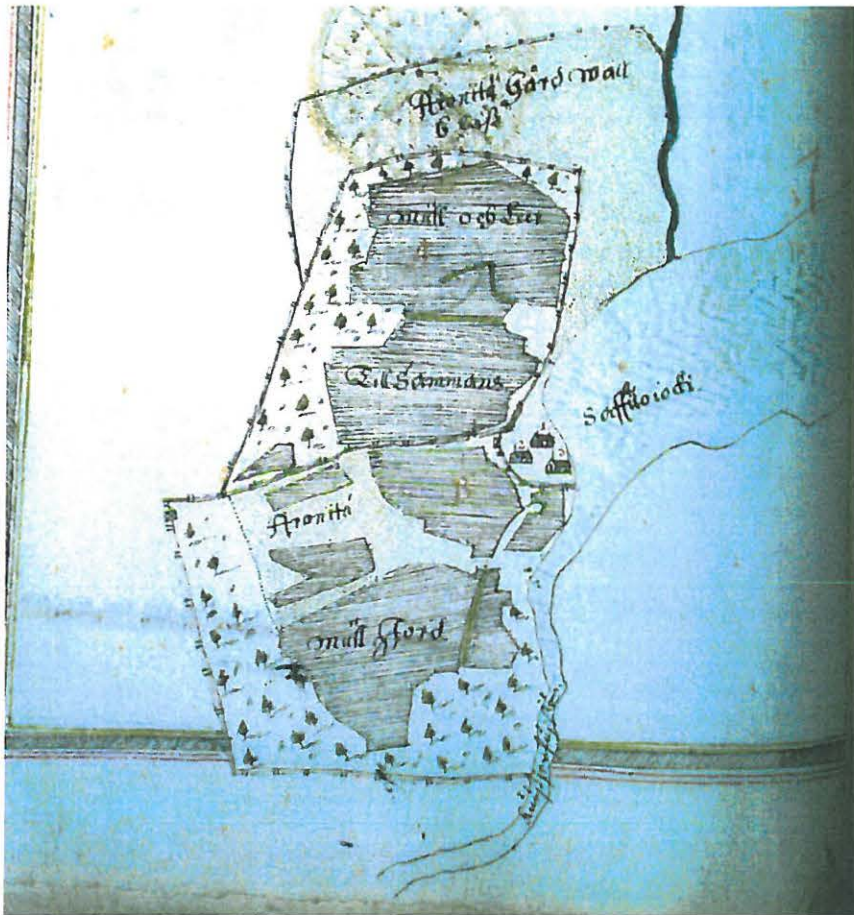
21

Digitaalikuvat

63

Savo (Joensuu/Sauoi), historiallinen asuinpaikka. Yleiskuva. Etelälounaasta. 28.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

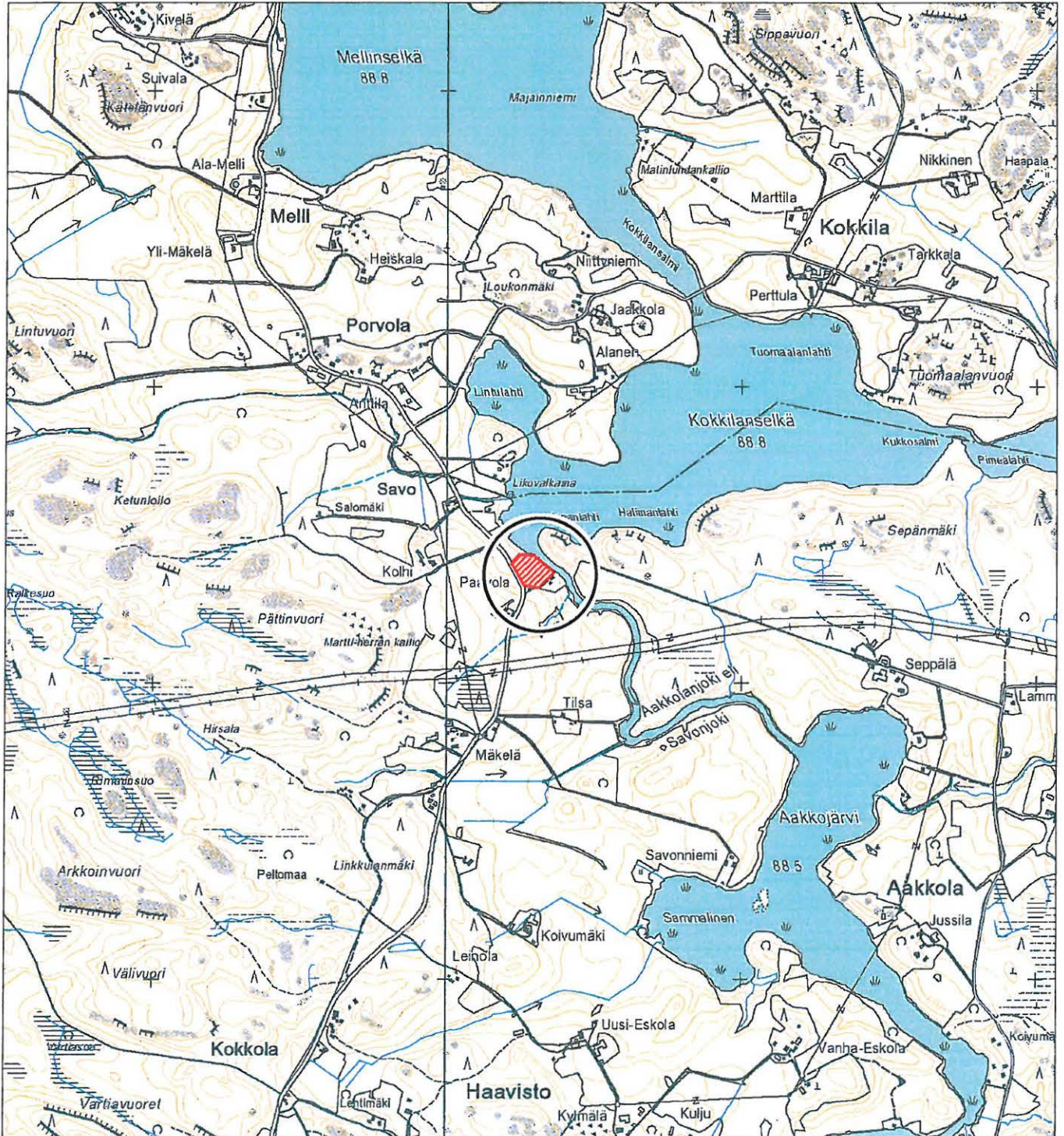

Ote isojakokartasta.

1. Savo (Joensuu/Sauoi), historiallinen kylänpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttaletti 214208)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

kiinteä muinaisjäänös

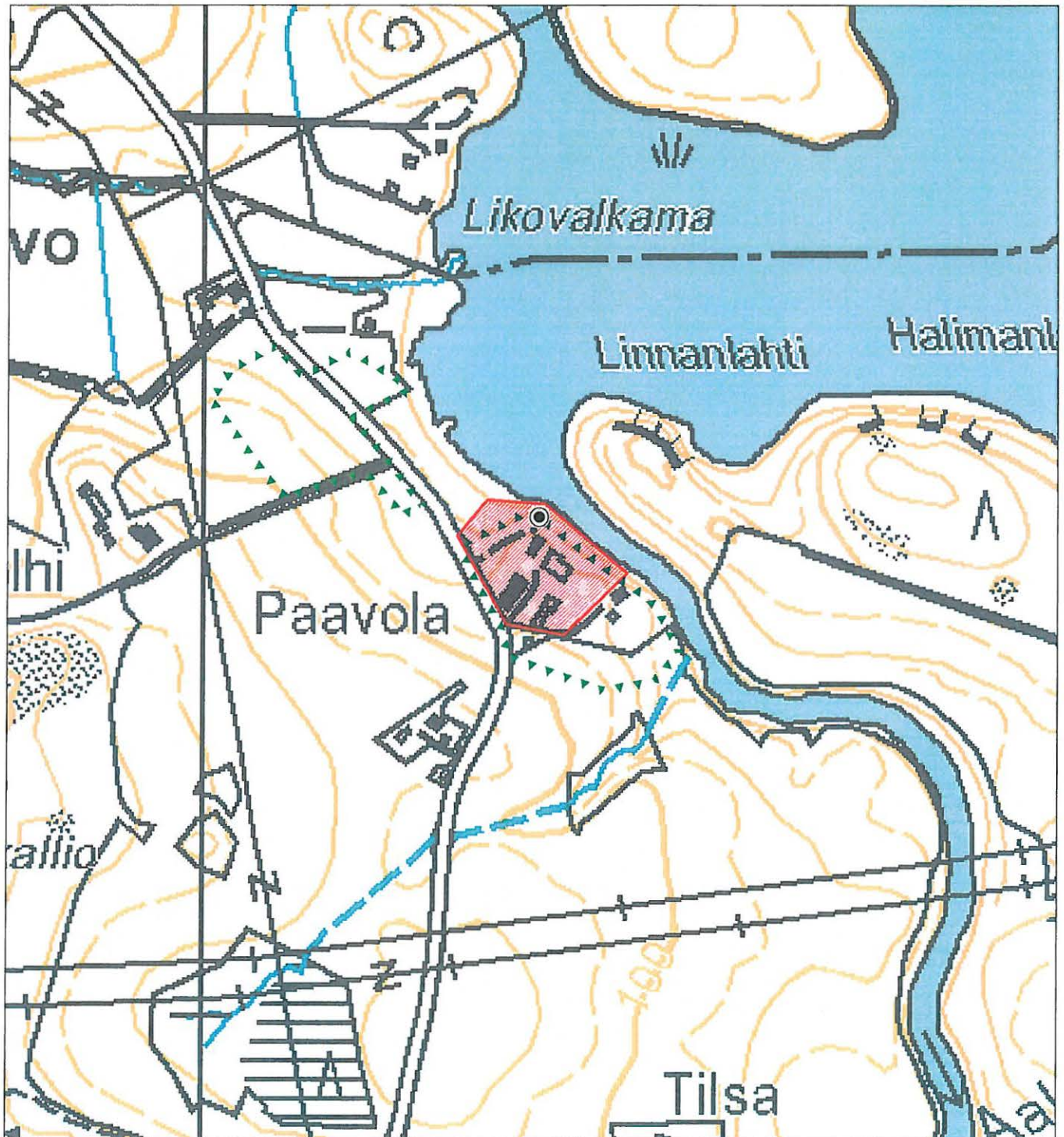

1. Savo (Joensuu/Sauoi), historiallinen kyläpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

kiinteä rakenne

2. Aakkola (Ackoila)

Kunta	Orivesi
Kylä	Aakkola
Kohdenimi	Aakkola (Ackoila)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	2
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1700-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6846 674
X2-koordinaatti	6846 755
Y1-koordinaatti	2526 578
Y2-koordinaatti	2526 658
Z1-koordinaatti	0094
Z2-koordinaatti	0100
P1-koordinaatti	6849 103
P2-koordinaatti	6849 186
I1-koordinaatti	3367 989
I2-koordinaatti	3368 071
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajaus (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-401-1-51

Kiinteistönimi UUSI-SEPPÄLÄ

Lisätietoja Mj-alueen NE-osa.

Kiinteistötunnus 562-401-1-52

Kiinteistönimi PEKKALA

Lisätietoja Mökkitontti mj-alueen keskellä.

Kiinteistötunnus 562-401-1-54

Kiinteistönimi PELTO-HEIKKILÄ

Lisätietoja Mj-alueen SW-osa ja SE-reuna.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 25.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Aakkojärven (88,5 m) itärannalla, n. 40 m vesirajasta SE, mäen laella ja järveen viettävällä rinteellä, peltojen keskellä.

Kohteen kuvaus

Kylä mainitaan lähteissä vuodesta 1540 alkaen, jolloin siihen kuului 2 taloa (Suvanto 2001: 923; Poppius 1954: 130). Historiallinen tonttimaa paikannettiin 1600-1700-lukujen karttojen perusteella, joihin on merkitty kaksi taloa. Alueen keskiosassa on nykyään kesämökkkitontti, muuten se on peltoa.

Havaintomahdollisuudet

Pellolla kohtalaiset inventoinnin (2009) aikana; kuivuus vaikeutti kuitenkin pintapoimintaa.

Kohteen laajuus

Noin 70 x 70 m. Perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 40 ja 15 m vastavasti), topografia ja pintapoimintalöytöjen levintä.

Ehdotus suoja-alueeksi

Pohjoisessa 30 m, idässä 25 m, muualla 20 m oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on autioitunut 1700-luvun lopussa tai 1800-luvun alkupuolella ja jonka osa on myöhemmin otettu kesäasutuskäyttöön. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava on vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Lähistön kohteet

Kohteesta n. 50 m N, toisen kesämökkkitontin itäreunalla todettiin kivrakenteita, jotka liittyvät todennäköisesti 1800- (ja 1900?)-luvun talonpaikkaan.

Pintapöiminta

Pelloilla. Asuinpaikkalöydöt keskittyivät kahden mökkitontin väliselle pellolle ja etelämpänä olevan pellon reunaan, mj-alueen etelälaidalle.

Koekuopat

-

Lisätietoja

1800-luvun pitäjänkartan mukaan kylätontti oli siirtynyt isonjaon jälkeen (ehkä vasta 1800-luvun alkupuolella) muutamia kymmeniä metrejä pohjoisemmaksi.

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 273

Lilius 1787. - MML, Orivesi 1:a

Pitäjänkartasto, 2142 08 Ia.* -/- - Orivesi. - KA, MMH, Ia.* -

[<http://digi.narc.fi/digi/fullpic.ka?kuid=57802>]

Löydöt

KM 2009079 (punasavikeramiikkaa, lasia, liitupiipun varren pala)

Negatiivit

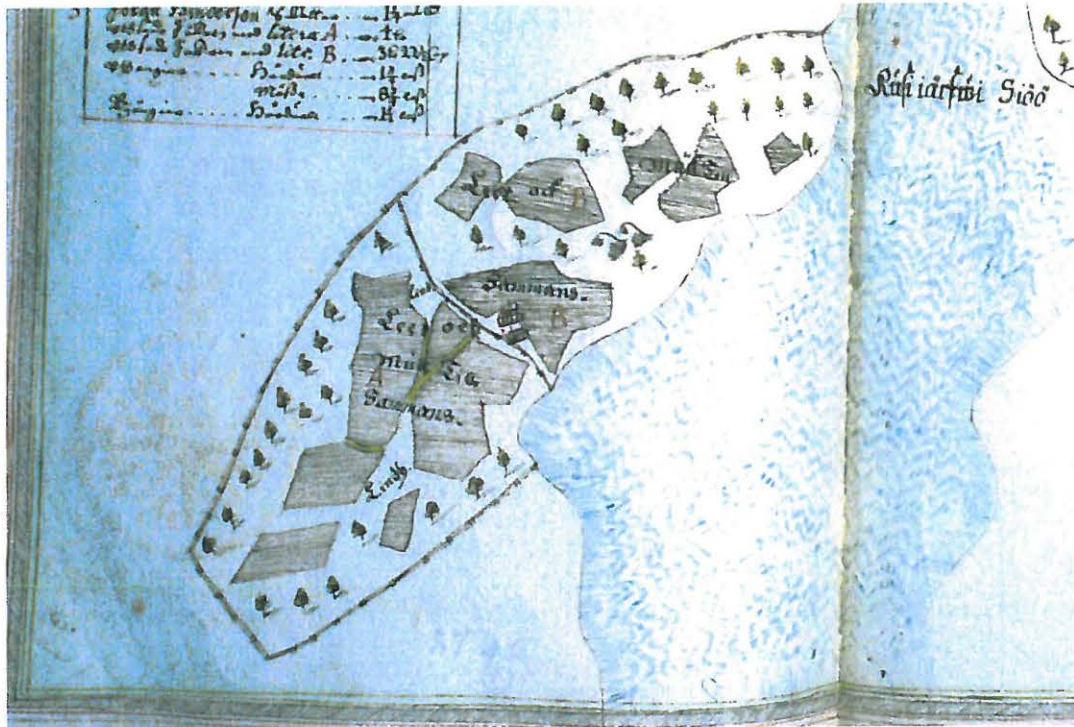
15

Digitaalikuvat

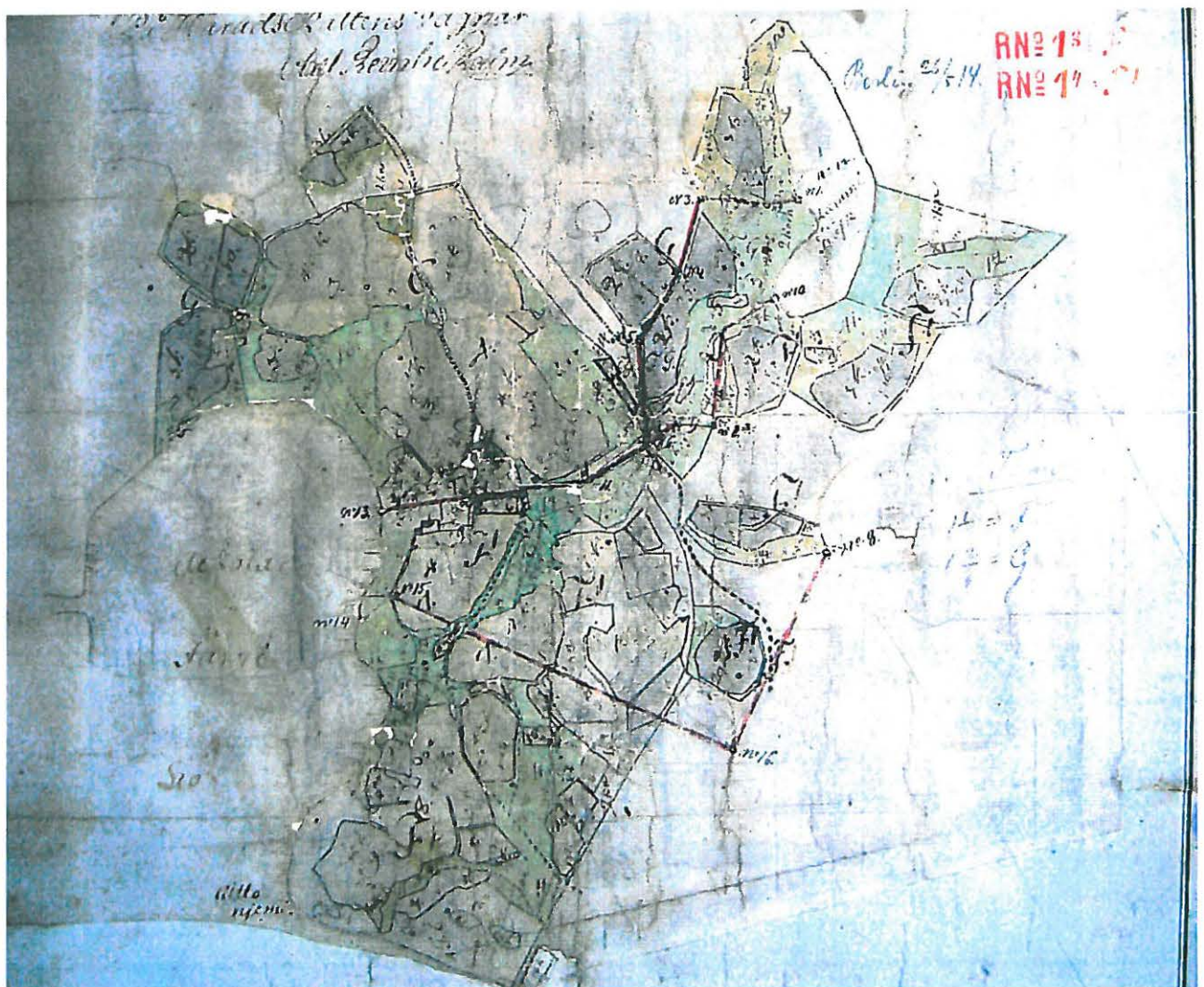
35

Aakkola (Ackoila), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Itäkaakosta. 25.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

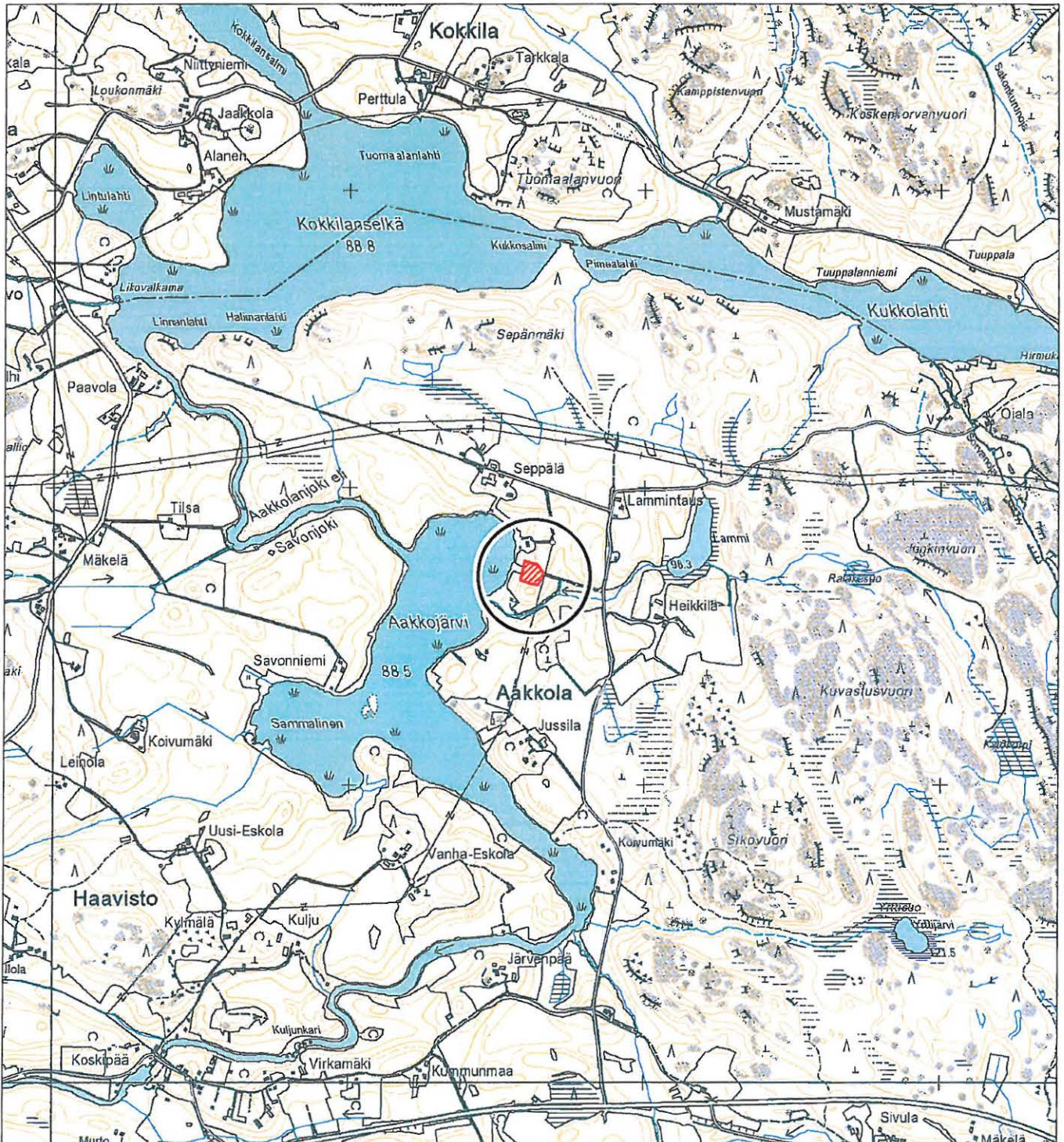

Ote isojakokartasta.

2. Aakkola (Ackoila), historiallinen kyläpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 214208)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

kiinteä muinaisjäännös

2. Aakkola (Ackoila), historiallinen kyläpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen raja)

tarkastetun
alueen raja

3. Haavisto (Hauisto)

Kunta	Orivesi
Kylä	Haavisto
Kohdenimi	Haavisto (Hauisto)
Muinaisjäänöstunnus	
Inventointinumero	3
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1700-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6845 757
X2-koordinaatti	6845 906
Y1-koordinaatti	2526 131
Y2-koordinaatti	2526 250
Z1-koordinaatti	0104
Z2-koordinaatti	0108
P1-koordinaatti	6848 208
P2-koordinaatti	6848 356
I1-koordinaatti	3367 503
I2-koordinaatti	3367 623
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-402-3-26

Kiinteistönimi VANHA-ESKOLA

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 25.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Tampere-Jyväskylä tiestä 0,9 km N, Aakkojärven (88,5 m mpy) S-rannasta n. 120 m S, pienellä mäellä, peltojen ympäröimällä saarekkeella.

Kohteen kuvaus

Kylä mainitaan maakirjoissa vuodesta 1540 alkaen, jolloin siihen kuului 2 taloa; toinen niistä halotettiin kahtia v. 1565 (Suvanto 2001: 922-923; Poppius 1954: 131). Historiallinen tonttimaan paikannettiin 1600-luvun maakirjakartan avulla. Alue on pääosin sekametsää kasvavaa joutomaata; sen eteläpäässä on Vanha-Eskolan talon pihapiiri. Inventoinnin yhteydessä alueella todettiin kolme kiinteää rakennetta: 1) kiukaan raunio n. 15 m vajan W-kulmasta SW; 2) kiven- ja maansekainen kumpu, edellisestä n. 7 m NNW (GPS-koordinaatit: 6848 299/3367 552); 3) matala, kiven- ja maansekainen kumpare, pellonreunasta n. 20 m NE (GPS-koordinaatit: 6848 320/3367 525).

Havaintomahdollisuudet

Huonot kasvillisuuden takia.

Kohteen laajuus

Noin 160 m (SW-NE) x 60-110 m. Perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 45 ja 15 m vastaavasti), topografia ja havainnot kiinteistä rakenteista.

Ehdotus suoja-alueeksi

40 m oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on autioitunut todennäköisesti 1700-luvulla ja jonka pieni osa on otettu käyttöön uudelleen aikaisintaan 1800-luvun loppupuolella. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koe-kaivauksia).

Suojelutoimenpiteet kentällä

Keskustelu Vanha-Eskolan maanomistajien/asukkaiden kanssa, joille kerrottiin kiinteästä muinaisjäänöksestä ja sen vaikutuksesta kaavaan.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Mj-alueen N-osaan/-puolelle on tulossa rantaosayleiskaava.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapöiminta

Pellon reunalla. Ei löytöjä.

Koekuopat

-

Lisätietoja

1700-luvun karttojen perusteella kylä siirtyi silloin (?) n. 100 m pohjoisemmaksi, jossa se on sijainnut myös 1800-luvun pitäjänkartan mukaan.

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 274

Lilius 1787. - MML, Orivesi 1:h

[Isojakokartan uudistus, KA, MHA]. - Lehtonen 2006.

Pitäjänkartasto, 2142 08 Ia.* -/- - Orivesi. - KA, MHA, Ia.* -

[<http://digi.narc.fi/digi/fullpic.ka?kuid=57802>]

Löydöt

-

Negatiivit

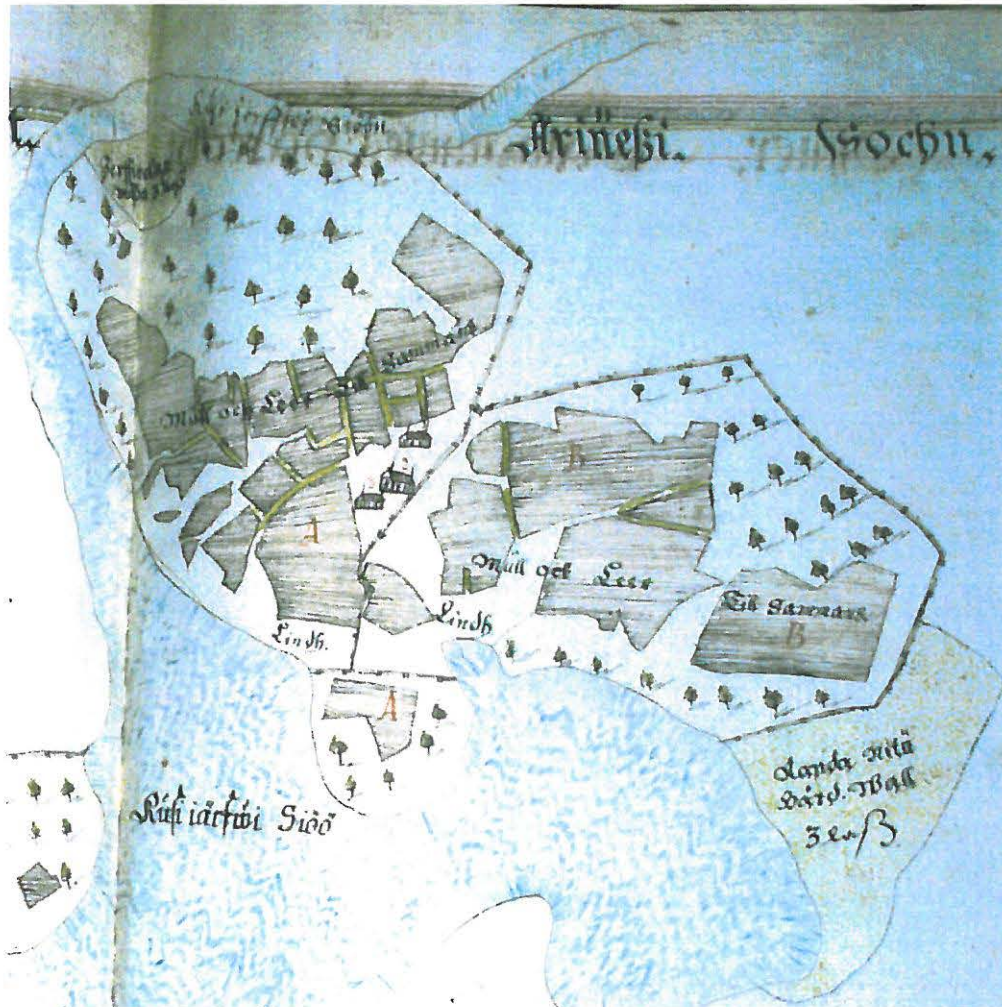
16, 17

Digitaalikuvat

36-40

Haavisto (Hauisto), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Lounaasta. 25.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

3. Haavisto (Hauisto), historiallinen kylänpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 214208)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

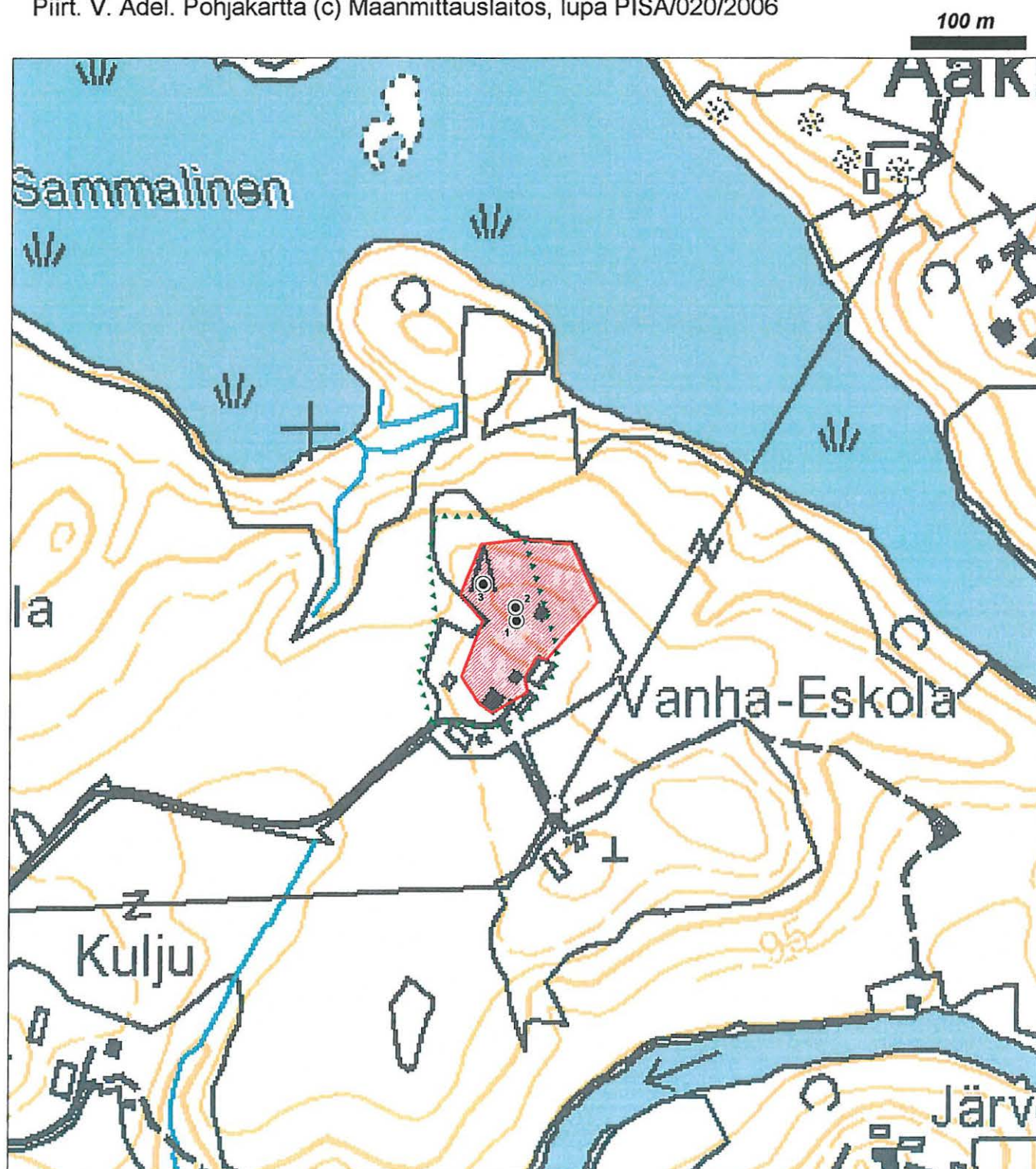

kiinteä muinaisjäännös

3. Haavisto (Hauisto), historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

1 kiinteä rakenne
ja sen numero

4. Kokkola (Kokkola/Pudas)

Kunta	Orivesi
Kylä	Kokkola
Kohdenimi	Kokkola (Kokkola/Pudas)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	4
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1800-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6844 700
X2-koordinaatti	6844 816
Y1-koordinaatti	2524 222
Y2-koordinaatti	2524 314
Z1-koordinaatti	0101
Z2-koordinaatti	0108
P1-koordinaatti	6847 239
P2-koordinaatti	6847 354
I1-koordinaatti	3365 548
I2-koordinaatti	3365 639
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-405-2-40

Kiinteistönimi KÄPYVISA

Lisätietoja Mj-alueen S-osa.

Kiinteistötunnus 562-405-2-43

Kiinteistönimi KOKKOLA

Lisätietoja Mj-alueen N-osa.

Kiinteistötunnus 562-895-2-10

Kiinteistönimi Yleinen tie

Lisätietoja Mj-alueen SE-reunaa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 20.5.09.)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Aakkojärvestä Aurikkojärveen laskevan joen W-puolella, rannasta n. 140 m NW, Tampere-Jyväskylä -tiestä n. 180 m NNW, tien nro 3413 NW-puolella.

Kohteen kuvaus

Kylä mainitaan lähteissä mahdollisesti jo vuonna 1508 (Suvanto 2001: 916). Maakirjoissa se on mainittu vuodesta 1540 alkaen, jolloin siihen kuului 2 taloa. 1500-luvun loppupuolella kylässä oli myös kolmas talo, joka autioitui (Suvanto 2001: 915-916; Poppius 1954: 137).

Historiallinen tonttimaa paikannettiin vanhojen karttojen avulla. Se sijaitsee pellolla ja kahdella peltoosaarekkeella kolmen tien rajaamalla alueella Kokkolan talon SE-puolella. Mj-alueen NE-osassa, heinää ja vadelmaa kasvavan pohjoisemman saarekkeen itäreunalla havaittiin halkaisijaltaan n. 5 m oleva ja 0,5-0,7 m korkea maakumpu sekä muita, epämääräisempiä kumpareita ja kuopanteita. Epämääräisiä kuoppia on jonkin verran myös mj-alueen S-osassa, eteläisellä saarekkeella, metsää kasvavalla mäellä.

Havaintomahdollisuudet

Hyvät.

Kohteen laajuus

Noin 110 m (N-S) x 90 m. Perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 40 ja 10 m vastaavasti), topografia, rakennehavainnot ja pintapoimintalöytöjen levintä.

Ehdotus suoja-alueeksi

20 m:n säteellä oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on autioitunut. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaiivauksia).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapoiminta

Pelloilla. Runsaasti historiallisen ajan löytöjä (tiiltä, luuta, lasia, fajanssia, nauvoja, palaneita kiviä) tuli erityisesti pohjoisemman saarekkeen SW-puolelta, peltotien itäpuolelta, metsää kasvava mäen (toisen peltosaarekkeen) N-puolelta.

Koekuopat

-

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 261

Lilius 1815. - MML, Orivesi 5:-

Löydöt

KM 2009081 (punasavikeramiikkaa); ks. myös kohta "Pintapoiminta".

Negatiivit

14

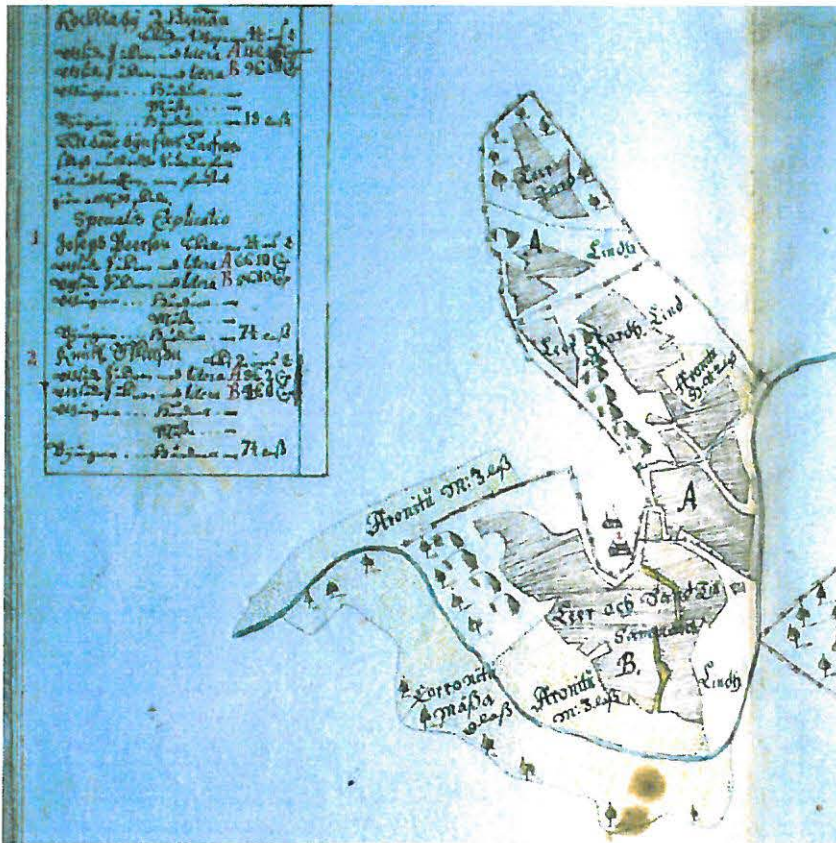
Digitaalikuvat

29-32

Kokkola (Kokkola/Pudas), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Koillisesta. 20.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

Ote isojakokartasta.

4. Kokkola (Kokkola/Pudas), historiallinen kyläpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttaletti 214208)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

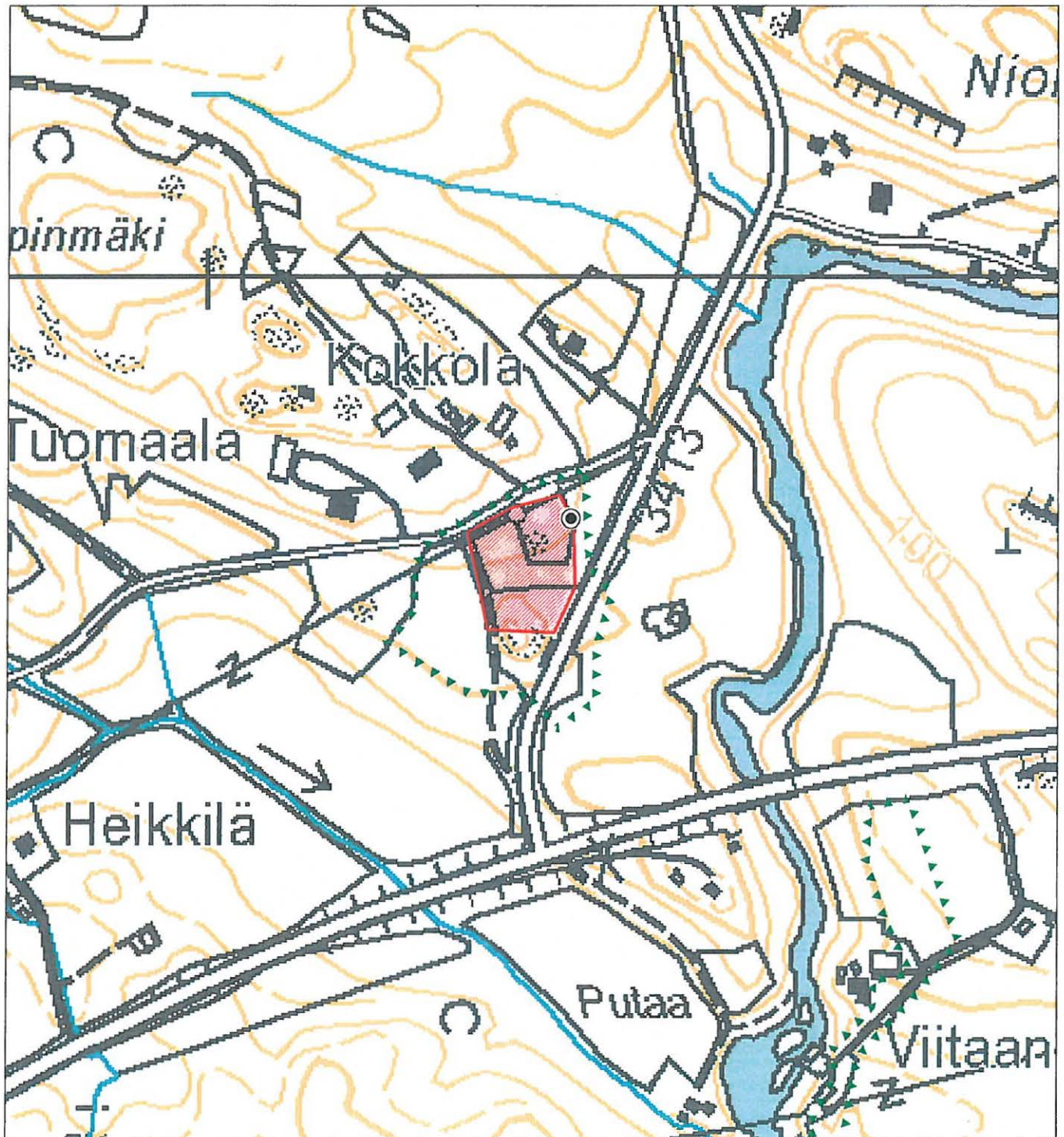

4. Kokkola (Kokkola/Pudas), historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

kiinteä rakenne

5. Onnistaipale (Taipale/Niemi)

Kunta	Orivesi
Kylä	Onnistaipale
Kohdenimi	Onnistaipale (Taipale/Niemi)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	5
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1900-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 05
Peruskartan nimi	Orivesi
X1-koordinaatti	6844 826
X2-koordinaatti	6844 971
Y1-koordinaatti	2517 518
Y2-koordinaatti	2517 672
Z1-koordinaatti	0110
Z2-koordinaatti	0115
P1-koordinaatti	6847 674
P2-koordinaatti	6847 818
I1-koordinaatti	3358 854
I2-koordinaatti	3359 005
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus	562-412-2-35
Kiinteistönimi	SIUKOLA
Lisätietoja	Mj-alueen SW-osa.
Kiinteistötunnus	562-412-24-15
Kiinteistönimi	HEIKKILÄ 1
Lisätietoja	Mj-alueen NE-reuna.
Kiinteistötunnus	562-412-3-38
Kiinteistönimi	VANHA-LAURILA 2
Lisätietoja	Mj-alueen itäosa.

Kiinteistötunnus 562-412-4-4
Kiinteistönimi ESKOLA
Lisätietoja Mj-alueen S-osa.

Kiinteistötunnus 562-412-5-10
Kiinteistönimi UOTILA
Lisätietoja Mj-alueen SE-osa.

Kiinteistötunnus 562-412-7-8
Kiinteistönimi MATTILA
Lisätietoja Mj-alueen NW-osa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 19.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Onnistaipaleen kylän keskellä, Taipaleenjoesta n. 180 m S, W-E-suuntaisen harjanteen laella, vt 58:n W-puolella, n. 50 m siitä.

Kohteen kuvaus

Onnistaipaleen (myös Taipaleen tai Niemen) kylä mainitaan asiakirjoissa vuodesta 1508 lähtien (Suvanto 2001: 911). 1550-luvulla siihen kuului 6 taloa ja 1610-luvulla jo 9 taloa (Poppius 1954: 144-146). V. 1634 ja 1729 karttojen mukaan kylässä on ollut 2 tonttimaata. Isompi, itäinen tonttimaa on sijainnut alueella, joka on edelleen tiheään rakennettu. V. 1634 ja 1729 kartoissa paikalla on 6 taloa. Historiallinen tonttimaa paikannettiin vanhojen karttojen perusteella. Alueella on useita pientaloja pihapiireineen.

Havaintomahdollisuudet

Huonot.

Kohteen laajuus

Noin 150 m (W-E) x 140 m. Arvion perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 40 ja 10 m vastaavasti), topografia ja nykyisen maankäytön laatu.

Ehdotus suoja-alueeksi

Etelässä 40 m, muualla 20 m oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on edelleen käytössä. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaiivauksia).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Mj-alueen N-osassa ja -puolella on vireillä rantaosayleiskaava.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Lähistön kohteet

Onnistaipale (Taipale/Niemi) Hörtsänä, kylätontti, 0,7 km SW; Hörtsänä, kivikautinen irtolöytöpaikka.

Pintapöiminta

-

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 237-238.

Ekman 1729. -

[http://www.nic.funet.fi/pub/sci/geo/carto/vanhatkartat/maakirjakartat/medres/h/h54_1_2-3_1.jpg]

Löydöt

-

Negatiivit

12, 13

Digitaalikuivat

24-27

Onnistaipale (Taipale/Niemi), historiallinen kylänpaikka. W-osaa. Länsiluoteesta. 19.5.2009, Vadim Adel.

Onnistaipale (Taipale/Niemi), historiallinen kylänpaikka. S-osaa. Kaakosta. 19.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

Ote v. 1729 kartasta.

5. Onnistaipale (Taipale/Niemi) , historiallinen kylänpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 214205)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

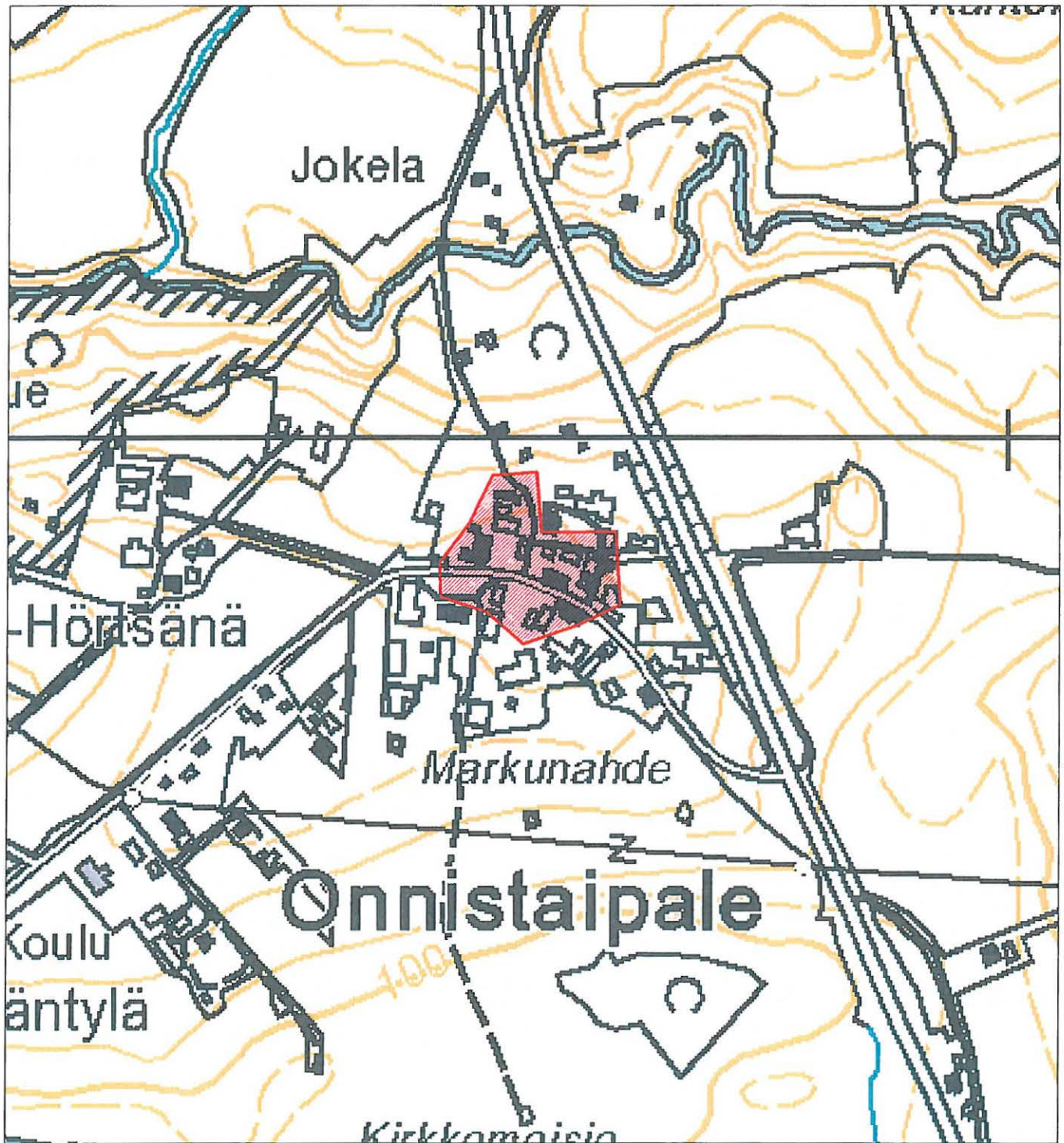
kiinteä muinaisjäännös

5. Onnistaipale (Taipale/Niemi), historiallinen kyläpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

6. Onnistaipale (Taipale/Niemi) Hörtsänä

Kunta	Orivesi
Kylä	Onnistaipale
Kohdenimi	Onnistaipale (Taipale/Niemi) Hörtsänä
Muinaisjäännostunnus	
Inventointinumero	6
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kyläpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1900-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 05
Peruskartan nimi	Orivesi
X1-koordinaatti	6844 548
X2-koordinaatti	6844 627
Y1-koordinaatti	2516 751
Y2-koordinaatti	2516 842
Z1-koordinaatti	0095
Z2-koordinaatti	0102
P1-koordinaatti	6847 433
P2-koordinaatti	6847 511
I1-koordinaatti	3358 073
I2-koordinaatti	3358 165
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-412-1-219

Kiinteistönimi ALA-HÖRTSÄNÄ

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 19.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Ala-Hörtsänän tilakeskuksen alueella, Myllyjärveen (89,3 m mpy) koillisesta pistävän niemen tyvessä, rannasta n. 80 m NE, loivalla kaakkoisrinteellä, peltojen ympäröimällä saarekkeella.

Kohteen kuvaus

Onnistaipaleen (myös Taipaleen tai Niemen) kylä mainitaan asiakirjoissa vuodesta 1508 lähtien (Suvanto 2001: 911). 1550-luvulla siihen kuului 6 taloa ja 1610-luvulla jo 9 taloa (Poppius 1954: 144-146). V. 1634 ja 1729 karttojen mukaan kylässä oli 2 tonttimaata. Läntinen tonttimaata on sijainnut nykyisen Ala-Hörtsänän tilakeskuksen tienoilla, Myllyjärveen (v. 1634 kartassa "Taipalejärvi") koillisesta pistävän niemen tyvessä, mistä mahdollisesti johtuu yksi asiakirjoissa esiintyvistä kylän nimistä. Tontti kuului v. 1634 Hörtsänän talolle (om. "Hindrik Eskillsson"), joka oli muodostunut pari vuotta aiemmin kahdesta talosta ja halottiin uudestaan v. 1673 (Streng 1634: 237; Poppius 1954: 146). V. 1729 kartassa on paikalle merkitty 2 taloa ja niiden yläpuolella lukee "Hörtzänen" (Ekman 1729; Lehtonen 2006: 73, kartta). Historiallinen tonttimaata paikannettiin vanhojen karttojen perusteella. Alue on Ala-Hörtsänän talon pihapiiriä.

Havaintomahdollisuudet

Huonot.

Kohteen laajuus

Noin 90 m (W-E) x 80 m. Perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 40 ja 10 m vastaavasti).

Ehdotus suoja-alueeksi

20 m:n säteellä oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on edelleen käytössä. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Suojelutoimenpiteet kentällä

Keskustelu maanomistajien kanssa, joille kerrottiin muinaisjäännöksestä ja sen vaikutuksesta maankäyttöön ja kaavaan.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Lähistön kohteet

Onnistaipale (Taipale/Niemi), kylätontti, 0,7 km NE; Ylä-Hörtsänä, kivikautinen irtolöytöpaikka (tarkemmin paikallistamaton).

Pintapoininta

Pihapiirissä ja pelloilla sen W-puolella.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 237-238.

Ekman 1729. -

[http://www.nic.funet.fi/pub/sci/geo/carto/vanhatkartat/maakirjakartat/medres/h/h54_1_2-3_1.jpg]

Ekman 1729. - Lehtonen 2006: 73, kartta.

Löydöt

Tiiltä (ei otettu talteen).

Negatiivit

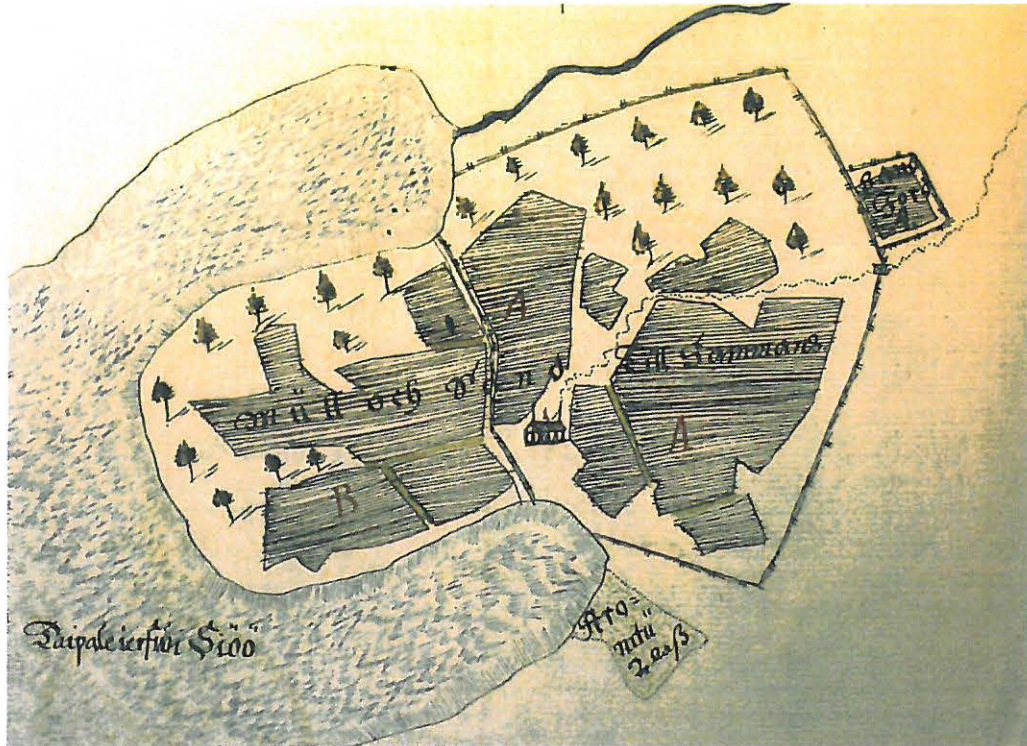
-

Digitaalikuvat

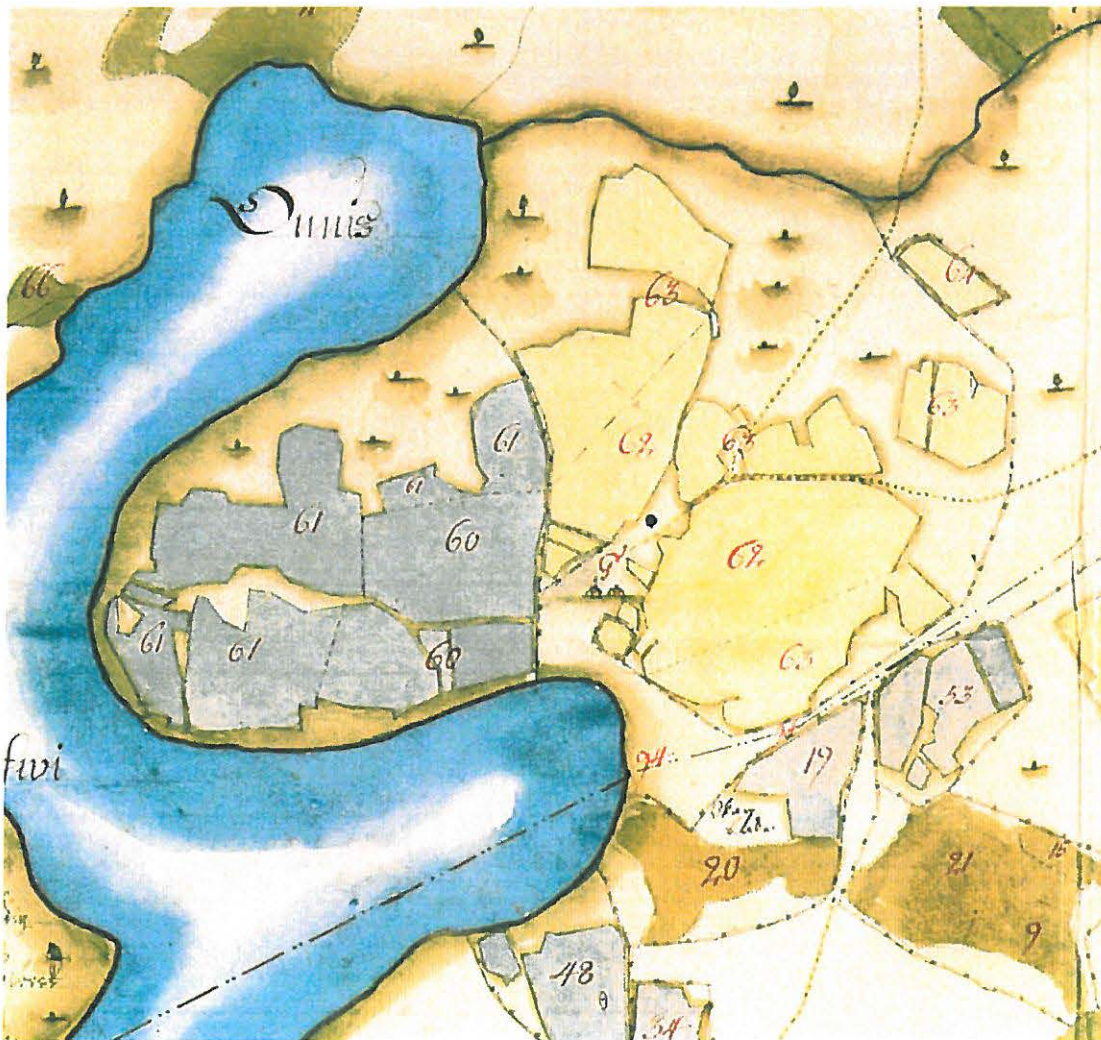
28

Onnistaipale (Taipale/Niemi) Hörtsänä, historiallinen kyläpaikka. Yleiskuva. Kaakosta. 19.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

Ote v. 1729 kartasta.

6. Onnistaipale (Taipale/Niemi) Hörtsänä, historiallinen kylänpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 214205)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

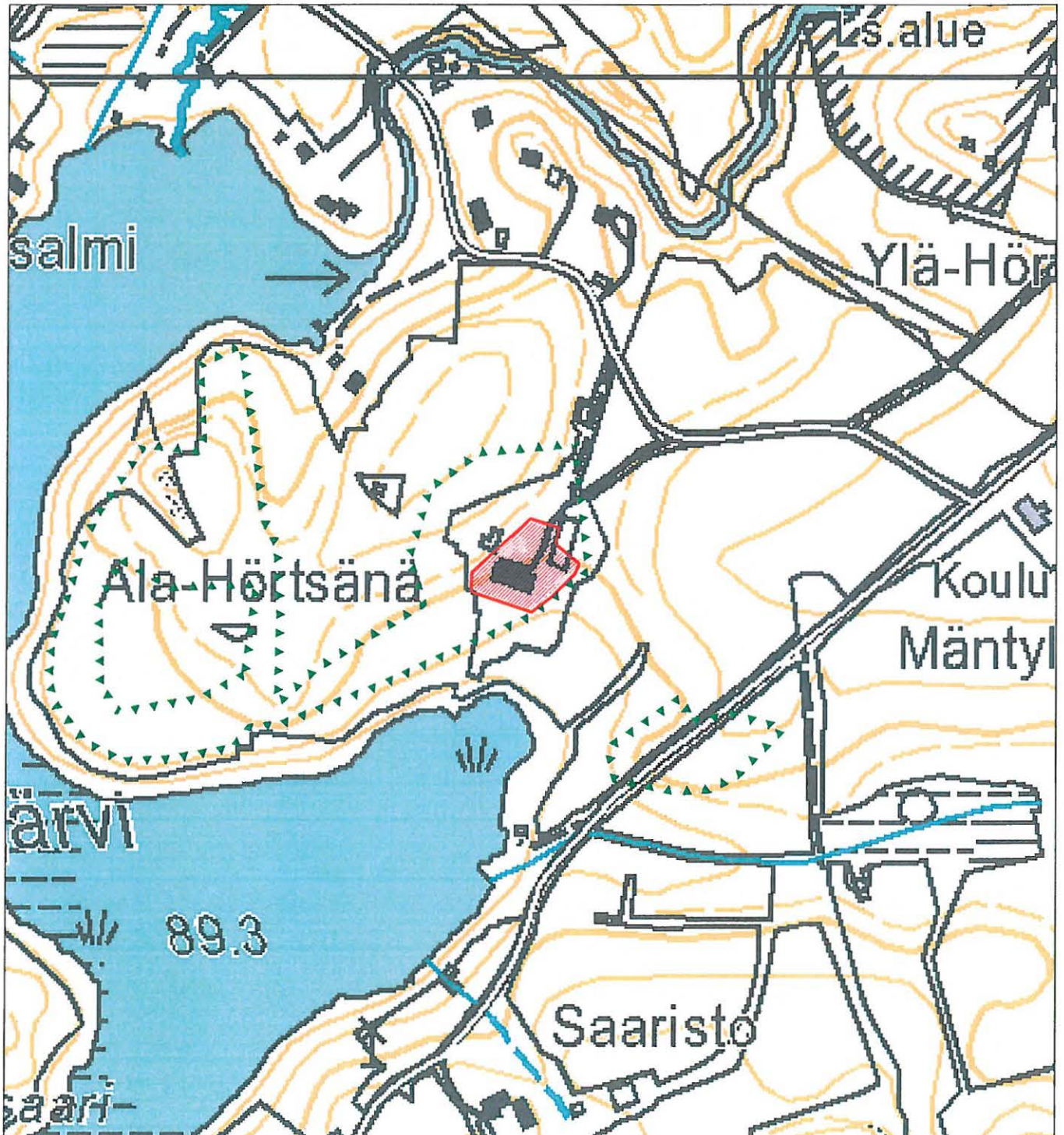
kiinteä muinaisjäännös

6. Onnistaipale (Taipale/Niemi) Hörtsänä, historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

7. Voitila (Voitila/Voitiala)

Kunta	Orivesi
Kylä	Voitila
Kohdenimi	Voitila (Voitila/Voitiala)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	7
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1400-1800-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6842 975
X2-koordinaatti	6843 110
Y1-koordinaatti	2520 754
Y2-koordinaatti	2520 871
Z1-koordinaatti	0088
Z2-koordinaatti	0090
P1-koordinaatti	6845 674
P2-koordinaatti	6845 810
I1-koordinaatti	3362 004
I2-koordinaatti	3362 119
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-431-1-117
 Kiinteistönimi Jaakkola
 Lisätietoja Mj-alueen S- ja E-osat.

Kiinteistötunnus 562-431-1-26
 Kiinteistönimi LISÄMAA
 Lisätietoja Mj-alueen N-osaa.

Kiinteistötunnus 562-431-2-44
 Kiinteistönimi ÄRRÄLÄ I
 Lisätietoja Mj-alueen N- ja W-osaa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 15.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee peltojen keskellä Nihuanjoen NE-rannalla, lounaisrinteellä, nykyisestä vesirajasta n. 80 m NE, tien nro 14283 molemmin puolin, Ärrälän talosta n. 180 m SW.

Kohteen kuvaus

Voitilan asukkaista on mainintoja asiakirjoissa vuodesta 1479 alkaen ("Peder Woytinen"; Suvanto 2001: 913). Kylästä on tietoja maakirjoissa vuodesta 1540 lähtien, jolloin siihen kuului 2 taloa. Heti isonvihan jälkeen kylässä oli 3 taloa (Poppius 1954: 169-170). V. 1634 maakirjakarttaan on merkitty kaksi taloa. Historiallinen tonttimaa paikannettiin 1600- ja 1700-luvun karttojen perusteella. Alueen SW- ja N-osat ovat peltoa, sen itäosassa on uusi omakotitalo pihoineen. Alueen läpi, sen keskellä kulkevat NW-SE-suuntainen tie ja SW-NE-suuntainen pelto-oja.

Havaintomahdollisuudet

Vaihtelevat. Tarkastushetkellä (2009) vain kylätontin E- ja SE-puoleiset pellot olivat pintapoimintakunnossa.

Kohteen laajuus

Noin 120 m (NW-SE) x 80 m. Rajauksen perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 40 ja 10 m vastaavasti), topografia, pintapoimintalöytöjen levinneisyys ja nykyisen maankäytön laatu.

Ehdotus suoja-alueeksi

Koillisessa 50 m, kaakossa 30 m, lounaassa 20 m, luoteessa 10 m oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1400-1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on pääosin autioitunut. Kohteen tarkempi rajaus sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koe-kaivauksia).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapöiminta

Pellolla ja pihapiirin reunalla tien NE-puolella.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 239

Lilius 1779. - MML, Orivesi 27:d

Löydöt

KM 2009084, liitupiipun varren pala pellolta, mj-alueen NE-puolelta; lisäksi tiiltä ja moderneja hist. ajan löytöjä (ei otettu talteen).

Negatiivit

9

Digitaalikuivat

17, 18

Voitila (Voitila/Voitiiala), historiallinen kyläpaikka. NE-osa. Luoteesta. 15.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

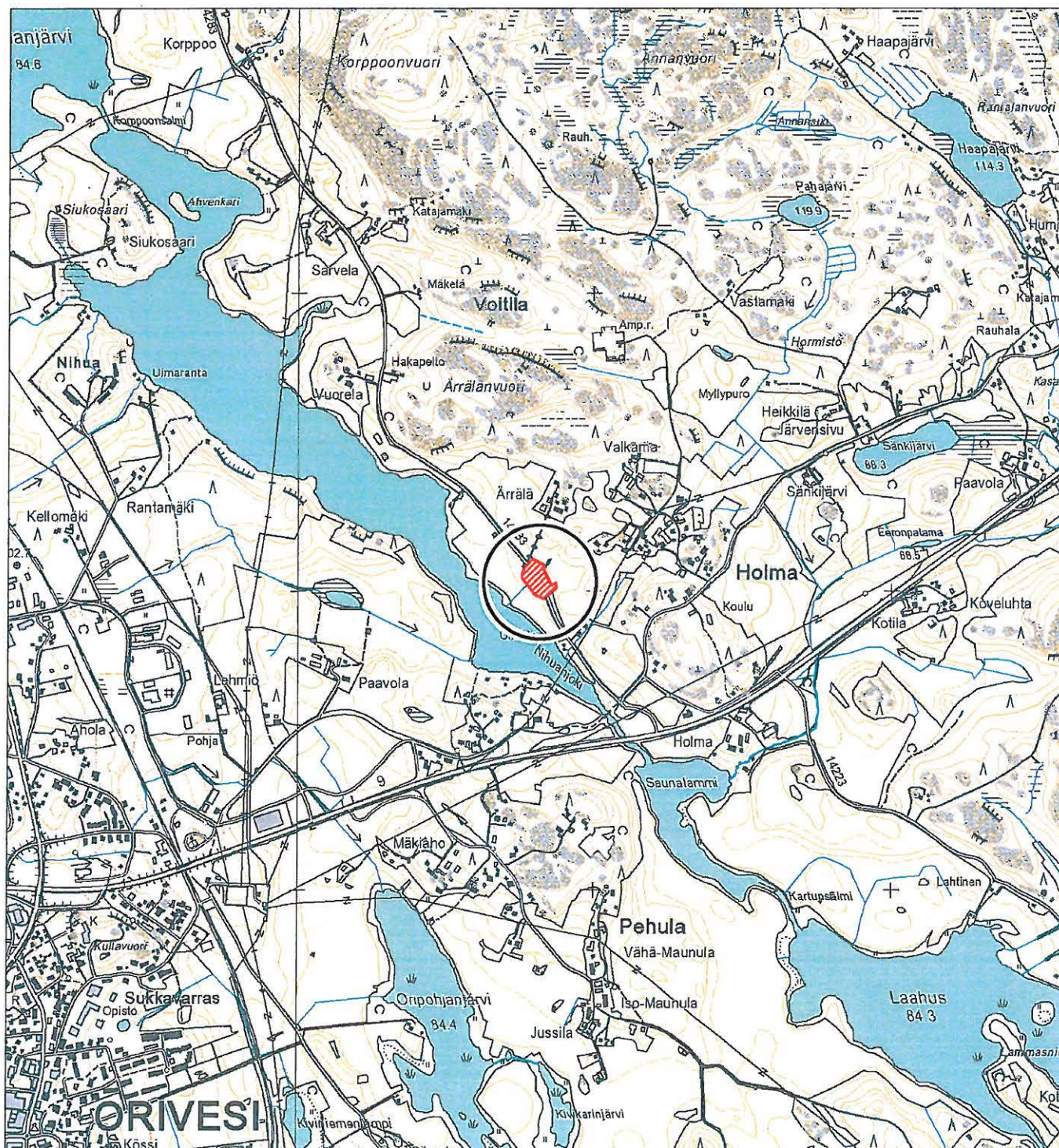

Ote isojakokartasta.

7. Voitila (Voitila/Voitalia), historiallinen kylänpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 214208)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

7. Voitila (Voitila/Voitalia), historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

8. Pehula (Ruotsila/Torittu)

Kunta	Orivesi
Kylä	Pehula
Kohdenimi	Pehula (Ruotsila/Torittu)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	8
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1700-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6841 680
X2-koordinaatti	6841 816
Y1-koordinaatti	2521 182
Y2-koordinaatti	2521 322
Z1-koordinaatti	0090
Z2-koordinaatti	0093
P1-koordinaatti	6844 359
P2-koordinaatti	6844 499
I1-koordinaatti	3362 370
I2-koordinaatti	3362 508
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajaus (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus	562-413-9-16
Kiinteistönimi	NIEMI
Lisätietoja	Mj-alueen SE-reuna.
Kiinteistötunnus	562-417-1-187
Kiinteistönimi	VÄHÄ-MAUNULA 2
Lisätietoja	MJ-alueen pääosa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 20.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Oriveden kirkosta 2,3 km NE, Tampere-Jyväskylä -tiestä 0,7 km S, Oriselkään laskevan Laahus-järven NW-rannasta n. 360 m, itään pistävällä muinaisniemellä, n. 100 m muinaisrannasta NW, laajan peltoalueen keskellä, sähkölinjan NE-puolella.

Kohteen kuvaus

Kylä mainitaan asiakirjoissa vuodesta 1540 alkaen, jolloin siinä oli 2 taloa (Poppius 1954: 153). Muinaisjäännös paikannettiin v. 1634 maakirjakartan avulla, johon merkitty tonttima on eri kohdassa kuin isojakokartassa (1778-79) oleva. Mj-alue on kumpuilevaa peltoa.

Havaintomahdollisuudet

Tarkastushetkellä (2009) suhteellisen huonot: pelto oli hyvin kuivaa ja siihen oli juuri kylvetty.

Kohteen laajuus

Rajauksen perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus kylätontin kohdalla +/- 100 ja +/- 20 m vastaavasti), topografia ja pintapoiminta.

Ehdotus suoja-alueeksi

50 m oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu, autioitunut kylänpaikka. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava mj-alueen ja rannan väliselle alueelle on vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapoiminta

Pellolla.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Lisätietoja

Suvanto 2001: 897-898

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 234

Lilius 1778-79. - MML, Orivesi 13:-

Löydöt

Jonkin verran historiallisen ajan löytöjä mj-alueen itäosasta, mm. punasavikeramiikkaa ja luuta (ei luetteloitu).

Negatiivit

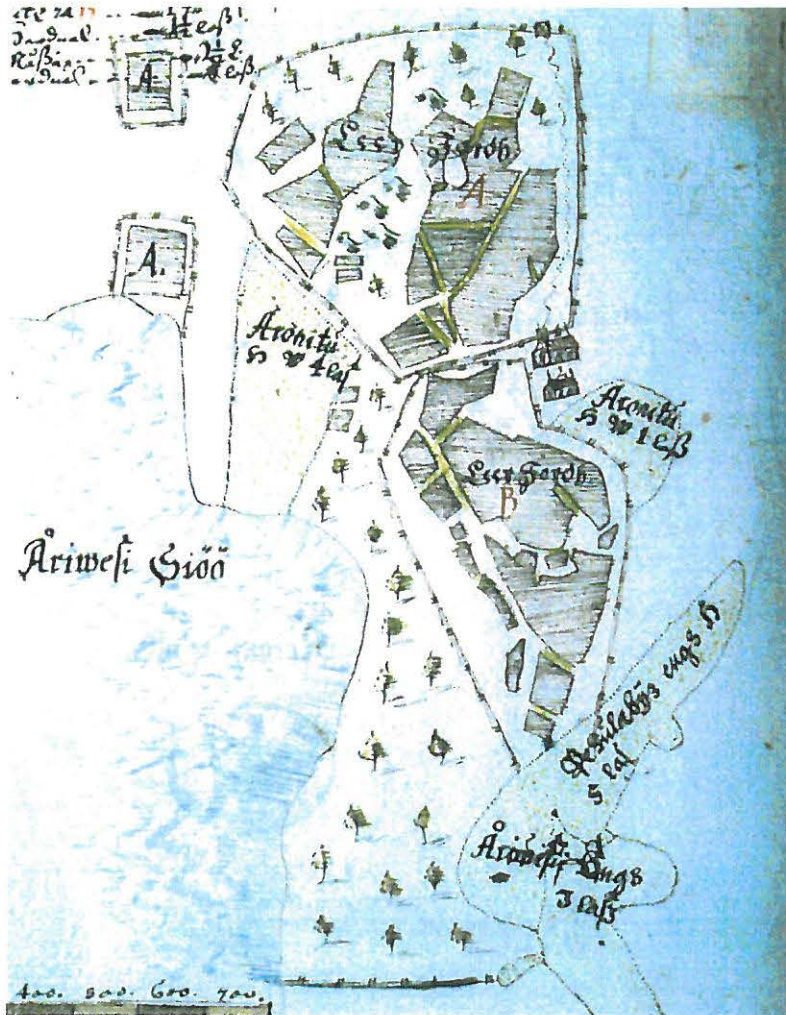
-

Digitaalikuvat

33

Pehula (Ruotsila/Torittu), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Lounaasta. 20.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

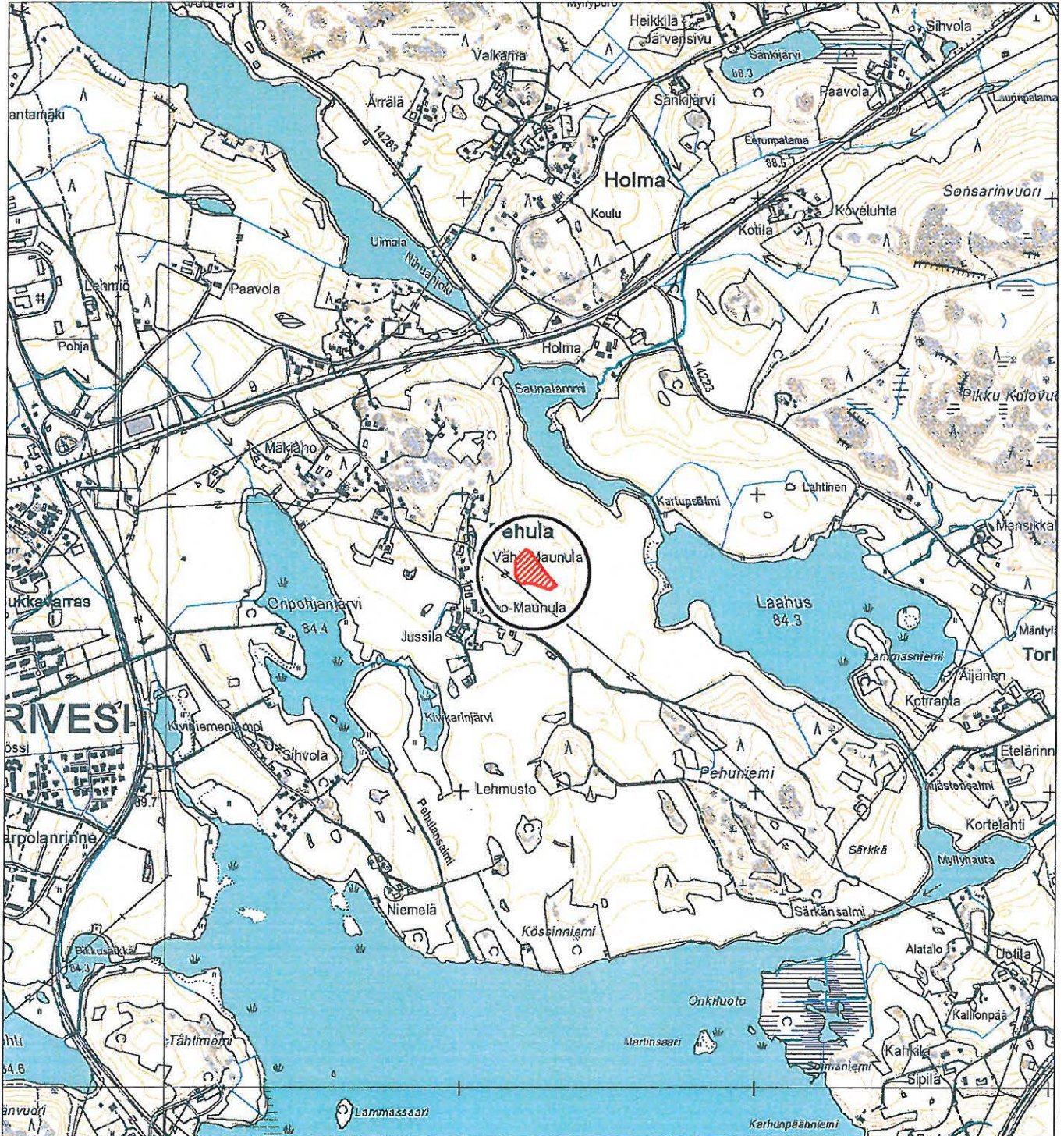

Ote isojakokartasta.

8. Pehula (Ruotsila/Torittu), historiallinen kyläpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 214208)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

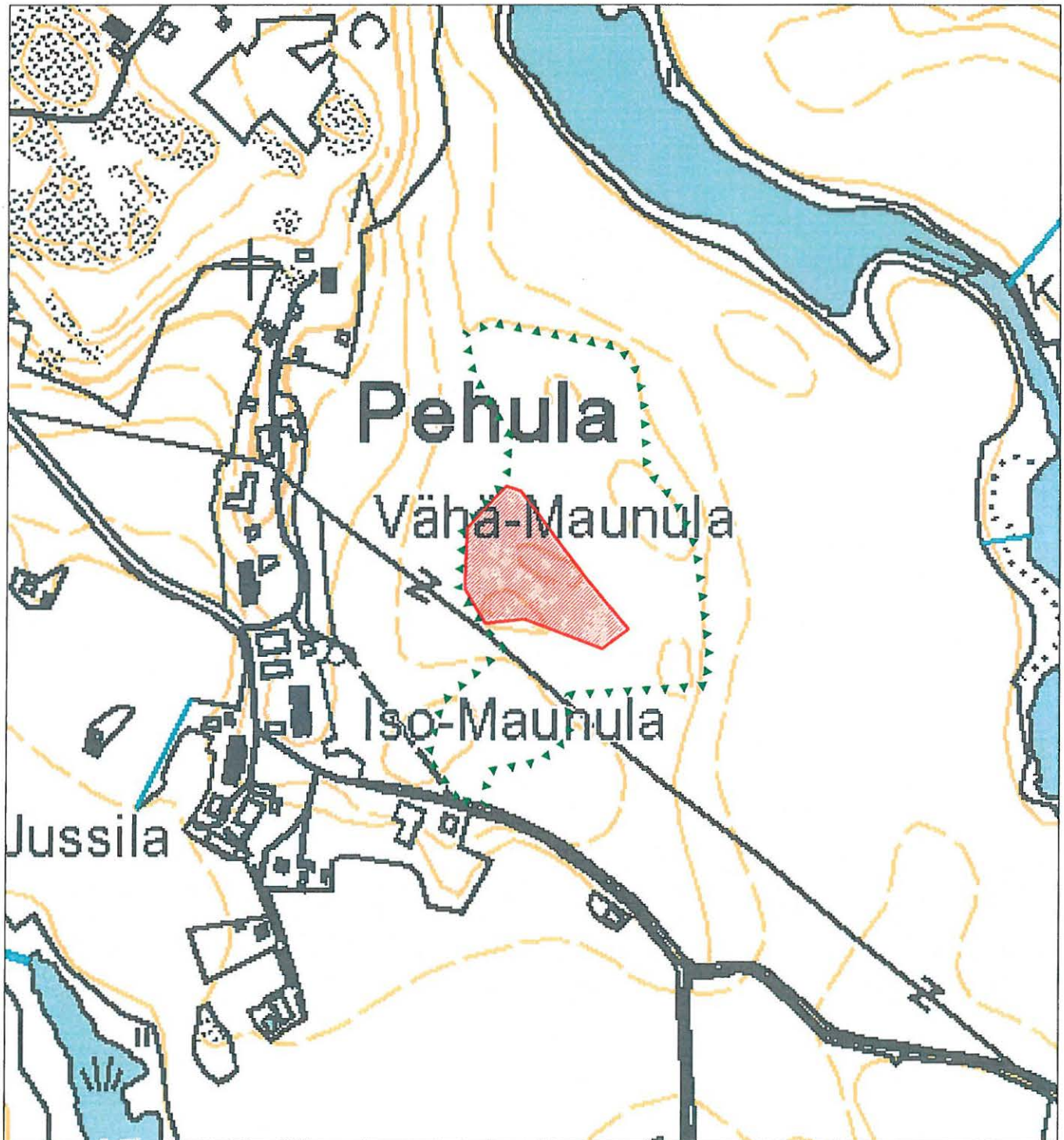
kiinteä muinaisjäännös

8. Pehula (Ruotsila/Torittu), historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

9. Lyytikkälä (Lytikkälä)

Kunta	Orivesi
Kylä	Lyytikkälä
Kohdenimi	Lyytikkälä (Lytikkälä)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	9
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1900-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6839 969
X2-koordinaatti	6840 146
Y1-koordinaatti	2522 601
Y2-koordinaatti	2522 840
Z1-koordinaatti	0097
Z2-koordinaatti	0103
P1-koordinaatti	6842 584
P2-koordinaatti	6842 763
I1-koordinaatti	3363 712
I2-koordinaatti	3363 947
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-408-1-1
 Kiinteistönimi Kyrö
 Lisätietoja Mj-alueen keskiosaa

Kiinteistötunnus 562-408-1-25
 Kiinteistönimi Karjapiha
 Lisätietoja Mj-alueen S-reuna

Kiinteistötunnus 562-408-2-36
 Kiinteistönimi Sipilä
 Lisätietoja Mj-alueen SE-osa

Kiinteistötunnus 562-408-3-14
Kiinteistönimi Suutarinmäki
Lisätietoja Mj-alueen N- ja SW-reunaa

Kiinteistötunnus 562-408-3-6
Kiinteistönimi Hasa
Lisätietoja Mj-alueen NE-reunaa

Kiinteistötunnus 562-408-4-34
Kiinteistönimi Kahkila
Lisätietoja Mj-alueen W-osa

Aiemmat löydöt

Liitupiipun paloja, 1700-luvun ruotsalainen raha, piitä, palanutta savea, tiiltä (inv.löytöjä 2003, ei luetteloitu museokokoelmiin).

Tutkimukset

Inv. Pukkila & Luoto 2003 (Pukkila 2003: 155-156)
Inv. Adel 2009 (hist. kartta-analyysi ja yleiskuvaus 15.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Oriselän (84,3 m mpy) itäpuolella, rannasta n. 350 m, peltojen ympäröimällä saarekkeella, WNW-ESE-suuntaisen harjanteen laella, n. 90 m Tampere-Jyväskylä -rautatiestä NW.

Kohteen kuvaus

Kylä mainitaan maakirjoissa vuodesta 1540 alkaen, jolloin siihen kuului 7 taloa (Suvanto 2001: 898-900). V. 1634 maakirjakarttaan on merkitty 5 taloa. Historiallinen tonttimaa paikannettiin 1600- ja 1700-luvun karttojen perusteella. Alueella on nykyään kaksi tilakeskusta ja joutomaata. V. 2003 inventoinnissa mj-alueen S-osassa, Sipilän talon S-puolella todettiin mustaa maata ja tiilen kappaleita; pellolta talon E-puolelta löytyi mm. liitupiipun paloja, 1700-luvun ruotsalainen raha, piitä, palanutta savea ym. (Pukkila 2003: 156).

Kohteen laajuus

Noin 180 m (NW-SE) x 80-120 m. Arvion perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 40 ja 10 m vastaavasti), topografia ja v. 2003 inventointihavainnot.

Ehdotus suoja-alueeksi

30 m säteellä oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on suureksi osaksi käytössä edelleen. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Välittömästi mj-alueen W-puolella on vireillä rantaosayleiskaava.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapöiminta

-

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 242.

Lilius 1788. - MML, Orivesi 8:-

Löydöt

-

Negatiivit

10

Digitaalikuvat

19, 20

Lyytikkälä (Lytikkälä), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Koillisesta. 15.5.2009, Vadim Adel.

Lyytikkälä (Lytikkälä), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Eteläkaakosta. 15.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

Ote isojakokartasta.

9. Lyytikälä (Lytikkälä), historiallinen kylänpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 214207 ja 214208)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

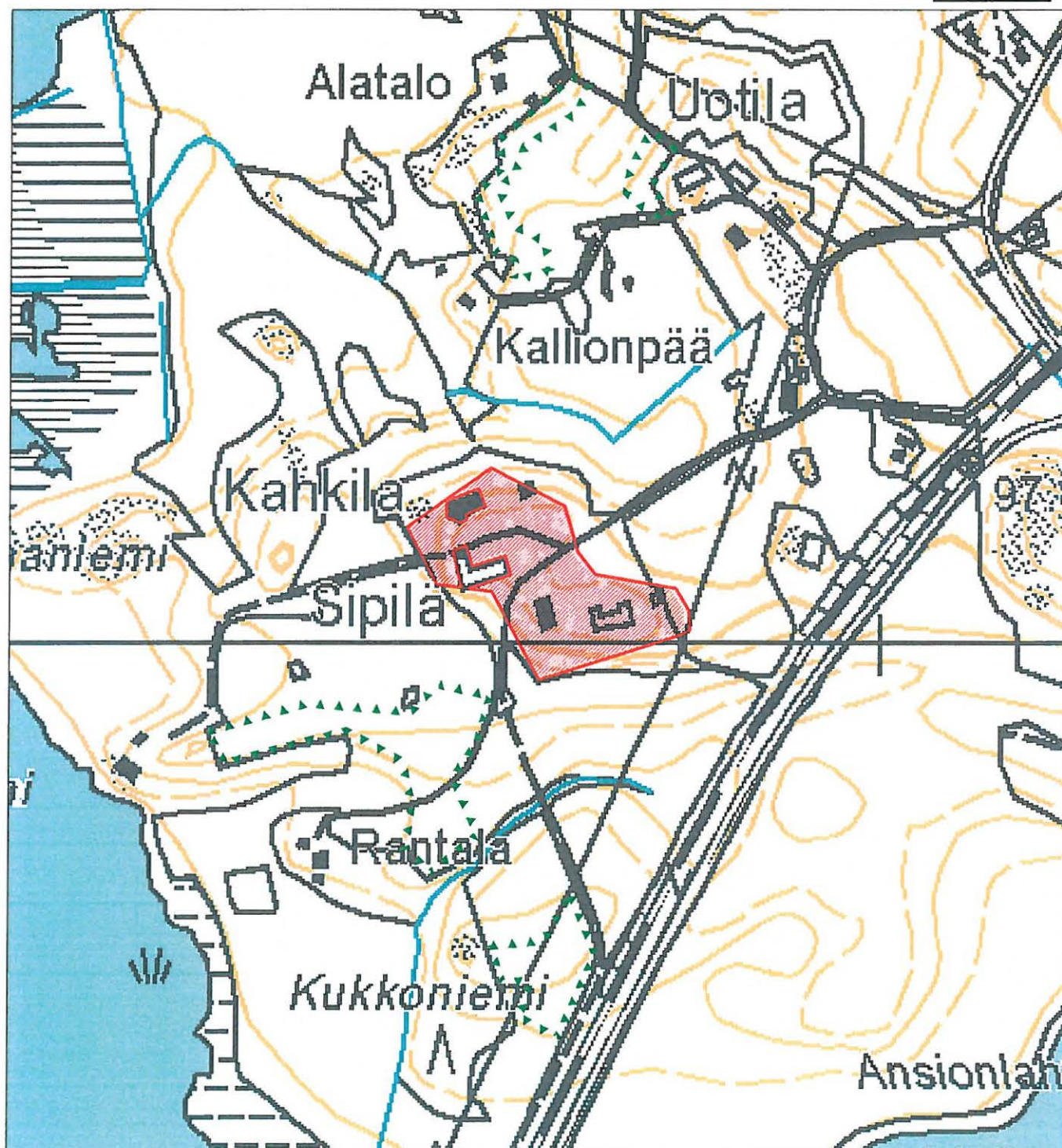
kiinteä muinaisjäännös

9. Lyytikkälä (Lytikkälä), historiallinen kyläpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

10. Laasola (Lasoila/Laasoila)

Kunta	Orivesi
Kylä	Laasola
Kohdenimi	Laasola (Lasoila/Laasoila)
Muinaisjäännöstunnus	1000006720
Inventointinumero	10
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1800-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	2
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6841 231
X2-koordinaatti	6841 340
Y1-koordinaatti	2526 354
Y2-koordinaatti	2526 657
Z1-koordinaatti	0086
Z2-koordinaatti	0097
P1-koordinaatti	6843 675
P2-koordinaatti	6843 774
I1-koordinaatti	3367 516
I2-koordinaatti	3367 820
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-406-2-18
 Kiinteistönimi SALMELA
 Lisätietoja Itäisen mj-alueen N-osa.

Kiinteistötunnus 562-406-3-35
 Kiinteistönimi VANHA-SEPPÄLÄ
 Lisätietoja Alue W:n NW-osa.

Kiinteistötunnus 562-406-7-0
 Kiinteistönimi SIIKALA
 Lisätietoja Itäisen mj-alueen S-osa ja W-alueen SE-reuna.

Kiinteistötunnus 562-406-9-0
Kiinteistönimi KUKKONIEMI
Lisätietoja Alue W:n keskiosa.

Kiinteistötunnus 562-895-2-14
Kiinteistönimi Yleinen tie
Lisätietoja Alue W:n SW-reuna.

Aiemmat löydöt

Palanutta savea 3 kpl, tuluspiitä 2 kpl. Inv. löytöjä 2003, ei luetteloitu (Pukkila 2003: 157-158).

Tutkimukset

Inv. Pukkila & Luoto 2003 (Pukkila 2003: 156-158)
Inv. Adel 2009 (hist. kartta-analyysi, W-alueen yleiskuvaus 22.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Längelmäveteen laskevan Laasojärven (84,2 m mpy) W-rannalla, n. 50 m ja 240 m (alue W) järvestä, siihen laskevan Laasolammen (87,8 m mpy) N- ja NE-puolella, niitä yhdistävän ojan N-rannalla, etelään ja itään laskevilla rinteillä, tien nro 14223 NE-puolella.

Kohteen kuvaus

Kylä mainitaan asiakirjoissa vuodesta 1540 lähtien, jolloin siihen kuului 4 taloa (Suvanto 2001: 917-918). 1600-1700-luvun karttojen perusteella kylässä oli kaksi tonttimaata ja kummallakin sijaitsi 2 taloa. Alueet ovat osin peltoa, osin lehtipuita, pensaikkoja ja heinää kasvavaa joutomaata. V. 2003 inventoinnissa läntisellä mj-alueella todettiin hiilensekaista maata ja palanutta savea; n. 100 m idempänä olevalla tonttimaalla havaittiin kiviraunio ja kaksi kuoppaa (Pukkila 2003: 157-158).

Kohteen laajuus

Noin 110 x 75 m (läntinen tonttimaa) ja n. 90 x 85 m (itäinen alue). Perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 40 ja 10 m vastaavasti), topografia ja aikaisemmat inventointihavainnot (Pukkila 2003).

Ehdotus suoja-alueeksi

Alue W: koillisessa ja luoteessa 30 m, muuten 10 m oletetusta mj-rajasta; alue E: 20 m oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on autioitunut. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaiivauksia).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelvat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapöiminta

-

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 267

Gadd 1767. - MML, Orivesi 6:-

Lilius 1782. - MML, Orivesi 6:a

Löydöt

-

Negatiivit

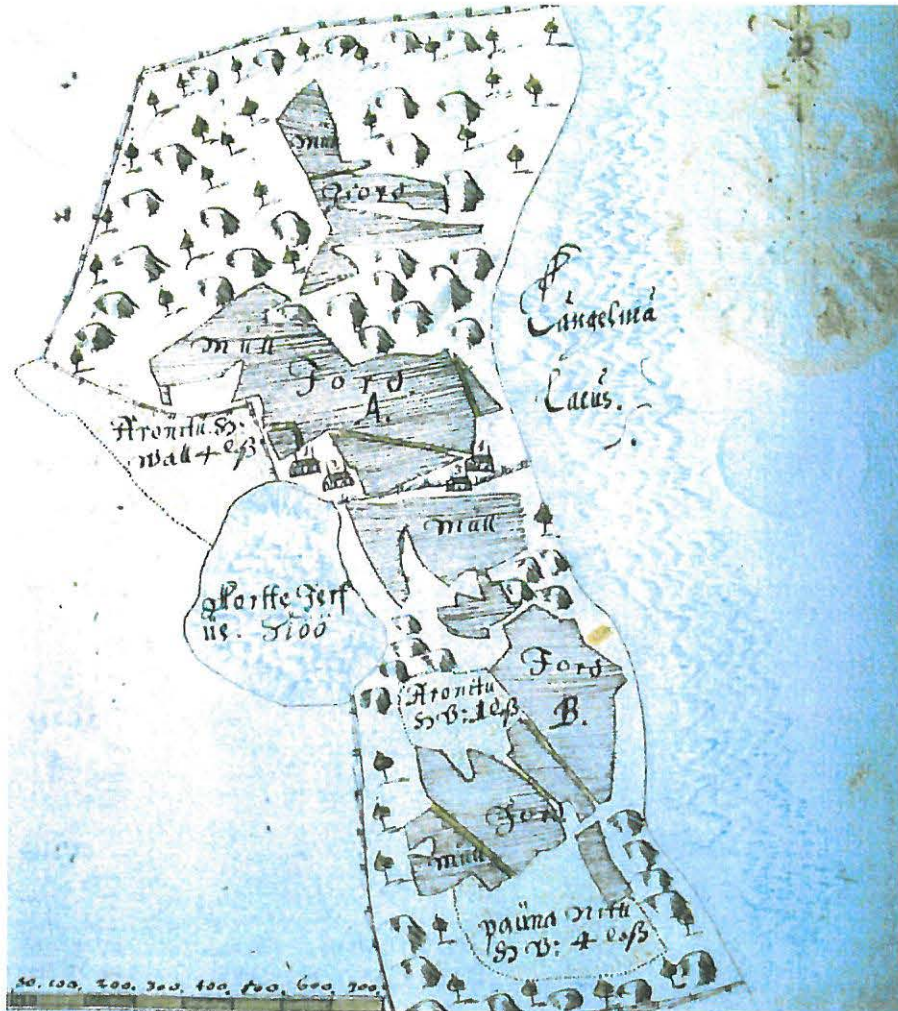
-

Digitaalikuvat

34

Laasola (Lasoila/Laasoila), historiallinen kylänpaikka, alue W. Yleiskuva. Länestä. 22.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

Ote isojakokartasta.

10. Laasola (Lasoila/Laasoila), historiallinen kyläpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttaletti 214208)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

10. Laasola (Lasoila/Laasoila), historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

 kiinteä muinaisjäänös
(likimääräinen raja)

11. Pitkäjärvi (Pitkäjärvi)

Kunta	Orivesi
Kylä	Pitkäjärvi
Kohdenimi	Pitkäjärvi (Pitkäjärvi)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	11
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1400-1900-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6841 089
X2-koordinaatti	6841 291
Y1-koordinaatti	2527 881
Y2-koordinaatti	2528 058
Z1-koordinaatti	0087
Z2-koordinaatti	0100
P1-koordinaatti	6843 457
P2-koordinaatti	6843 663
I1-koordinaatti	3369 040
I2-koordinaatti	3369 214
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-419-2-40
 Kiinteistönimi Mikkola
 Lisätietoja Mj-alueen pääosa.

Kiinteistötunnus 562-419-5-50
 Kiinteistönimi LAURILA
 Lisätietoja Mj-alueen SE-kulma.

Kiinteistötunnus 562-419-5-65
 Kiinteistönimi Fannikkala
 Lisätietoja Vanha pihapiiri mj-alueen NW-osassa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 18.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Längelmäveden Viuhkoselästä länteen pistävän Kylänlahden NW-rannalla, Längelmäveden ja Laasojärven välisellä kannaksella, tien nro 14223 itäpuolella.

Kohteen kuvaus

Kyseessä on Oriveden toiseksi suurin keskiaikainen kylä (Oriveden kylän jälkeen). Suvannon (2001: 921) mukaan yksi Pitkäjärven isännistä (Hendrik Kiruka) mainitaan asiakirjoissa jo vuonna 1466. Kylä mainitaan maakirjoissa vuodesta 1540 alkaen, jolloin siihen kuului 9 taloa (Suvanto 2001: 918-922). 1700-luvun alkupuolella kylässä oli jo 12 taloa (Poppius 1954: 154-157).

Historiallinen tonttimaa paikannettiin vanhojen karttojen perusteella. Alue on pääosin peltoa, sen NW-osassa sijaitsee Laurilan vanha, asumaton tilakeskus ja keskiosassa, korkeimmassa kohdassa yksi talousrakennuksista. Mj-alueen pääosa sijaitsee WNW-ESE-suuntaisen harjanteen laella, SW/S-osa on melko jyrkkää lounaisrinnettä, mj-alueen NE-reunalla maasto alkaa viettää koilliseen, ojanotkoon.

Havaintomahdollisuudet

Pellolla hyvät inventoinnin (2009) aikana.

Kohteen laajuus

Noin 210 m (NW-SE) x 130 m. Perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 45 ja 10 m vastaavasti), topografia, pintapoimintalöytöjen levinneisyys ja nykyisen maankäytön laatu.

Ehdotus suoja-alueeksi

40 m:n säteellä oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on pääosin autioitunut. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Suojelutoimenpiteet kentällä

Laurilan tilakeskuksen omistajalle kerrottiin muinaisjännöksestä ja sen vaikutuksesta maankäyttöön ja kaavaan. Todettiin, että ennen perustusten korjausta paikalla pitää tehdä arkeologiset koekaivaukset, jotka voivat vaikuttaa rakennusten korjaussuunnitelmiin.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Laurilan tilakeskuksen omistajan suunnitelmissa on korjata vanhat asuinrakennukset asumiskelpoiksi. Niiden kulmauksessa oli jo tehty maankaivutöitä uutta, rakennuksia yhdistävää rakennusosaa varten.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Koekaivaukset. Ks. kohdat "Luokitusehdotus " ja "Suojelutoimenpiteet kentällä".

Mm. eteläisen vanhan asuinrakennuksen alla todetun vanhan kiviperustuksen ikä ja suojeluarvo on selvitettävä (ks. kohta "Muut havainnot").

Lähistön kohteet

Laurilan tilan maalta on löytynyt kivikautisia esineitä. Kyseessä on mahdollisesti peltotöissä tuhoutunut kivikautinen asuinpaikka (ks. kohde "Laurila").

Pintapöiminta

Pelloilla ja Laurilan pihapiirissä. Runsaasti historiallisen ajan löytöjä tuli erityisesti harjanteen laelta, pelloilta pihapiirin NE-puolelta ja talon ESE-puolella olevan talousrakennuksen NE-puolelta, kahden peltosaarekkeen välistä, peltotien NE-puolelta.

Koekuopat

-

Muut havainnot

Eteläisen vanhan asuinrakennuksen itäosassa, kivijalan sisäpuolella todettiin n. 1 m leveä kiveys - todennäköisesti vanhempi, pienemmästä rakennuksesta peräisin oleva perustus.

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 265

Becker 1787. - MML, Orivesi 19:c

Löydöt

KM 2009078 (punasavikeramiikkaa, lasia, liitupiipun varren pala); lisäksi tiiltä, kalkkilaastia, kuonaa (ei luetteloitu).

Negatiivit

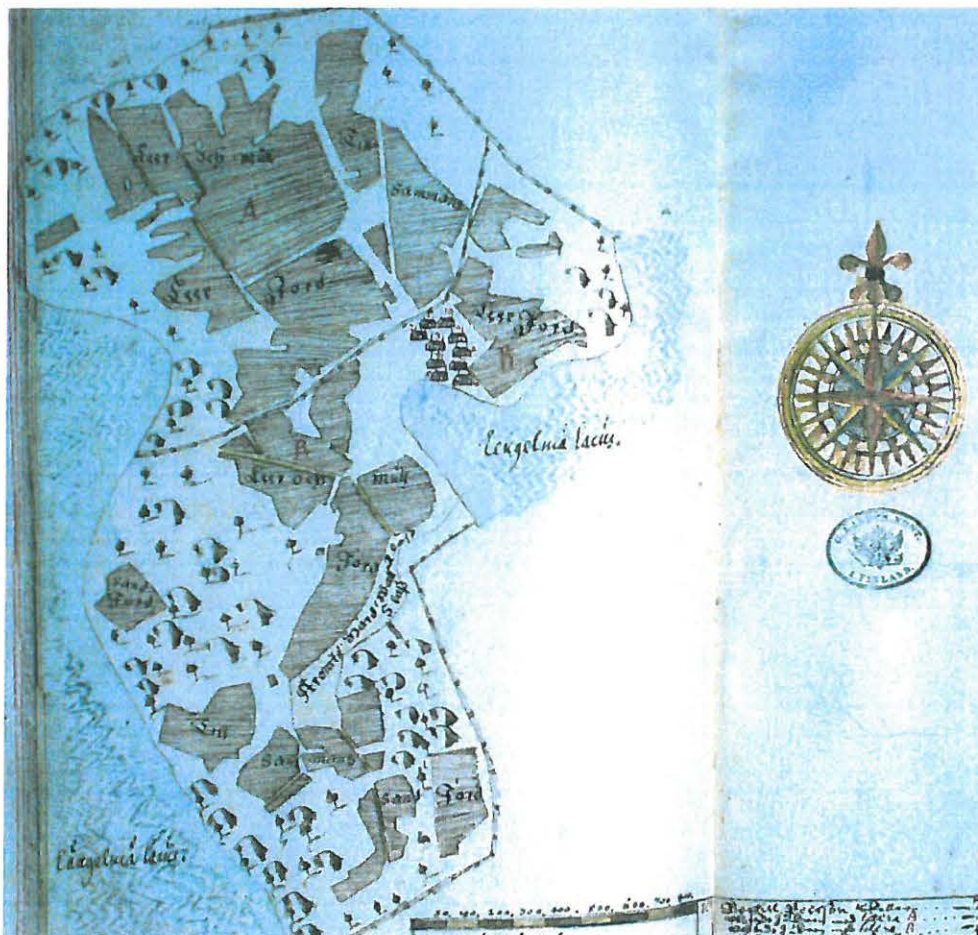
11

Digitaalikuvat

21-23

Pitkäjärvi (Pitkäjärvi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Kaakosta. 18.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

Ote isojakokartasta.

11. Pitkäjärvi (Pitkäjärvi), historiallinen kyläpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 214208)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

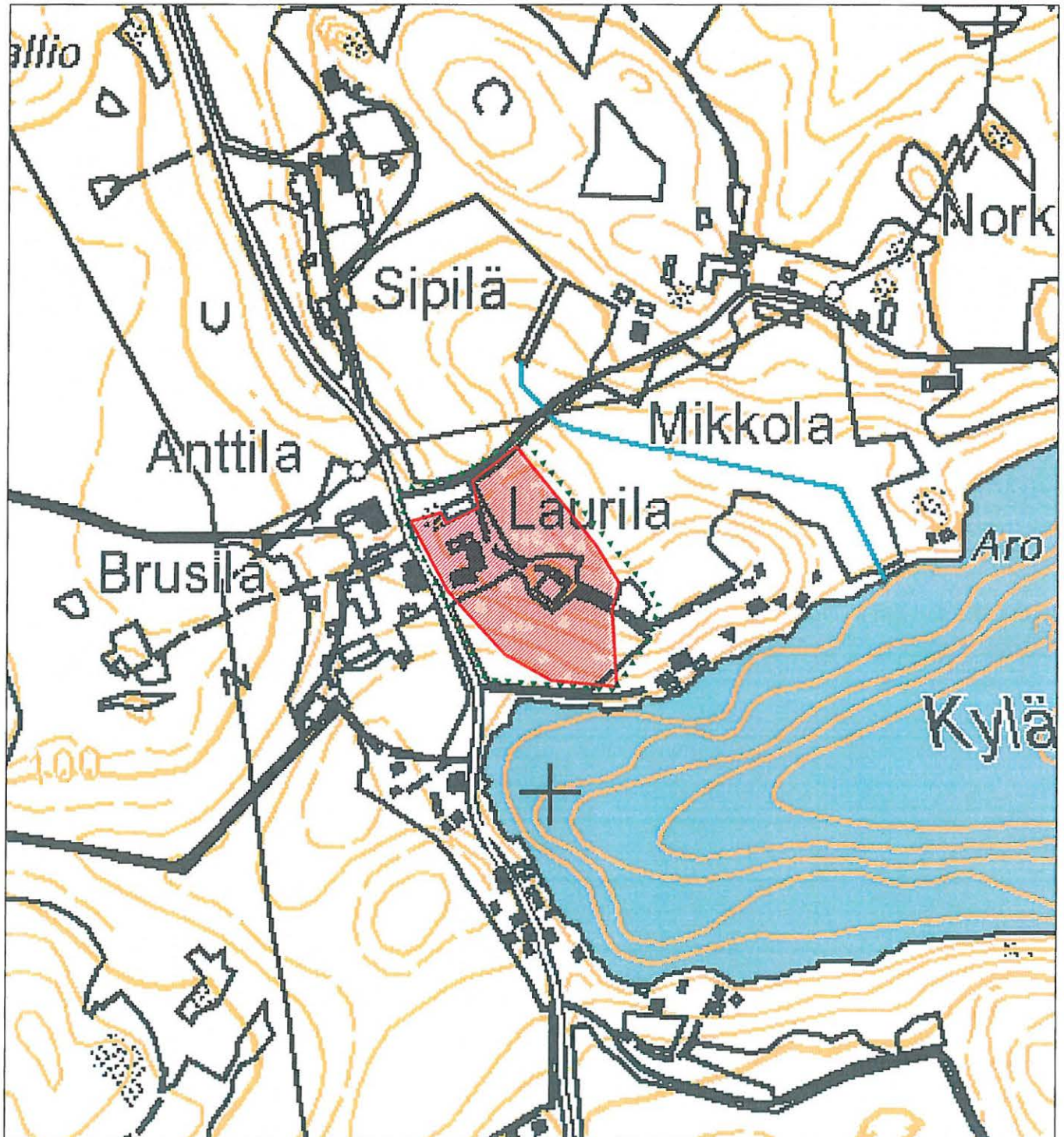
kiinteä muinaisjäännös

11. Pitkäjärvi (Pitkäjärvi), historiallinen kyläpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen raja)

tarkastetun
alueen raja

12. Siitama (Sitama)

Kunta	Orivesi
Kylä	Siitama
Kohdenimi	Siitama (Sitama)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	12
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	eräsijat, kyläpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1900-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 04
Peruskartan nimi	ORIVEDEN ASEMA
X1-koordinaatti	6832 886
X2-koordinaatti	6833 038
Y1-koordinaatti	2511 510
Y2-koordinaatti	2511 578
Z1-koordinaatti	0091
Z2-koordinaatti	0100
P1-koordinaatti	6836 023
P2-koordinaatti	6836 175
I1-koordinaatti	3352 298
I2-koordinaatti	3352 369
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-426-1-100
 Kiinteistönimi PERTTULA
 Lisätietoja Mj-alueen SE-osa.

Kiinteistötunnus 562-426-1-102
 Kiinteistönimi MIKKOLA
 Lisätietoja Mj-alueen N-osa.

Kiinteistötunnus 562-426-1-139
 Kiinteistönimi NIKKARILA
 Lisätietoja Mj-alueen keskiosaa.

Kiinteistötunnus 562-426-1-15
Kiinteistönimi PELTOLA
Lisätietoja Mj-alueen keskiosaa.

Kiinteistötunnus 562-895-2-23
Kiinteistönimi Yleinen tie
Lisätietoja Mj-alueen W-reunaa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 11.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Vesijärvestä pohjoiseen pistävän Siitamanlahden NW-puolella, rannasta m. 120 m NW, lahteen luoteesta laskevan ojan molemmin puolin, ojaan ja järveen laskevilla rinteillä tien nro 14207 itäpuolella.

Kohteen kuvaus

Siitama (Sitama) mainitaan v. 1552 eräsijana, joka asutettiin. Kylänä se mainitaan veroluetteloissa vuodesta 1562 alkaen, jolloin siinä oli kaksi taloa (Suvanto 2001: 905). Historiallinen tonttimaa paikannettiin 1700-luvun kartan perusteella. Alueeseen kuuluu osa Perttulan talon pihapiiriä (mj-alueen S-osa), sen N-puolella oleva ojanotkoon laskeva peltorinne sekä osa ojan N-puolella olevaa Saarikko-nimistä peltoa.

Havaintomahdollisuudet

Tarkastushetkellä suhteellisen huonot (vain ojan N-puoleinen pelto ja tien SW-puoli olivat pintapoimittavissa).

Kohteen laajuus

Noin 150 m (S-N) x 60 m; arvion perusteena vuoden 1792 isojakokartta (asemointitarkkuus +/- 10 m), pintapoiminta ja maaston topografia.

Ehdotus suoja-alueeksi

20 m oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, josta osa on käytössä edelleen. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuuriker-

rosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Suojelutoimenpiteet kentällä

Inventoinnin yhteydessä tavattiin yksi maanomistajista, jolle kerrottiin kiinteästä muinaisjäännöksestä ja sen vaikutuksesta maankäyttöön.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapöiminta

Pelloilla (ks. "Havaintomahdollisuudet")

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Lisätietoja

Isojakokartta:
Pelander 1792. - KA, MHA, H35: 19/1-12

Löydöt

KM 2009072, rautanaulan (hevosenkenkänaulan?) kantaosa; luuta, rautaesineen katkelma (ei luetteloitu). Poimittu ojan N-puoleiselta pellolta, mj-alueen N-osasta.

Negatiivit

1

Digitaalikuvat

1-3

Siitama (Sitama), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Pohjoisluoteesta. 11.5.2009, Vadim Adel.

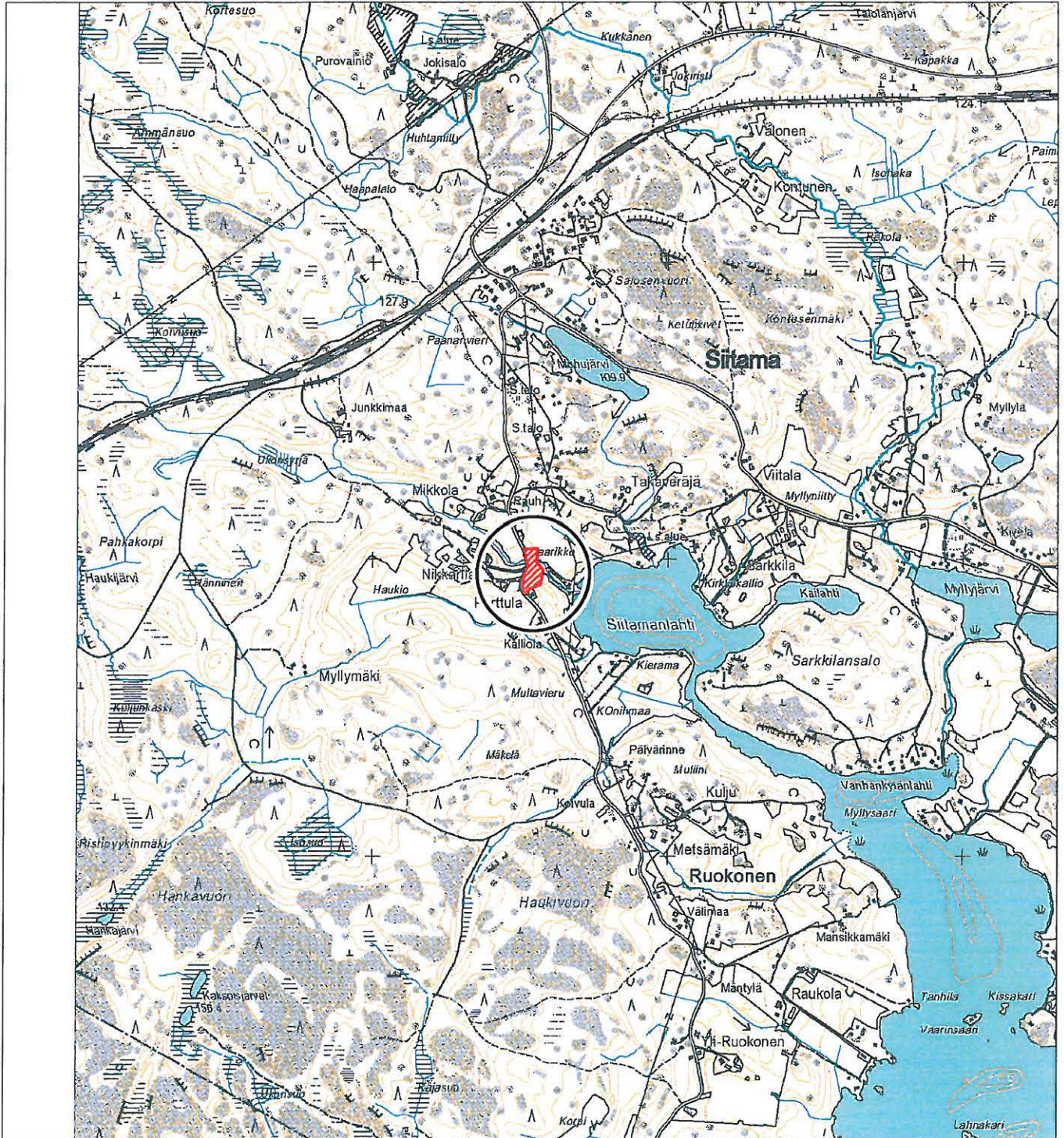

Ote isojakokartasta.

12. Siitama (Sitama), historiallinen kyläpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttaletti 214204)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

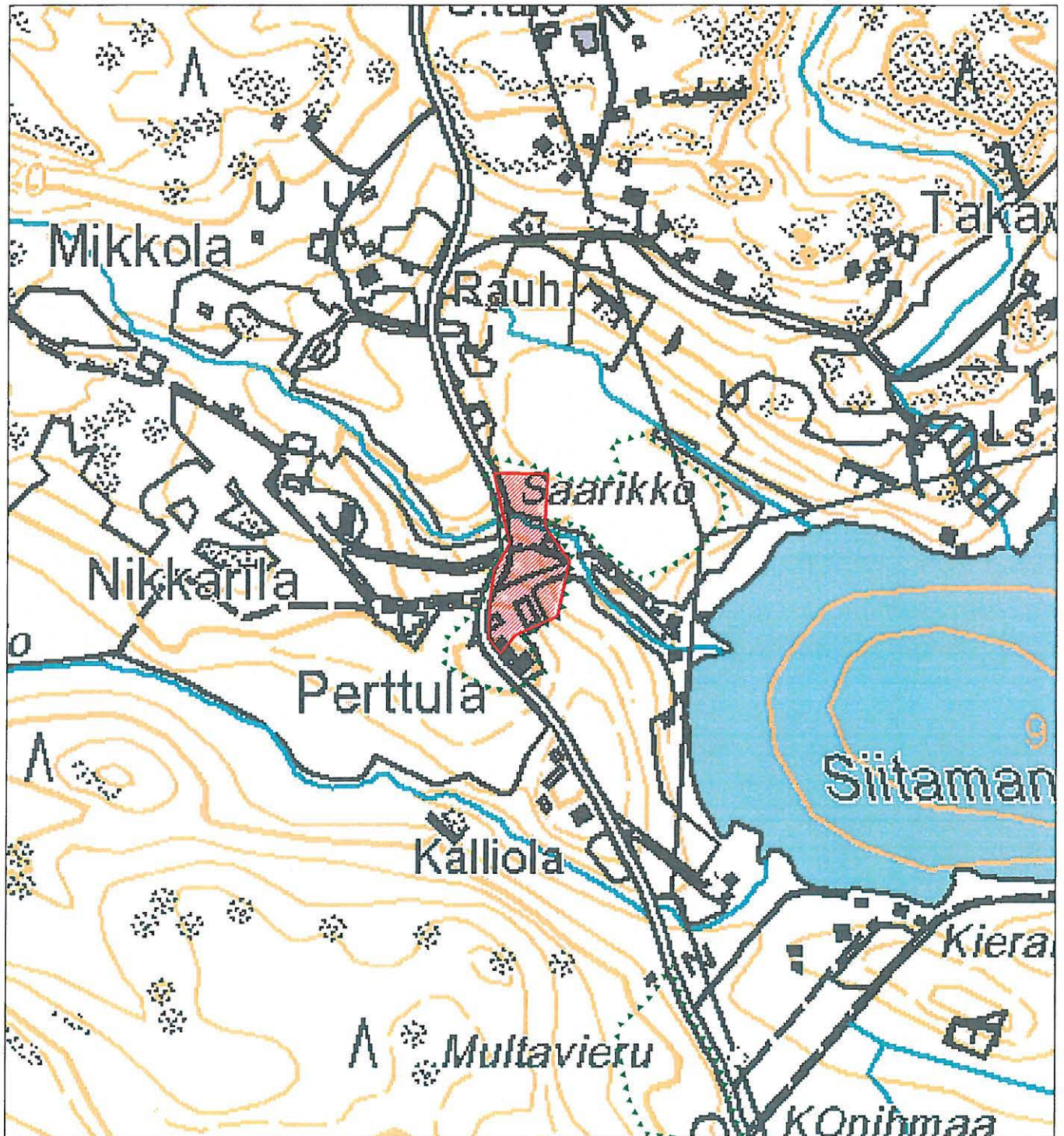

12. Siitama (Sitama), historiallinen kyläpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäänös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

13. Padustaipale (Taipale/Pahutaival)

Kunta	Orivesi
Kylä	Padustaipale
Kohdenimi	Padustaipale (Taipale/Pahutaival)
Muinaisjäänöstunnus	
Inventointinumero	13
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1900-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 04
Peruskartan nimi	ORIVEDEN ASEMA
X1-koordinaatti	6832 020
X2-koordinaatti	6832 084
Y1-koordinaatti	2514 808
Y2-koordinaatti	2514 876
Z1-koordinaatti	0095
Z2-koordinaatti	0096
P1-koordinaatti	6835 008
P2-koordinaatti	6835 070
I1-koordinaatti	3355 555
I2-koordinaatti	3355 623
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-414-1-58

Kiinteistönimi Padustaipale

Aiemmat löydöt

1700-luvun raha, vanhaa puujätettä (Pukkila 2003: 181).

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 12.5.09)

Sijainti ja maasto

Padustaipaleen kylä sijaitsee kannaksella, joka erottaa Vesijärven koillispään Längelmävedestä.

Historiallinen tonttimaa sijaitsee tasaisella paikalla Vesijärvestä koilliseen pistävän Taipaleenlahden ja Pahujärven välisen kannaksen keskellä, niitä yhdistävästä ojasta n. 100 m W, Pahujärven etelärannasta n. 160 m SW.

Kohteen kuvaus

Kylä mainitaan lähteissä vuodesta 1540 alkaen, jolloin siihen kuului 2 taloa: Padustaipale ja Unkila (itsenäinen kylä vuodesta 1633) (Suvanto 2001: 904). Kylän vanhimpana tunnettuna tonttimaana voitaneen pitää isojakokarttaan (1804) merkittyä Padustaipaleen talon tonttia (tontti "A"), jonka vieressä ovat sijainneet myös laajimmat pellot. Paikalla sijaitsee edelleen Taipaleen talo pihapiireineen.

Inventoinnin (2009) yhteydessä pihan N-rajalla, pellonreunalla olevan ojan leikkauksessa havaittiin n. 30-40 cm syvyydessä n. 30-50 cm paksu, tummanharmaa, nokipitoinen multakerros, joka sisälsi tiilimurskaa; sen alla oli vaaleanharmaa pohjasavi.

Pihan tarkastuksen ja maanomistajatapaamisen yhteydessä todettiin, että pihan keskiosassa oli hiltajattain tehty kaivutöitä, joissa pihatie täytettiin sepelillä ja alkuperäinen maa sen kohdalta siirrettiin talon ja N-S-suuntaisen tien W-puolelle (paikalla olevista maakasoista löytyikin tarkastuksessa punasavikeramiikkaa, rautanaulan katkelma ja paljon tiiltä). Pihatöiden yhteydessä oli lisäksi löytynyt myllynkivi.

Pukkilan (2003: 181) saamien tietojen mukaan päärakennuksen korjaustöissä on talon alla tullut esiin "vanhaa puunjätettä ja paksult mustaa multaa". Talon eteläpuolelta, puutarhasta on löytynyt 1700-luvun raha.

Havaintomahdollisuudet

Vaihtelevat.

Kohteen laajuus

Noin 65 x 65 m; arvion perusteena isojakokartta (asemointitarkkuus +/- 10 m), kulttuurikerroshavainnot ja topografia.

Ehdotus suoja-alueeksi

20 m oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on käytössä edelleen. Kohteen tarkempi raja- ja vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Suojelutoimenpiteet kentällä

Keskustelu maanomistajan kanssa, jolle kerrottiin kiinteästä muinaisjännöksestä ja sen vaikutuksesta maankäyttöön ja uuteen kaavaan.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suositteltavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapöiminta

Pihapiirissä.

Koekuopat

-

Lisätietoja

Isojakokartta:
Lilius 1804. - KA, MHA, H55: 1/1-10

Suvannon (1949: 96) mukaan kylän nimi liittyy paikalla kulkeneeseen vanhaan eräreittiin, jota käyttivät Kangasalan asukkaat.

Löydöt

KM 2009073 (punasavikeramiikkaa, rautanaulan katkelma), tiiltä (ei otettu talteen).

Negatiivit

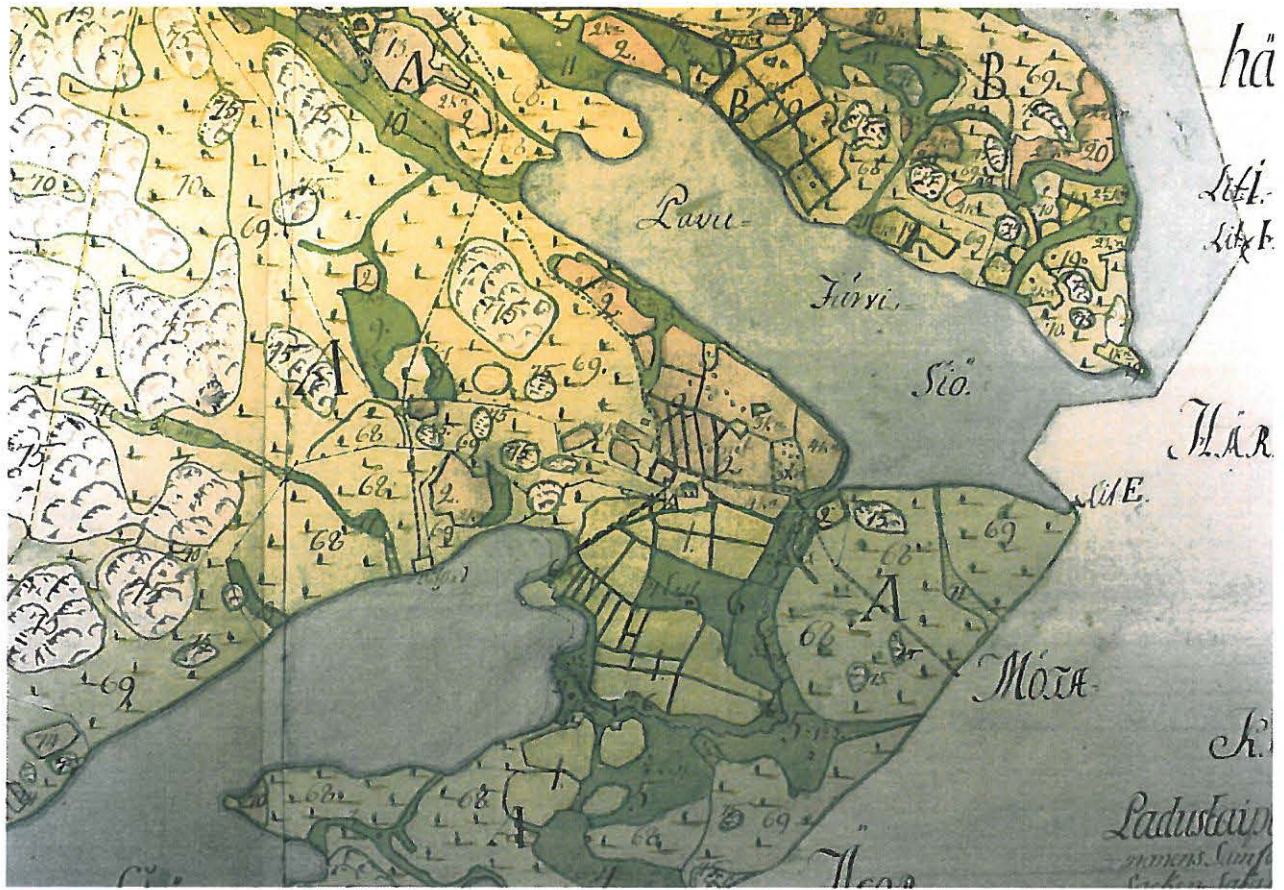
2

Digitaalikuvat

7-9

Padustaipale (Taipale/Pahutaival), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Etelästä. 12.5.2009, Vadim Adel.

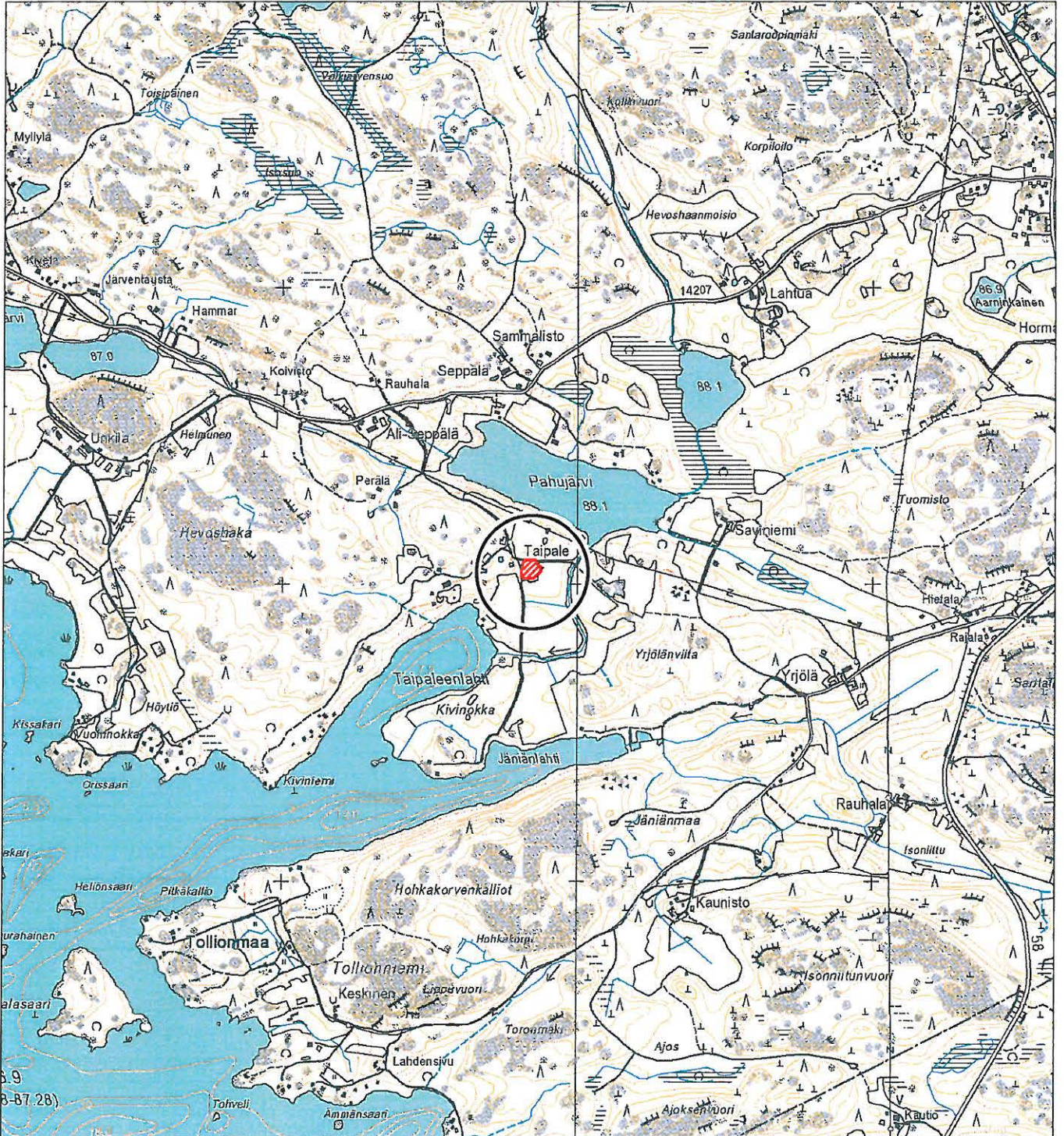

Ote isojakokartasta.

13. Padustaipale (Taipale/Pahutaival), historiallinen kylänpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 214204)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

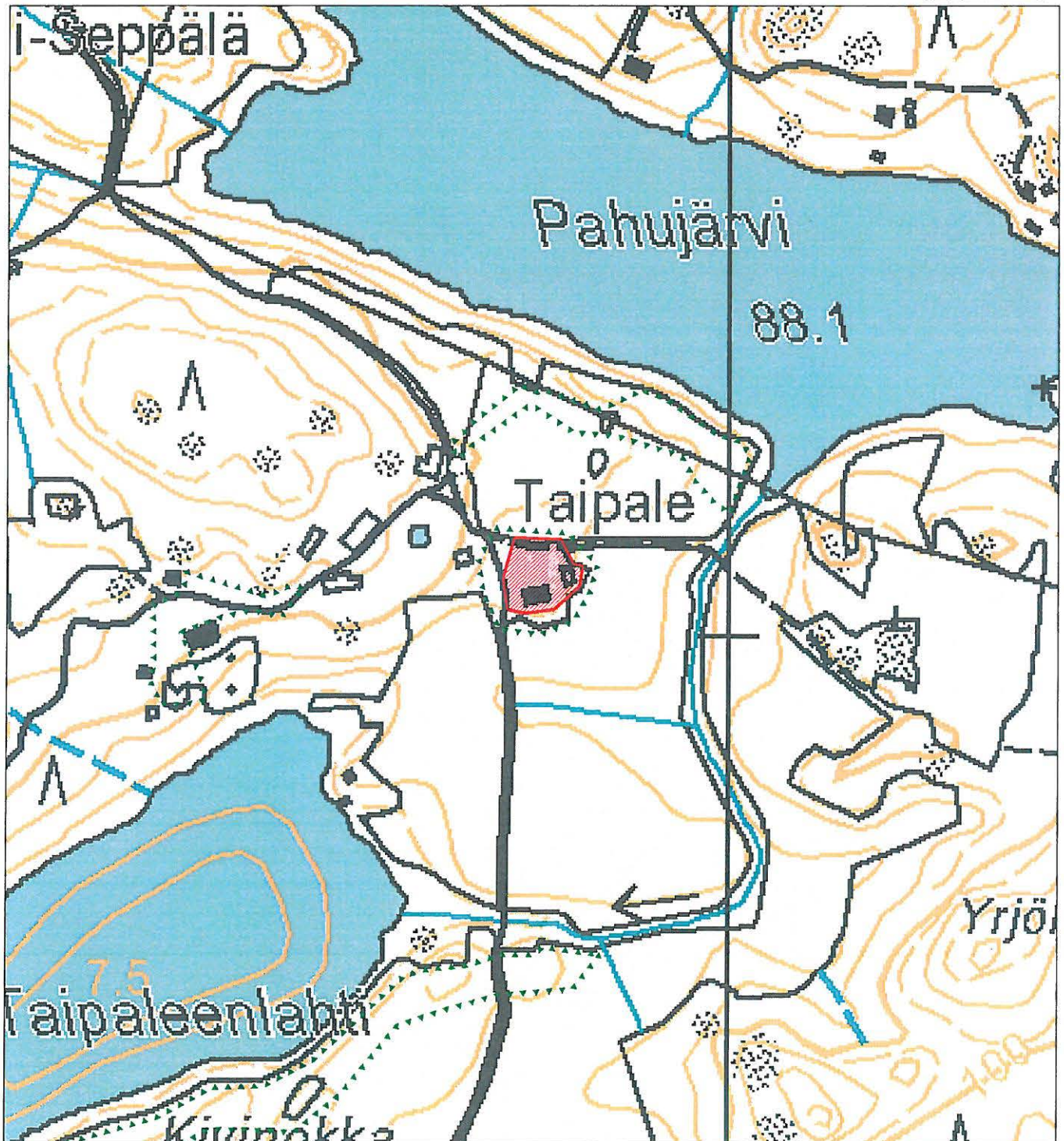
kiinteä muinaisjäännös

13. Padustaipale (Taipale/Pahutaival), historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

14. Rajalahti (Rajalax)

Kunta	Orivesi
Kylä	Rajalahti
Kohdenimi	Rajalahti (Rajalax)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	14
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1900-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 04
Peruskartan nimi	Oriveden asema
X1-koordinaatti	6832 113
X2-koordinaatti	6832 302
Y1-koordinaatti	2517 393
Y2-koordinaatti	2517 583
Z1-koordinaatti	0097
Z2-koordinaatti	0103
P1-koordinaatti	6834 973
P2-koordinaatti	6835 167
I1-koordinaatti	3358 147
I2-koordinaatti	3358 333
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-422-1-40

Kiinteistönimi LAHTINEN

Lisätietoja Mj-alueen itäreuna.

Kiinteistötunnus 562-422-1-42

Kiinteistönimi PENTTILÄ

Lisätietoja Mj-alueen itäreunaa.

Kiinteistötunnus 562-422-2-8

Kiinteistönimi Lahti

Lisätietoja Mj-alueen keskiosa.

Kiinteistötunnus 562-422-3-14

Kiinteistönimi UOTILA

Lisätietoja Mj-alueen NW-osa, SW-reuna ja S-osa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 13.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Längelmäveteen liittyvän Rajalahden (84,2 m mpy) eteläpuolella, rannasta n. 190 m SE, N-S-suuntaisen harjanteen laella, peltojen keskellä.

Kohteen kuvaus

Suvannon (1949: 96) mukaan kyseessä on seudun emäkylä, jossa oli 1540-luvulla 4 taloa. Historiallinen tonttimaa paikannettiin vanhojen karttojen avulla. Alueeseen kuuluu Uotilan tilakeskus, peltoa ja osa Lahtisten tilakeskusta. Inventoinnin (2009) yhteydessä mj-alueen N-reunalla todettiin n. 5 x 4 x 0,7 m kokoinen, heinää ja pensaikkoa kasvava kiven- ja maansekainen kumpu, joka sijaitsee n. 7-8 m sähkölinjasta NW, muuntajasta n. 20 m SW, pienen kumpareen NW-reunalla. Uotilan talon NW-puoleiselta pellolta poimittiin historiallisen ajan asuinpaikkalöytöjä.

Havaintomahdollisuudet

Tarkastetulla alueella hyvät inventoinnin (2009) aikana.

Kohteen laajuus

Noin 210 m (NW-SE) x 100 m. Perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 30 ja 10 m vastaavasti), topografia, pintapoimintalöytöjen levinneisyys, havainnot kiinteistä rakenteista sekä nykyisen maankäytön laatu.

Ehdotus suoja-alueeksi

Mj-alueen NW-osassa 10 m, SE-osassa 30 m oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on osittain käytössä edelleen. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekai-vauksia).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelvat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Lähistön kohteet

Rajalahti Uotila, kivikautinen löytöpaikka (mahdollisesti tuhoutunut asuinpaikka).

Pintapöiminta

Ks. "Kohteen kuvaus"

Koekuopat

-

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 227

Lilius 1798. - MML, Orivesi 21:-

Löydöt

KM 2009075 (punasavikeramiikkaa, lasia).

Negatiivit

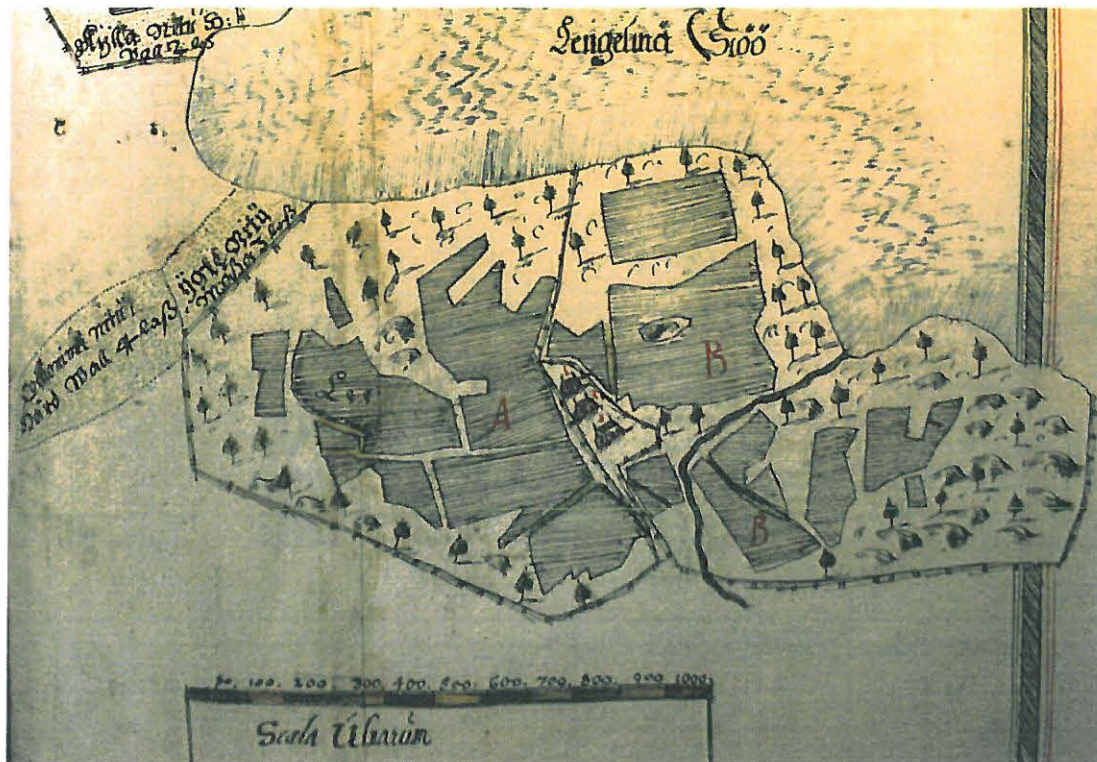
3

Digitaalikuvat

10

Rajalahti (Rajalax), historiallinen kyläpaikka, NW-osa. Lounaasta. 13.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

Ote isojakokartasta.

14. Rajalahti (Rajalax), historiallinen kyläpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 214204)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

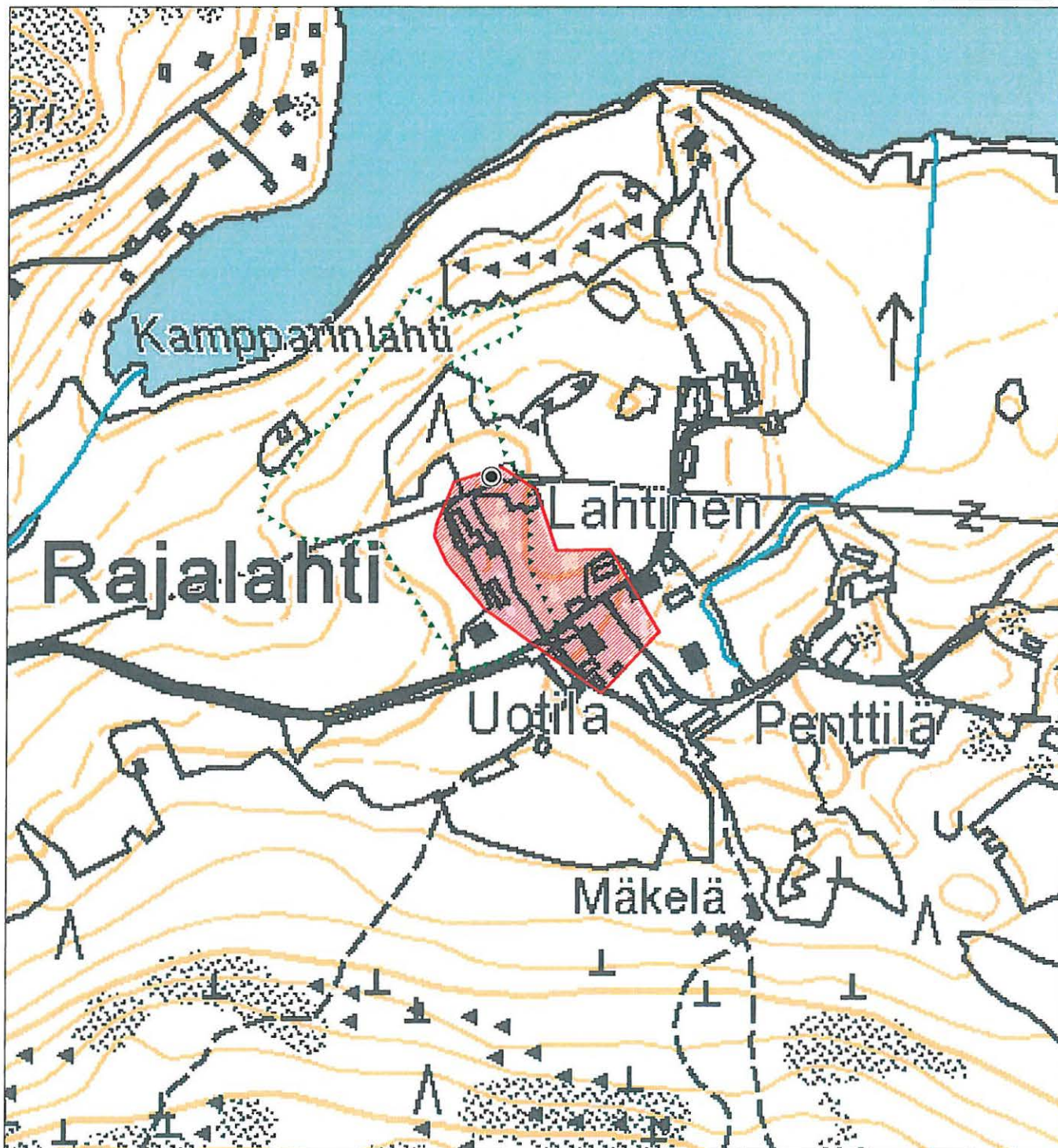
kiinteä muinaisjäännös

14. Rajalahti (Rajalax), historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

kiinteä rakenne

15. Naappila (Naappila)

Kunta	Orivesi
Kylä	Naappila
Kohdenimi	Naappila (Naappila)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	15
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1400-1900-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 04
Peruskartan nimi	Oriveden asema
X1-koordinaatti	6833 120
X2-koordinaatti	6833 257
Y1-koordinaatti	2517 067
Y2-koordinaatti	2517 176
Z1-koordinaatti	0087
Z2-koordinaatti	0100
P1-koordinaatti	6836 000
P2-koordinaatti	6836 136
I1-koordinaatti	3357 864
I2-koordinaatti	3357 971
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajaus (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-409-1-50
 Kiinteistönimi YLÄ-YRJÖLÄ
 Lisätietoja Mj-alueen W-osa.

Kiinteistötunnus 562-409-2-51
 Kiinteistönimi Jaakkola
 Lisätietoja Naappilan kylätontin itäosa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 13.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Längelmäveteen liittyvän Rajalahden (84,2 m mpy) NW-puolella, muinaislahden pohjoisrannalla, nykyisestä rantaviivasta n. 150 m NW, peltojen keskellä olevan kalliomäen juurella, sen itäpuolella, tien nro 14213 S-puolella.

Kohteen kuvaus

Naappilan asukkaista on mainintoja lähteissä vuodesta 1466 alkaen (Suvanto 1949: 96). 1540-luvulla kylässä oli 3 taloa (Poppius 1954: 142-143). Historiallinen tonttimaa paikannettiin vanhojen karttojen avulla. Alueen NW-osassa on Ylä-Yrjölän tilakeskuksen rakennuksia, E- ja SE-osa on peltoa, keski- ja SW-osa on joutomaata tai metsikköä. Maasto viettää melko jyrkästi eteläkaakkoon, Rajalahteen.

Havaintomahdollisuudet

Pellolla hyvät inventoinnin (2009) aikana.

Kohteen laajuus

Noin 120 m (N-S) x 100 m. Rajauksen perusteena historiallinen kartta-analyysi (1600-luvun kartan asemoinnin virhemarginaali +/- 40 m, isojakokartan +/- 10 m), topografia, pintapoimintalöytöjen levintä ja nykyisen maankäytön laatu.

Ehdotus suoja-alueeksi

Etelässä ja idässä 10 m, pohjoisessa 30 m, muuten 40 m oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, keskiaikaisissa ja 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on pääosin autioitunut ja osittain käytössä edelleen. Kohteen tarkempi rajaus sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Suojelutoimenpiteet kentällä

Keskustelu Ylä-Yrjölän asukkaan kanssa, jolle kerrottiin inventoinnista ja tontillaan mahdollisesti olevasta kiinteästä muinaisjäännöksestä sekä sen vaikutuksesta kaavaan.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapoiminta

Pellolla. Runsaasti historiallisen ajan asuinpaikkalöytöjä (tiiltä, punasavikeramiikkaa, lasia) tuli Ylä-Yrjölän tilakeskuksen E- ja SE-puolelta, pellon W-reunalta, n. 90 (S-N) x 20-35 m laajalta alalta.

Koekuopat

-

Muut havainnot

Ylä-Yrjölän pihapiirissä, välittömästi vanhojen karttojen perusteella rajatun tonttimaan NW-puolella, kallion juurella, pensaikossa, n. 3 m ulkorakennuksen kulmasta SSW havaittiin n. 2 x 2 x 1 m kokoinen kivirakenne - mahdollisesti uunin perustus. Talon emännän kertoman mukaan paikalla on sijainnut "vaarin tupa".

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 227

Lilius 1800. - MML, Orivesi 9:-

Löydöt

KM 2009074 (punasavikeramiikkaa, lasia)

Negatiivit

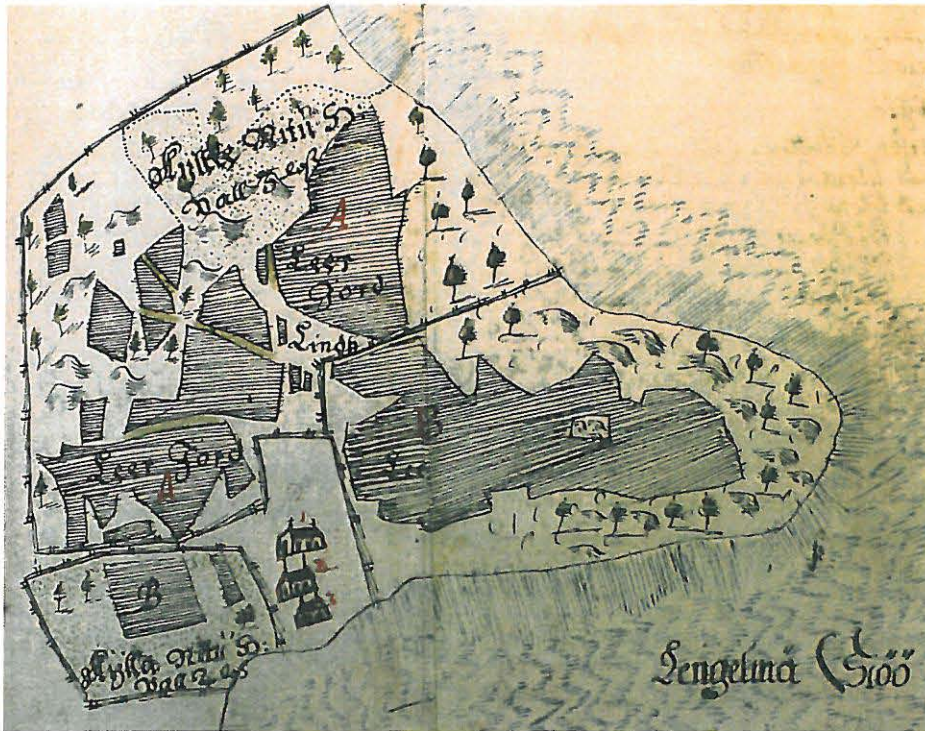
4

Digitaalikuvat

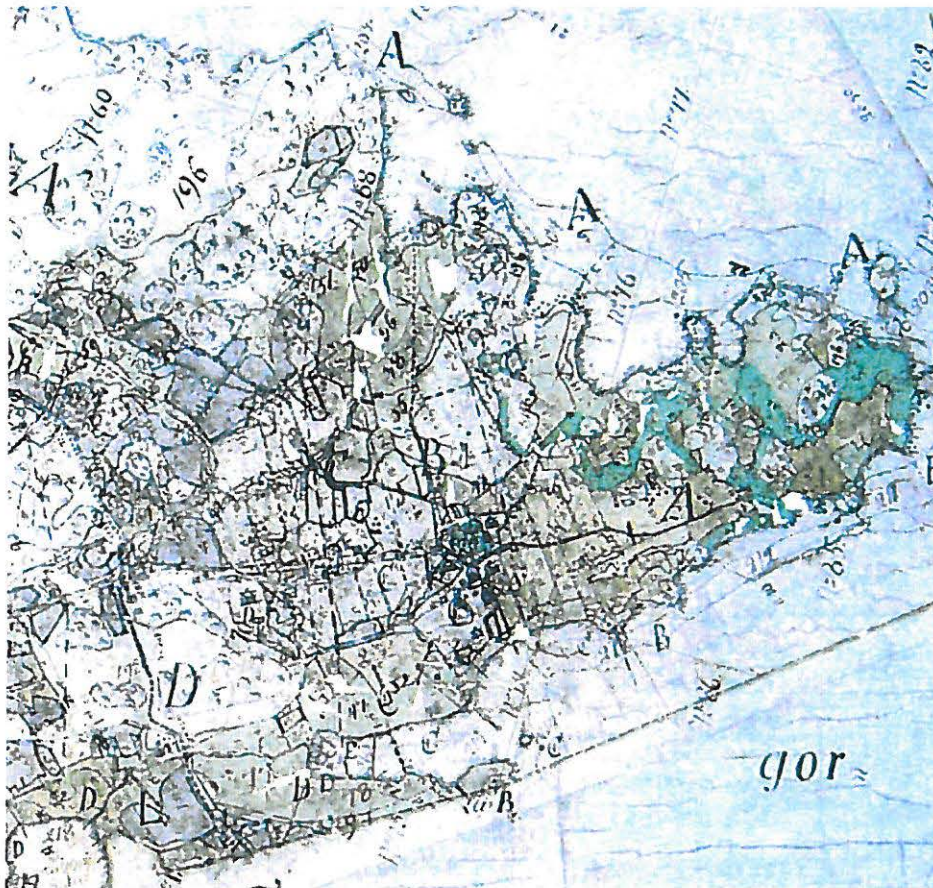
11

Naappila (Naappila), historiallinen kylänpaikka, yleiskuva. Itäkoillisesta. 13.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

Ote isojakokartasta.

15. Naappila (Naappila), historiallinen kylänpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 214204)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

kiinteä muinaisjäänös

15. Naappila (Naappila), historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

kiinteä rakenne

16. Koivuniemi (Koivuniemi)

Kunta	Orivesi
Kylä	Koivuniemi
Kohdenimi	Koivuniemi (Koivuniemi)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	16
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1800-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 04
Peruskartan nimi	ORIVEDEN ASEMA
X1-koordinaatti	6832 871
X2-koordinaatti	6832 965
Y1-koordinaatti	2518 765
Y2-koordinaatti	2518 904
Z1-koordinaatti	0091
Z2-koordinaatti	0098
P1-koordinaatti	6835 669
P2-koordinaatti	6835 766
I1-koordinaatti	3359 551
I2-koordinaatti	3359 686
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus	562-404-2-74
Kiinteistönimi	Niikkula
Lisätietoja	Mj-alueen NW- ja keskiosat.

Kiinteistötunnus	562-404-2-84
Kiinteistönimi	Yli-Heikkilä
Lisätietoja	Mj-alueen SE-osa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 14.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Koivuniemen kylässä, Längelmäveden Koivulahden ja Rajalahden Pappilanselästä erottavan niemen tyvessä, 0,4 km Rajalahden itärannasta niemen halki kulkevan tien 14213 SW-puolella, Niikkulan ja Yli-Heikkilän tilakeskusten välissä, loivalla W- ja SW-rinteellä.

Kohteen kuvaus

Koivuniemen kylä mainitaan lähteissä vuodesta 1508 alkaen (Suvanto 1949: 96). 1540-luvulla siihen kuului kaksi taloa. Myös v. 1634 kartassa näkyy kaksi taloa. Taloja on alettu jakaa vuodesta 1740 alkaen, jolloin Isoperän talosta erotettiin Heikkilän talo (Poppius 1954: 135). Historiallinen tonttimaa paikannettiin vanhojen karttojen perusteella. Alue on pääosin peltoa, sen NW-reuna on Niikkulan talon pihapiiriä.

Havaintomahdollisuudet

Huonot.

Kohteen laajuus

Noin 150 m (NW-SE) x 60 m. Rajauksen perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 50 ja 20 m vastaavasti).

Ehdotus suoja-alueeksi

Kaakossa 20 m, muualla 40 m oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on autioitunut. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Suojelutoimenpiteet kentällä

Tavattiin molempien talojen isännät ja kerrottiin muinaisjäännöksestä sekä sen merkitsemisestä kaavaan.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapoiminta

Pihapiirissä, peltosaarekkeella ja tieojan leikkauksella. Kaikkialta löytyi tiilenpaloja.

Koekuopat

-

Muut havainnot

Inventoinnin yhteydessä Niikkulan talon N-puolella, pihassa, mäen W-rinteelle tehdyssä kukkapenkki-kaivannossa havaittiin täyttöhiekan alla tummanruskea hiekkamultakerros, joka sisälsi palaneita kiviä ja vähän tiiltä.

Mj-alueen S-puolella, pienellä peltosaarekkeella on hylätty, poratuista lohkokivistä rakennettu kellar.

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 224

Lilius 1796. - MML, Orivesi 4:-

Lisätietoja

Niikkulan talon isännän kertoman mukaan mj-alueen SE-osasta, Nikkilään vievän tien risteyksen kohdalta on aikoinaan salaojaa kaivettaessa löytynyt "tulisija" (hiiltä) alle 1 m:n syvyydestä.

Niikkulan uusi päärakennus on tehty v. 2001 nyt todetun mj-alueen N-puolelle; sen vieressä sijainnut 1850-luvulla rakennettu talo on purettu. Talon W-päädyn vierestä, kukkapenkiltä on löytynyt v. 2000 liitupiipun koppa, jonka maanomistaja lahjoittaa museokokoelmiin.

Löydöt

KM 2009076, liitupiipun pesä; tiilenpaloja (ei otettu talteen).

Negatiivit

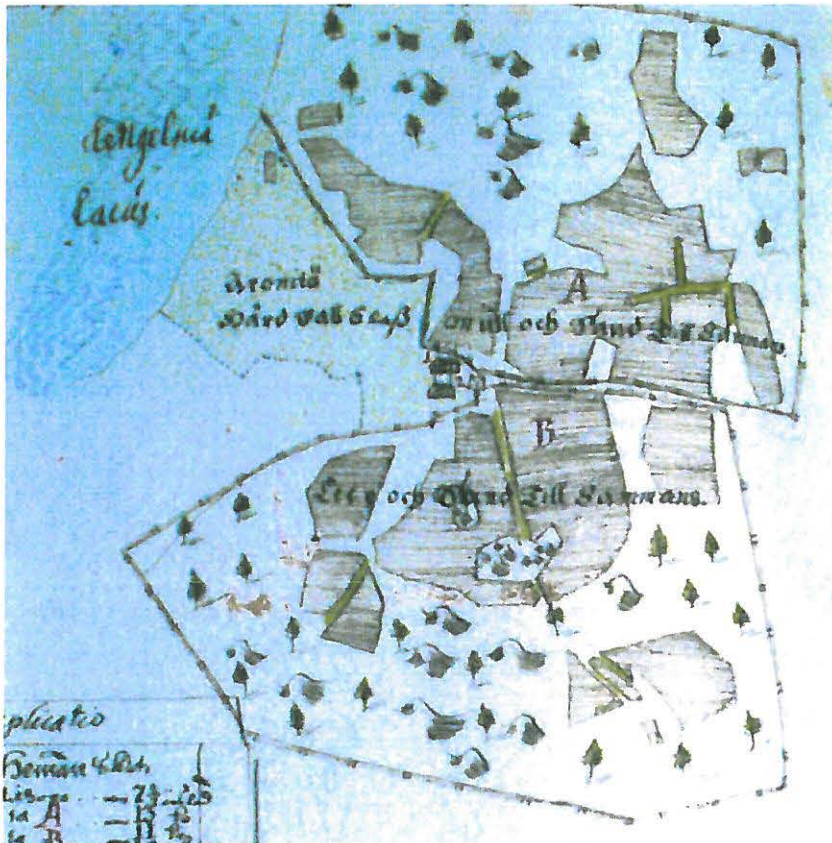
5, 6

Digitaalikuvat

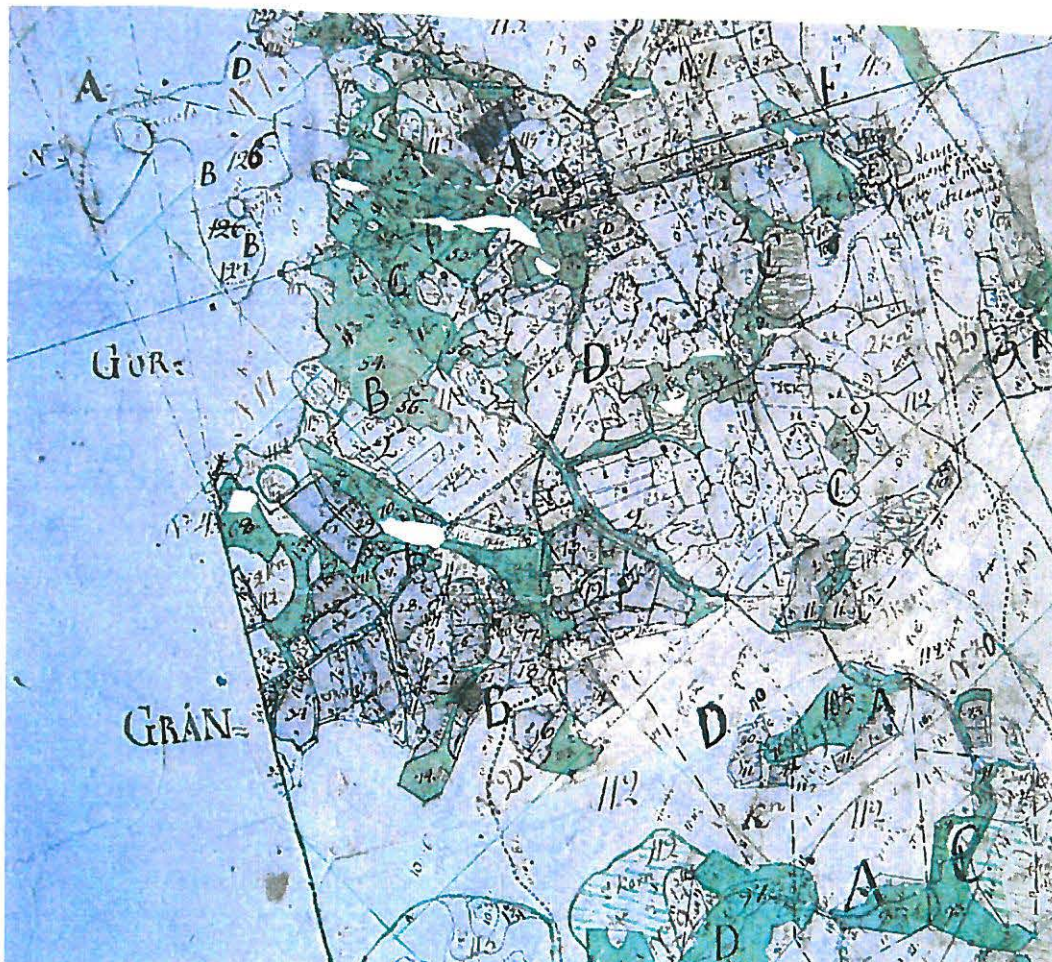
12-14

Koivuniemi (Koivuniemi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Lounaasta. 14.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

Ote isojakokartasta.

16. Koivuniemi (Koivuniemi), historiallinen kylänpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 214204)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

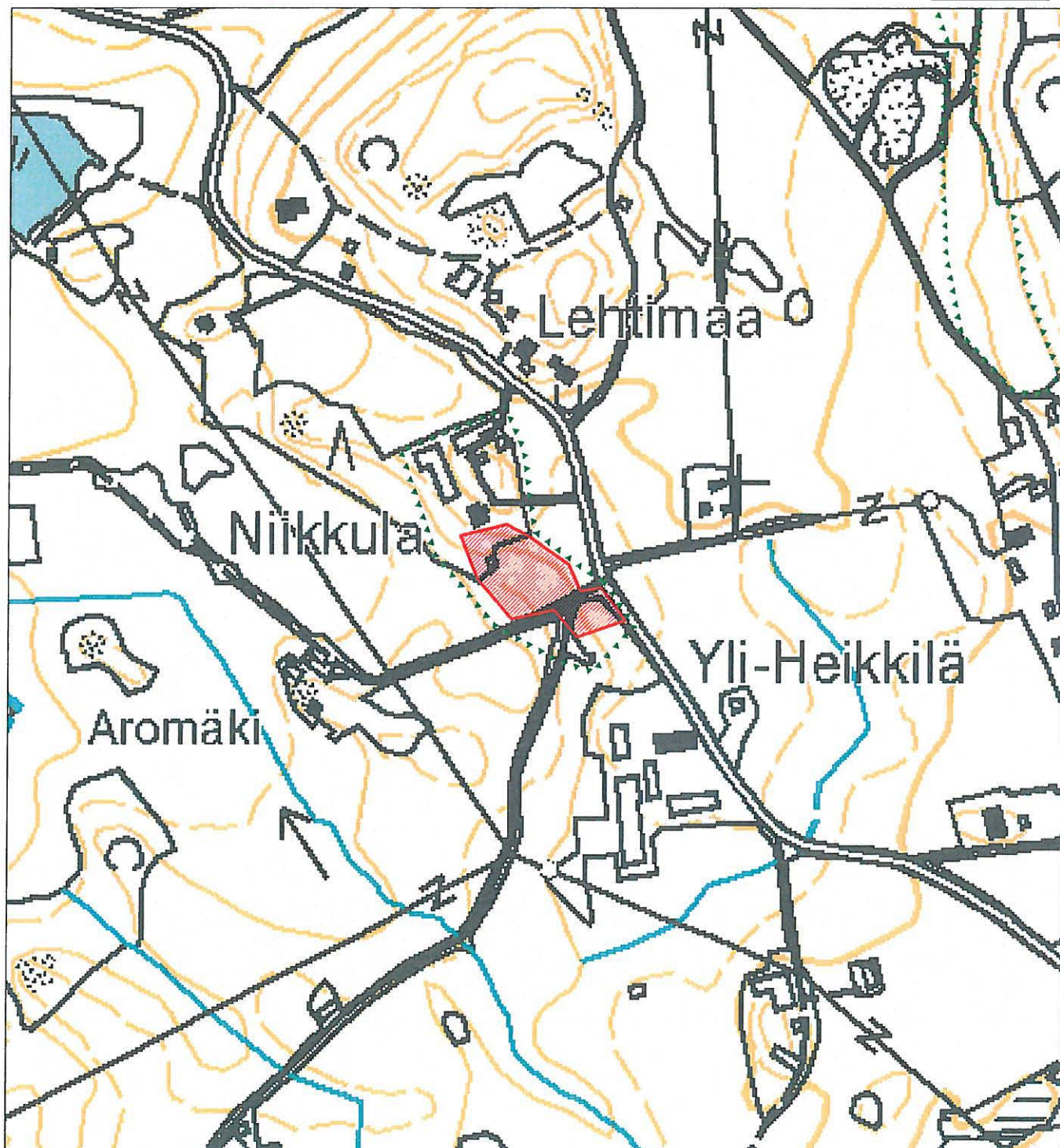

16. Koivuniemi (Koivuniemi), historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

17. Suomasema (Somesoma/Suomaisema)

Kunta	Orivesi
Kylä	Suomasema
Kohdenimi	Suomasema (Somesoma/Suomaisema)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	17
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1800-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 07
Peruskartan nimi	Päilahti
X1-koordinaatti	6830 565
X2-koordinaatti	6830 664
Y1-koordinaatti	2520 965
Y2-koordinaatti	2521 093
Z1-koordinaatti	0088
Z2-koordinaatti	0097
P1-koordinaatti	6833 265
P2-koordinaatti	6833 365
I1-koordinaatti	3361 642
I2-koordinaatti	3361 768
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajaus (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-427-1-217
 Kiinteistönimi KARIPELTO
 Lisätietoja Mj-alueen SE-osa.

Kiinteistötunnus 562-427-1-53
 Kiinteistönimi KANKAANPÄÄ
 Lisätietoja Mj-alueen NW-osa.

Kiinteistötunnus 562-895-2-12
 Kiinteistönimi Yleinen tie
 Lisätietoja Mj-alueen keski- ja NE-osa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 14.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Suomaseman kylässä, Längelmäveden rannasta 0,3 km W, muinaisella rantaterassilla, järvestä länteen pistäneen muinaislahden etelärannalla, tien 14213 molemmin puolin.

Kohteen kuvaus

Somesoma tai Suomaisema mainitaan 1540-luvun maakirjoissa neljän talon kylänä (Suvanto 2001: 909-910). V. 1634 maakirjakarttaan on merkitty kaksi taloa. Historiallinen tonttimaa paikannettiin vanhojen karttojen avulla. Suurin osa alueesta on peltoa, sen keskiosassa on lehtipuita, pensaikkoa ja vesakkoa kasvava saareke, jonka N-kulmassa on vanha heinälato. Inventoinnin (2009) yhteydessä mj-alueen NW-osassa, saarekkeen W-reunalla havaittiin mahdollinen kiukaan raunio (kiven- ja maansekainen kumpu, halk. n. 2 m, kork. 0,5 m).

Havaintomahdollisuudet

Tarkastushetkellä hyvät vain mj-alueen SE-osassa.

Kohteen laajuus

Noin 120 m (W-E) x 100 m. Perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (tonttimaan asemointitarkkuus +/- 30 m), topografia ja pintapoimintalöytöjen levinneisyys.

Ehdotus suoja-alueeksi

20 m:n säteellä oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on autioitunut. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Suojelutoimenpiteet kentällä

Tavattiin yksi maanomistajista, jolle kerrottiin kiinteästä muinaisjäännöksestä ja sen vaikutuksesta kaavaan.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelvat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Lähistön kohteet

Suomasema 2, kivikautinen asuinpaikka, em. muinaislahden N-rannalla.

Pintapöiminta

Pellolla päätien SE-puolella. Todettiin historiallisen ajan löytöjen keskittymä heti tien SE-puolella, n. 80 m (SW-NE) x 20 m laajalla alueella (tiiltä, palanutta savea, punasavikeramiikkaa ym.).

Koekuopat

-

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 225

Becker 1788. - MML, Orivesi 23:-

Löydöt

KM 2009077 punasavikeramiikkaa, palanutta savea/tiiltä (?).

Negatiivit

7, 8

Digitaalikuvat

15, 16

Suomasema (Somesoma/Suomaisema), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Koillisesta. 14.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

Ote isojakokartasta.

17. Suomasema (Somesoma/Suomaisema), historiallinen kylänpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 07)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

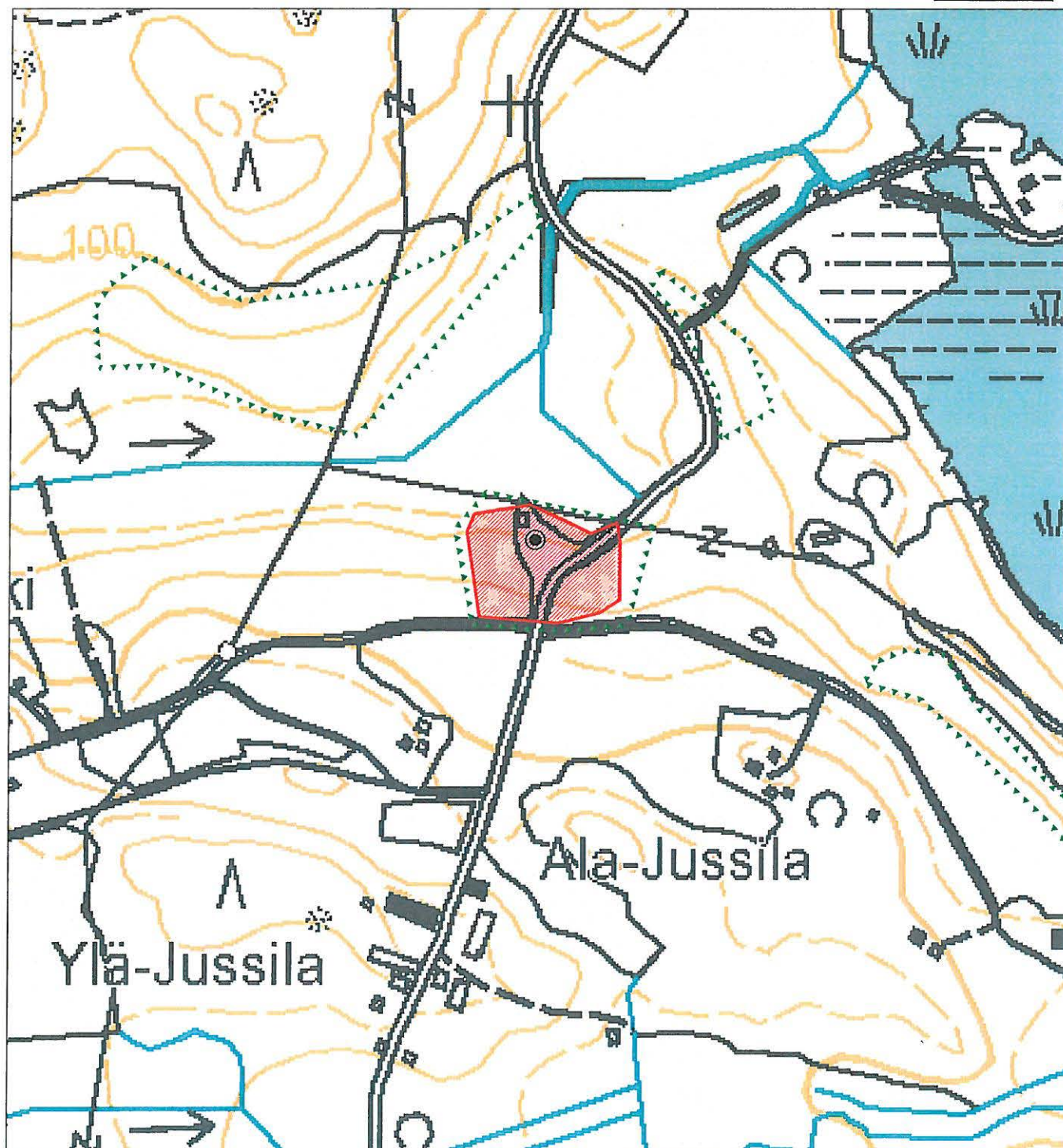
kiinteä muinaisjäännös

17. Suomasema (Somesoma/Suomaisema), historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

● kiinteä rakenne

18. Suomasema 2

Kunta	Orivesi
Kylä	Suomasema
Kohdenimi	Suomasema 2
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	18
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	
Ajoitus	kivikautinen
Selkeä ajoitus	
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 07
Peruskartan nimi	Päilahti
X1-koordinaatti	6830 743
X2-koordinaatti	6830 822
Y1-koordinaatti	2520 696
Y2-koordinaatti	2520 877
Z1-koordinaatti	0090
Z2-koordinaatti	0095
P1-koordinaatti	6833 451
P2-koordinaatti	6833 537
I1-koordinaatti	3361 381
I2-koordinaatti	3361 560
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-427-1-244

Kiinteistönimi PIHLAJAMÄKI

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 23.10.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee laajalla peltoaukealla Suomaseman kylässä, Längelmäveden rannasta 0,4 km W, muinaisella rantaterassilla, järvestä länteen pistäneen muinaislahden pohjoisrannalla, muinaisella niemekkeellä, muinaislahden pohjalla virtaavasta ojasta n. 40 m N, sähkölinjan NW-puolella, tiestä 14213 n. 200 m SW, Pihlajamäen talosta n. 330 m NE.

Kohteen kuvaus

Asuinpaikka on nykyään peltoa. Maasto viettää loivasti etelään, ojanotkoon.

Havaintomahdollisuudet

Tarkastushetkellä (2009) hyvät.

Kohteen laajuus

Noin 180 m (WNW-ESE) x 30-45 m. Perusteena pintapoimintalöytöjen levintä ja topografia.

Ehdotus suoja-alueeksi

20 m:n säteellä oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Kivikautinen asuinpaikka, joka on ainakin osittain tuhoutunut peltotöissä. Kohteen tarkempi rajaus sekä kulttuurikerroksen ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Lähistön kohteet

Suomasema (Somesoma/Suomaisema), historiallinen kyläpaikka, n. 145 m SE.

Pintapoiminta

Pellolla.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Löydöt

KM 38056 (kvartsi-iskoksia 4 kpl, kvartsiydin).

Negatiivit

-

Digitaalikuvat

62

Suomasema 2, kivikautinen asuinpaikka. Yleiskuva. Kaakosta. 23.10.2009, Vadim Adel.

18. Suomasema 2, kivikautinen asuinpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 07)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

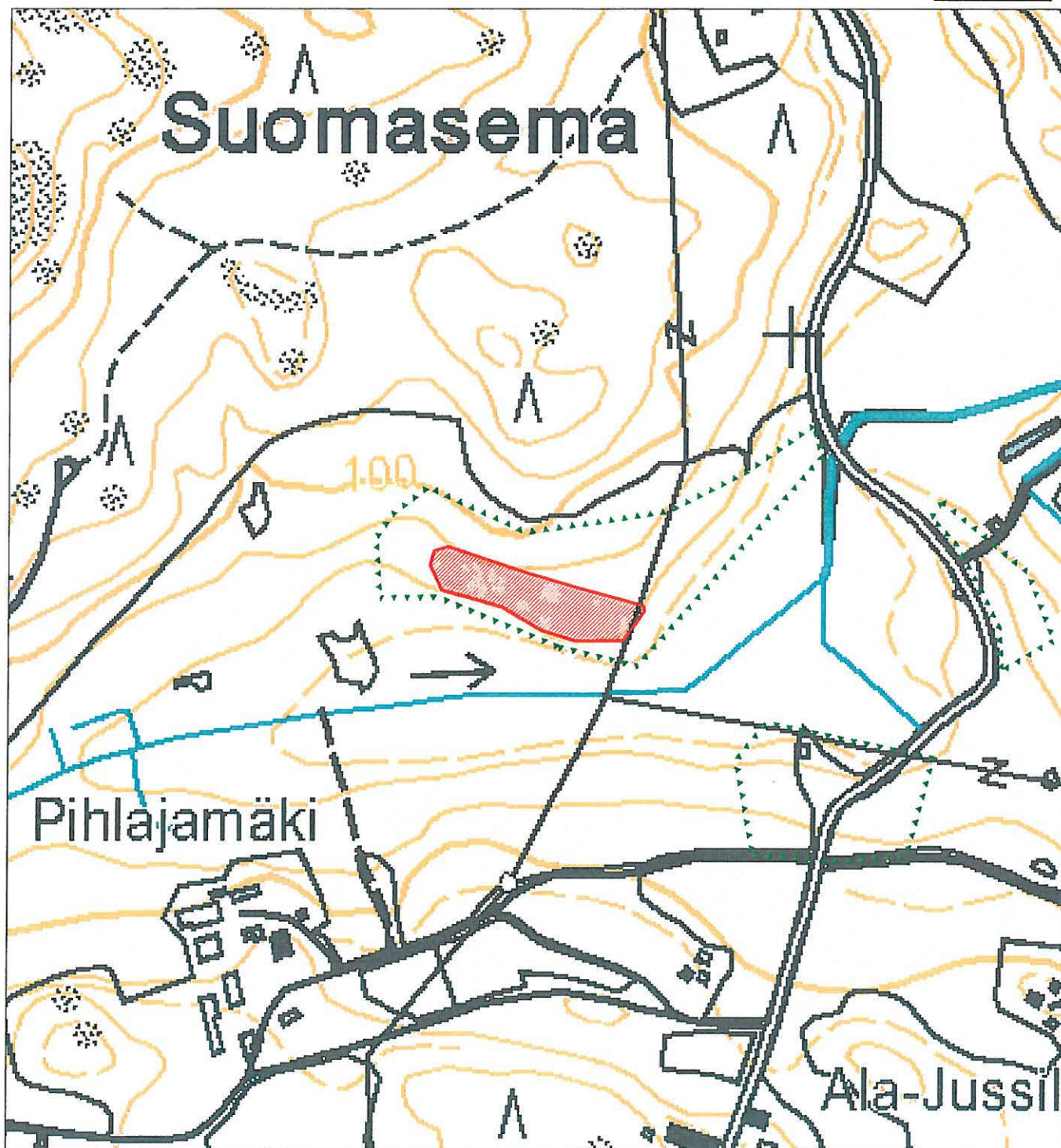
kiinteä muinaisjäännös

18. Suomasema 2, kivikautinen asuinpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

19. Kuivanen (Kuiviais/Kuivanen)

Kunta	Orivesi
Vanha kunta	Eräjärvi
Kylä	Kuivanen
Kohdenimi	Kuivanen (Kuiviais/Kuivanen)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	19
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat, yksinäistalot
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1900-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 07
Peruskartan nimi	Päilahti
X1-koordinaatti	6832 968
X2-koordinaatti	6833 042
Y1-koordinaatti	2526 542
Y2-koordinaatti	2526 618
Z1-koordinaatti	0093
Z2-koordinaatti	0095
P1-koordinaatti	6835 411
P2-koordinaatti	6835 486
I1-koordinaatti	3367 323
I2-koordinaatti	3367 399
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-447-1-125
 Kiinteistönimi ALA-KUIVANEN I
 Lisätietoja Mj-alueen SW-osa.

Kiinteistötunnus 562-447-1-69
 Kiinteistönimi ALA-KUIVANEN
 Lisätietoja Mj-alueen NE-osa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 26.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Kuivasten kylässä, n. 290 m Längelmäveden rannasta SE, tien nro 14217 varrella, sen SE-puolella, peltojen ympäröimällä saarekkeella.

Kohteen kuvaus

Kylä mainitaan lähteissä vuodesta 1543 lähtien, jolloin siihen kuului vain 1 talo. Talo halottiin kah-tia v. 1788 (Lehtonen 2006: 201-203; Poppius 1954a: 70). Vuoden 1788 isojakokartassa on 2 tont-tia, joista toinen on edelleen asuttu (Ala-Kuivasen talo tien SE-puolella) ja toinen, Kuivasista halot-tu Ylä-Kuivanen on nyt peltona (tien NW-puolella). Alkuperäisenä eli kiinteäksi muinaisjäännök-seksi tulkittavana voidaan pitää nykyistä Ala-Kuivasen tonttia.

Havaintomahdollisuudet

Huonot.

Kohteen laajuus

Noin 55 x 55 m. Rajauksen perusteena 1700-luvun kartta (asemointitarkkuus +/- 10 m).

Ehdotus suoja-alueeksi

Luoteessa 40 m, muuten 10 m oletetusta mj-alueen rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on edelleen käytössä. Kohteen tarkempi rajaus sekä vanhimpien kulttuurikerros-ten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Suojelutoimenpiteet kentällä

Tavattiin maanomistajat (Ala-Kuivasten tila), joille kerrottiin muinaisjäännöksestä, sen merkitsemi-sestä kaavaan ja vaikutuksesta maankäyttöön.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava on vireillä.

Suosittelvat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapoiminta

Pellolla tien NW-puolella. Runsaasti historiallisen ajan löytöjä (tiiltä, luuta, palanutta luuta, posliinia, liitupiipun varren pala) tuli tienmutkan kohdalta, Ala-Kuivasen talon W-puolelta, n. 40 x 40 m laajalta alalta.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Lisätietoja

Isojakokartta: Becker & Pelander 1788. - KA, MHA, H53: 7

Löydöt

KM 2009085 (punasavikeramiikkaa mj-alueelta), 2009086 (punasavikeramiikkaa ja liitupiipun varren pala pellolta).

Negatiivit

18

Digitaalikuvat

41-42

Kuivanen (Kuiviais/Kuivanen), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Lounaasta. 26.5.2009, Vadim Adel.

Ote isojakokartasta.

19. Kuivanen (Kuiviais/Kuivanen), historiallinen kyläpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 07)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

19. Kuivainen (Kuiviais/Kuivainen), historiallinen asuinpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

20. Koppala (Koppala)

Kunta	Orivesi
Vanha kunta	Eräjärvi
Kylä	Koppala
Kohdenimi	Koppala (Koppala)
Muinaisjäänöstunnus	
Inventointinumero	20
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kartanot, kylänpaikat, torpat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1800-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	3
Peruskarttanumero	2142 07
Peruskartan nimi	Päilahti
X1-koordinaatti	6835 525
X2-koordinaatti	6835 662
Y1-koordinaatti	2527 960
Y2-koordinaatti	2528 101
Z1-koordinaatti	0087
Z2-koordinaatti	0093
P1-koordinaatti	6837 900
P2-koordinaatti	6838 034
I1-koordinaatti	3368 858
I2-koordinaatti	3369 003
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-446-1-171

Kiinteistönimi Kuusela

Lisätietoja Mj-alueen N-osa.

Kiinteistötunnus 562-446-1-194

Kiinteistönimi Ketola

Lisätietoja Mj-alueen SW-reunaa.

Kiinteistötunnus 562-446-1-196

Kiinteistönimi Kärki

Lisätietoja Mj-alueen S-osa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. V. Adel 2009 (tark. 23.10.2009)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Längelmäveden Koljonselän (84,2 m mpy) SW-rannalla, Vasikkahaannokka - nimisellä niemellä, rannasta n. 60-130 m SW, loivarinteisessä, itäänpäin aukeavassa notkossa, peltoaukean itälaidalla, vanhalla rantaterassilla sekä lehtipuuvaltaista metsää kasvavalla alavalla ranta- vyöhykkeellä, Koppalan talosta n. 110-120 m SE/S.

Kohteen kuvaus

Mj-alueen W-osa:

Koppalan kylä mainitaan lähteissä vuodesta 1558 alkaen, jolloin siihen kuului 4 taloa. Kaikki talot yhdistettiin vuoteen 1639 mennessä (Poppius 1954a: 69). Historiallinen tonttimaa paikannettiin 1700-luvun karttojen perusteella. Alueen S-osa on umpeen kasvamassa olevaa joutomaata, N-osa on laitumena. Alueen halki kulkee W-E-suuntaisesti tilusraja ja oja. Inventoinnin (2009) yhteydessä alueella todettiin useita kivirakenteita: 1) mahdollinen rakennuksen perustuksen kulma mj-alueen keskellä, sen läpi kulkevan W-E-suuntaisen ojan S-reunalla, vanhan tonttimaan itäreunalla; 2) paljon pieniä kiviä sisältävä raunio lännempänä, saman ojan S-puolella; ojan leikkauksessa näkyi lisäksi tummanharmaa multakerros; 3) kiven- ja maansekainen kumpu, jossa uunin perustus - vanhan tontin N-reunalla, laitumen N-laidalla; 4) pienempi, kupera kiviröykkiö (kuias?), edellisestä 3 m WSW.

Mj-alueen E-osa:

V. 1752 Längelmäen pitäjänkartan mukaan Koppalan rusthollin koillispuolella, Koljonselän rannalla on sijainnut 2 torppaa. Niitä ei ole merkitty v. 1788 isojakokarttaan, mutta eteläisemmän torpan kohdalla on pieniä peltotilkkuja. Koppalan/Vetterkullan kartanolla on tietävästi ollut torppia 1730-luvulta alkaen (Poppius 1954a: 77).

Havaintomahdollisuudet

Enimmäkseen huonot kasvillisuuden takia; laitumella hyvät rakenteiden osalta.

Kohteen laajuus

Noin 140 x 140 m. Perusteena 1700-luvun kartat (isojakokartan asemointitarkkuus +/- 10 m), topografia ja rakennehavainnot.

Ehdotus suoja-alueeksi

20 m:n säteellä oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu, autioitunut kylän-/kartanonpaikka, johon liittyy kaksi 1700-luvun puolivälissä mainittua, autioitunutta torpanpaikkaa. Kohteen tarkempi rajaus sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava on vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Jatkotarkastus torpanpaikkojen osalta. Ks. myös kohta "Luokitusehdotus".

Pintapoiminta

-

Koekuopat

-

Lisätietoja

Kylätontti/kartanon paikka autioitui vuoteen 1879 mennessä (asuinpaikka on kihlakunnankartassa merkitty nykyiselle Koppalan talon paikalle).

Vanhat kartat:

Colleen 1752. - [<https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/20461>]

Becker 1788. - KA MHA, H45: 11/16

Karta öfver Jämsä härad. 1879. - KA, MHA, Ica. 50. -

[<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=159082>]

Löydöt

-

Digitaalikuvat

58-61

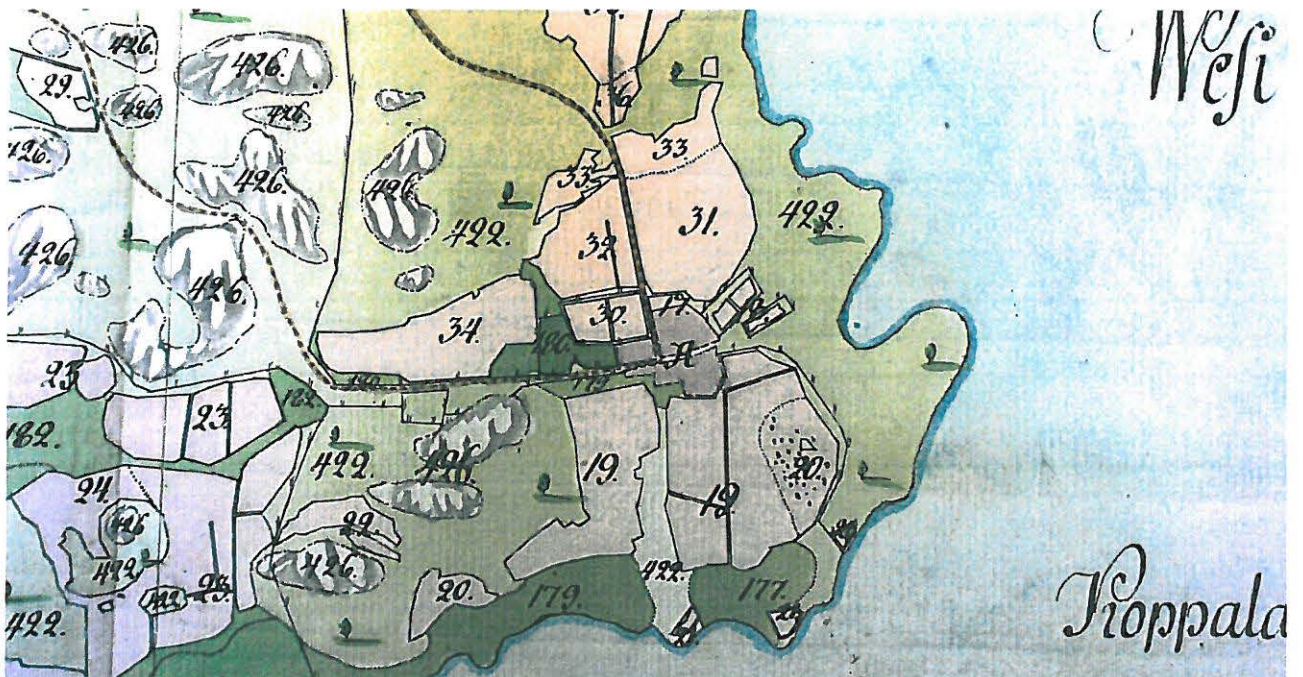
Koppala (Koppala), historiallinen asuinpaikka, W-osa. Länsiluoteesta. 23.10.2009, Vadim Adel.

Koppala (Koppala), historiallinen asuinpaikka. Rakenne 3. Etelästä. 23.10.2009, Vadim Adel.

Ote v. 1752 kartasta.

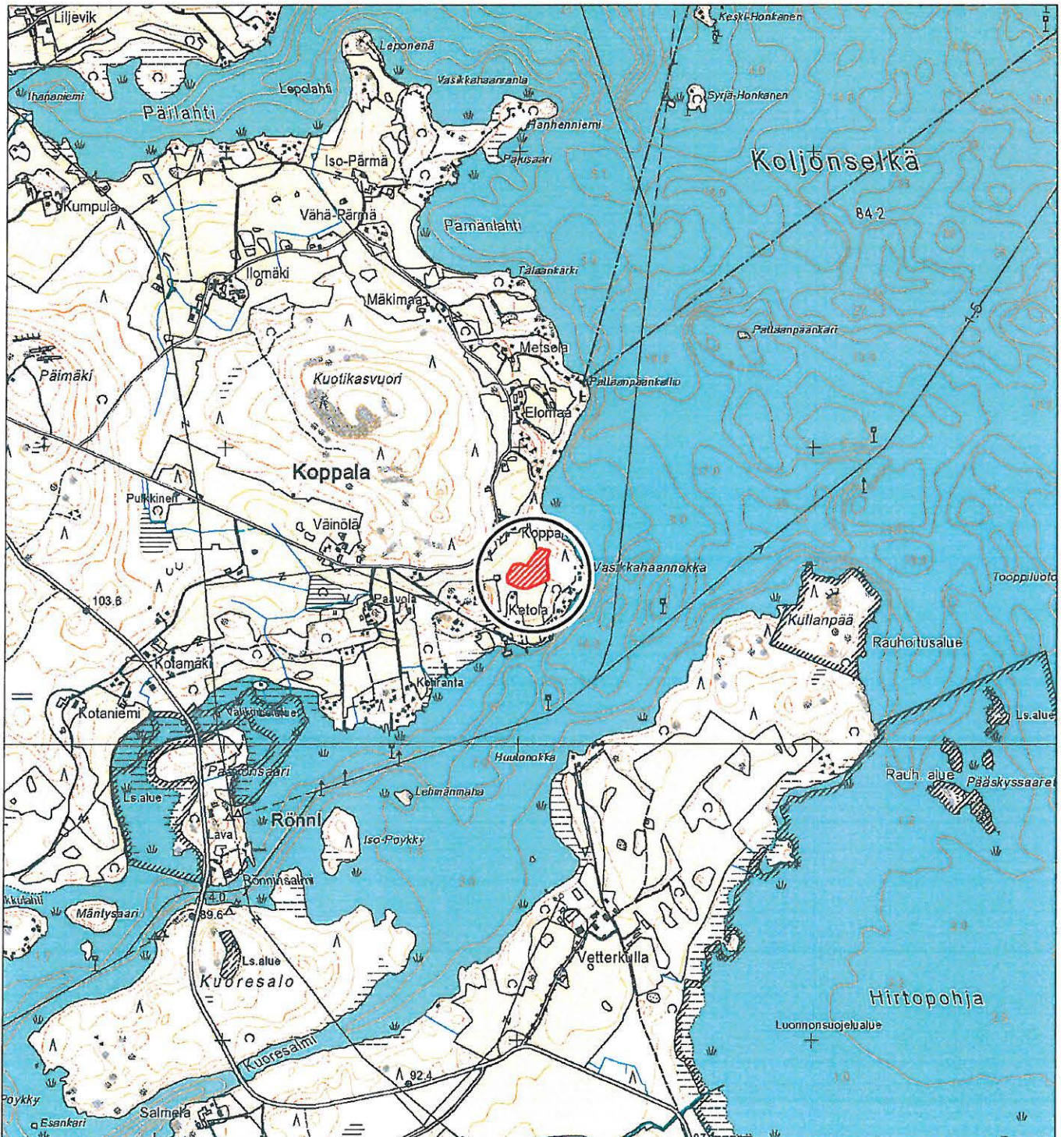

Ote v. 1788 kartasta.

20. Koppala (Koppala), historiallinen asuinpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 07)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

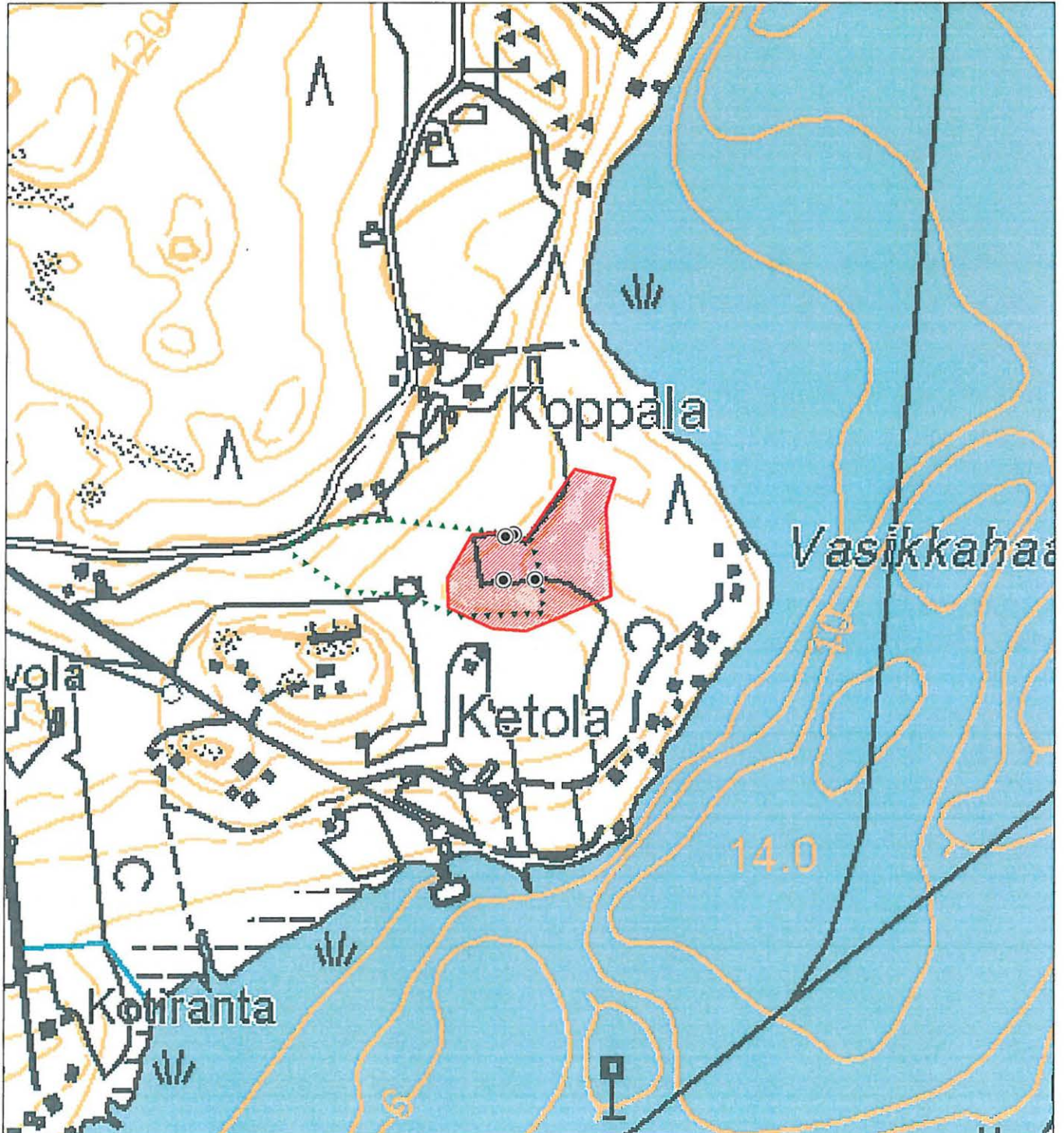

20. Koppala (Koppala), historiallinen asuinpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

⊙ kiinteä rakenne

21. Leväslahti (Leualax/Lieveslaksi)

Kunta	Orivesi
Vanha kunta	Eräjärvi
Kylä	Leväslahti
Kohdenimi	Leväslahti (Leualax/Lieveslaksi)
Muinaisjäännöstunnus	1000006716
Inventointinumero	21
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1800-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 10
Peruskartan nimi	ERÄJÄRVI
X1-koordinaatti	6835 539
X2-koordinaatti	6835 693
Y1-koordinaatti	2532 150
Y2-koordinaatti	2532 316
Z1-koordinaatti	0089
Z2-koordinaatti	0093
P1-koordinaatti	6837 716
P2-koordinaatti	6837 876
I1-koordinaatti	3373 049
I2-koordinaatti	3373 210
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajaus (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus	562-448-1-35
Kiinteistönimi	KULMALA III
Lisätietoja	Mj-alueen keskiosa.
Kiinteistötunnus	562-448-1-50
Kiinteistönimi	UUSITALO
Lisätietoja	Mj-alueen NW-reuna.
Kiinteistötunnus	562-448-1-85
Kiinteistönimi	SAVELA II

Lisätietoja Mj-alueen NE-reunaa.

Kiinteistötunnus 562-448-4-18

Kiinteistönimi METTÄS

Lisätietoja Mj-alueen SE-osa.

Aiemmat löydöt

Palanutta savea, rautakuonaa, tiiltä, lasia, rautaesineiden katkelmia. Inv. löytöjä 2003, ei luetteloitu (Pukkila 2003: 126).

Tutkimukset

Inv. Pukkila 2003 (s. 125-129).

Hist. kartta-analyysi Adel 2009

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Längelmäveden Koljonselän SE-rannalla, etelään pistävän Mustansuunlahden rannasta n. 300 m SE, tien nro 3280 NW-puolella, Uusitalosta n. 80 m SE. Leväslahden kylä on sijainnut NW-SE-suuntaisella harjanteella, Mustansuunlahden pohjukan pohjoisrannalla. Kyseinen muinaislahden osa on nykyään pääosin kuivaa maata.

Kohteen kuvaus

Kylä mainitaan maakirjoissa vuodesta 1543 lähtien, jolloin siihen kuului 4 taloa (Poppius 1954a: 71-72). Kylän keskusalue on paikannettu v. 1788 kartan perusteella, jossa on paikalle merkittynä kolme tonttia (Becker 1788). V. 1695 karttapiirroksessa Mustansuunlahden pohjukan pohjoisrannalla on kaksi taloa (Lehtonen 2006: 206, kuva).

Historiallinen tonttima on autioitunut 1800-luvulla (ei merkintää v. 1879 kihlakunnankartassa) ja on nykyisin pääosin peltoa; alueen NW-osassa on heinittynyt peltosaareke. V. 2003 inventoinnissa Uusitalon talolle vievän tien kummallakin puolella on havaittu vanhan asutuksen merkkejä. Peltojen ympäröimällä saarekkeella on säilynyt rakennusten kivijalkoja.

Lyhyt kuvaus (muinaisjäännösluettelo varten)

Leväslahden kylä on sijainnut harjanteella, Mustansuunlahden pohjoisrannalla. Peltojen ympäröimällä saarekkeella on säilynyt rakennusten kivijalkoja, muuten kylän autioituneet osat ovat peltona.

Kohteen laajuus

Noin 190 m (NW-SE) x 40-90 m. Arvion perusteena 1700-luvun isojakokartta (asemointitarkkuus +/- 5 m), topografia ja v. 2003 inventointihavainnot.

Ehdotus suoja-alueeksi

20 m:n säteellä oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on autioitunut. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaiivauksia).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava on vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Lähistön kohteet

Uusitalon pellolta on aikanaan löytynyt kivikirves. Kylätontin NW-osassa ja -puolella olevalta pellolta on myös tullut kvartsilöytöjä (Pukkila 2003: 125-127).

Lisätietoja

Vanhat kartat:

[Karttapiirros 1695]. - KA, mikrofilmi FR 1106. - Lehtonen 2006: 206.

Becker 1788. - KA, MHA, H45: 11/1-24.

Karta öfver Jämsä härad. 1879. - KA, MHA, Ica. 50. -

[<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=159082>]

Ote isojakokartasta.

21. Leväslahti (Leualax/Lieveslaksi), historiallinen asuinpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 10)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

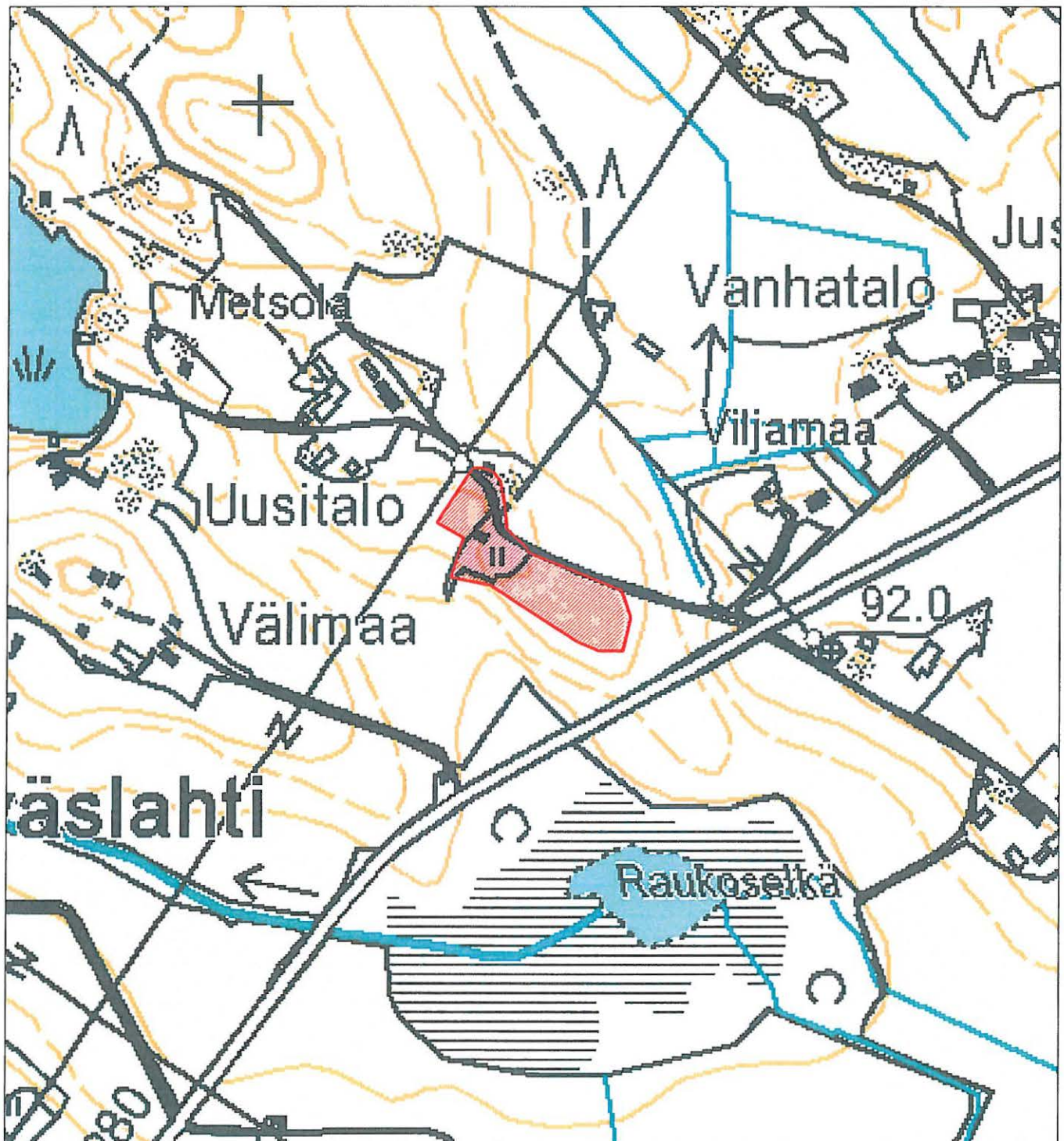
kiinteä muinaisjäännös

21. Leväslahti (Leualax/Lieveslaksi), historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen raja)

22. Leväslahti (Leualax/Lieveslaksi) Einola

Kunta	Orivesi
Vanha kunta	Eräjärvi
Kylä	Leväslahti
Kohdenimi	Leväslahti (Leualax/Lieveslaksi) Einola
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	22
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1800-luvut
Rauhoitusluokka	
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 10
Peruskartan nimi	ERÄJÄRVI
X1-koordinaatti	6834 720
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2531 670
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0097
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6836 925
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3372 525
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Arvioitu historiallisen tonttimaan keskipiste.

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-448-3-32
 Kiinteistönimi JÄRVENRANTA

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Hist. kartta-analyysi Adel 2009
 Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa.

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Längelmäveden Koljonselän itärannasta 1,1 km itään, pienen Mikkolanjärven N-puolella, rannasta n. 90 m NNW, n. 170 m tien nro 3280 SE-puolella, seurakuntatalosta n. 100 m S, loivalla eteläkaakkosrinteellä.

Kohteen kuvaus

Leväslahden kylän Einolan talosta on mainintoja maakirjoissa vuodesta 1543 lähtien (Poppius 1954a: 71). Isojakokarttaan (1788) Einolan tontti on merkitty erilleen kylän keskusalueesta, Mikkolanjärven N-rannalle. Längelmäen v. 1752 pitäjänkartan mukaan paikalla on ollut talo jo 1700-luvun puolivälissä, ennen isoajakoa. Myös v. 1695 tehdyssä hyvin ylimalkaisessa karttapiirroksessa Mikkolanjärven pohjoisrannalla on kaksi taloa (Lehtonen 2006: 206, kuva). Tontti on autoitunut 1800-luvulla (ei merkintää v. 1879 kihlakunnankartassa). Peruskartan mukaan paikalla on nykyisin rakentamaton (pienä latoa(?) lukuunottamatta) ja viljelemätön peltosaareke.

Kohteen laajuus

Noin 40 x 30 m; perusteena isojakokartta.

Luokitusehdotus

Mahdollinen kiinteä muinaisjäännös. Kohde on otettava kaavoituksessa huomioon suojeltavana asutushistoriallisena kohteena (s -merkintä).

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Kohteen maastotarkastus.

Lähistön kohteet

Leväslahti (Leualax/Lieveslax), kylän keskusalue, 1,0 km NE.

Lisätietoja

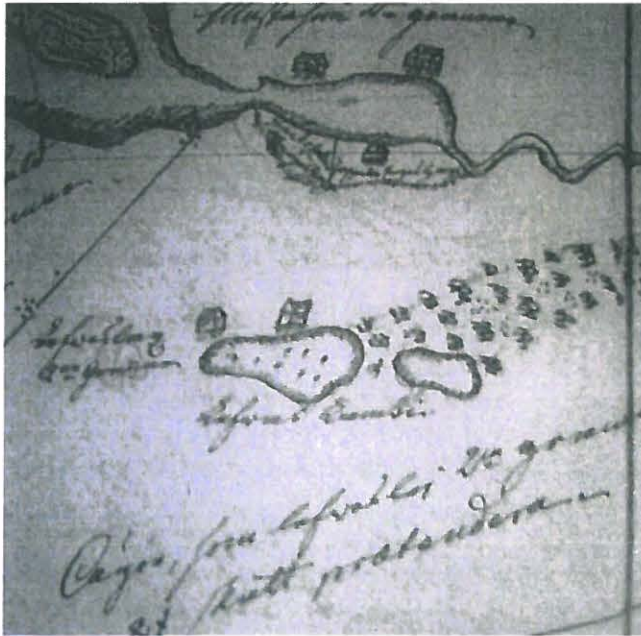
Vanhat kartat:

[Karttapiirros 1695]. - KA, mikrofilmi FR 1106. - Lehtonen 2006: 206.

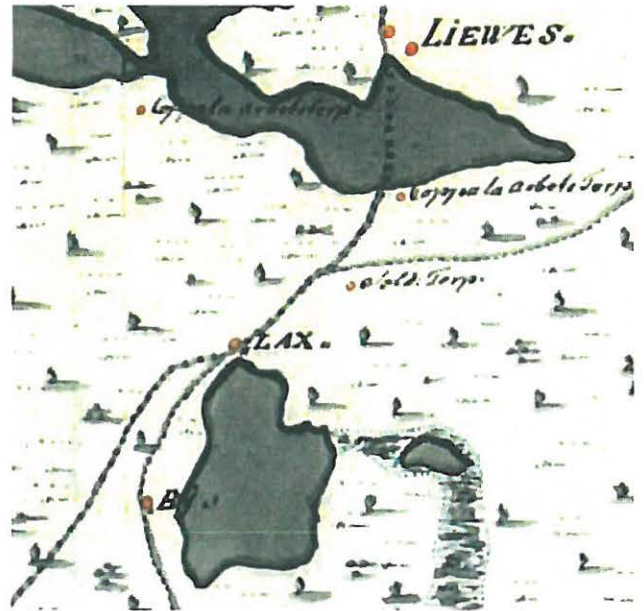
Colleen 1752. - [<https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/20461>]

Becker 1788. - KA, MHA, H45: 11/1-24.

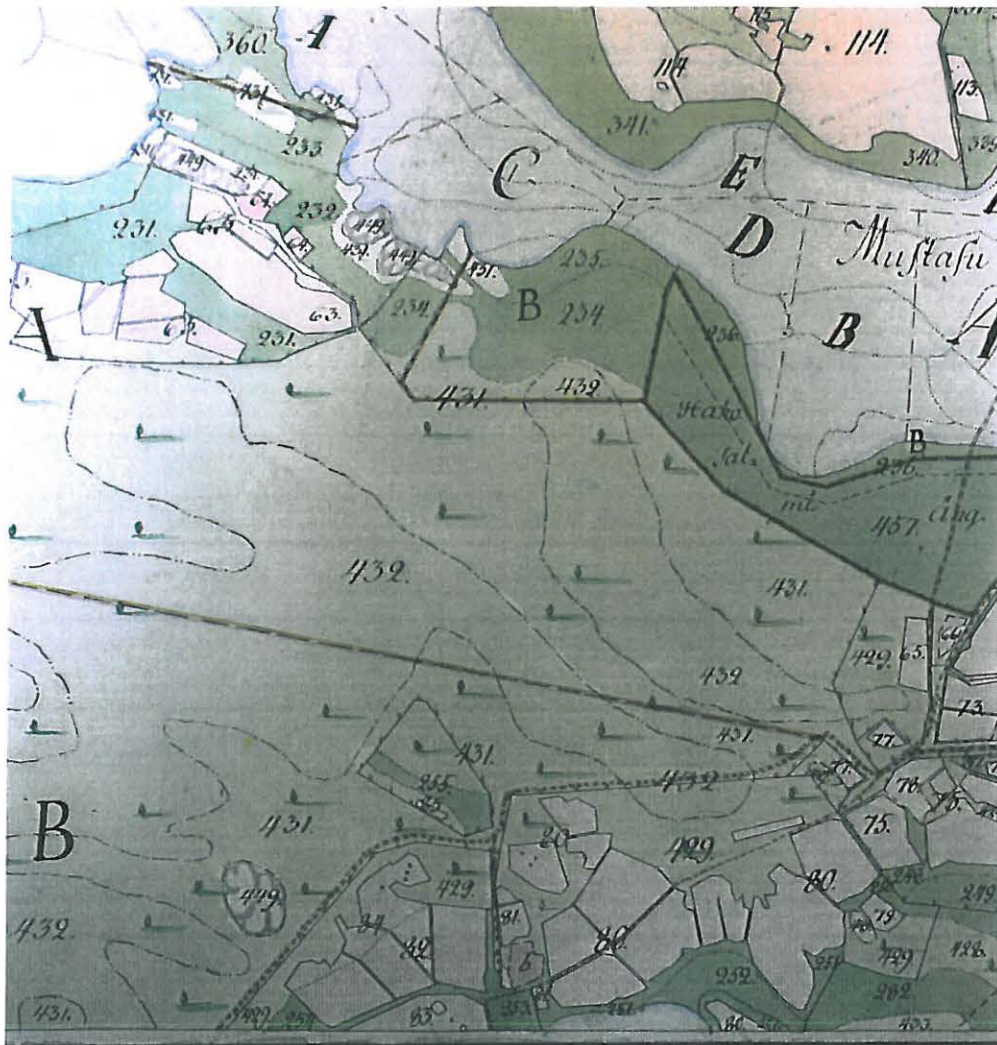
Karta öfver Jämsä härad. 1879. - KA, MHA, Ica. 50. - [<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=159082>]

Ote v. 1695 piirroksesta.

Ote v. 1752 kartasta.

Ote isojakokartasta.

22. Leväslahti (Leualax/Lieveslaksi) Einola, historiallinen asuinpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttaletti 2142 10)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

historiallinen asuinpaikka

22. Leväslahti (Leualax/Lieveslaksi) Einola, historiallinen asuinpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

historiallinen tonttima (likimääräinen
rajaus 1700-luvun kartan perusteella)

23. Kauppila (Kauppila)

Kunta	Orivesi
Vanha kunta	Eräjärvi
Kylä	Kauppila
Kohdenimi	Kauppila (Kauppila)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	23
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1900-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 07
Peruskartan nimi	Päilahti
X1-koordinaatti	6831 413
X2-koordinaatti	6831 558
Y1-koordinaatti	2529 857
Y2-koordinaatti	2530 019
Z1-koordinaatti	0090
Z2-koordinaatti	0096
P1-koordinaatti	6833 704
P2-koordinaatti	6833 847
I1-koordinaatti	3370 567
I2-koordinaatti	3370 726
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajaus (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-445-2-105

Kiinteistönimi Heikkilä

Lisätietoja Mj-alueen NW-osa.

Kiinteistötunnus 562-445-2-108

Kiinteistönimi LEPPÄRANTA

Lisätietoja Mj-alueen pääosa (keski-, SE- ja E-osat).

Kiinteistötunnus 562-445-2-64

Kiinteistönimi PELTO-HEIKKILÄ

Lisätietoja Mj-alueen W-reunaa.

Kiinteistötunnus 562-445-3-58

Kiinteistönimi Onnela

Lisätietoja Mj-alueen SW-reunaa.

Kiinteistötunnus 562-445-3-59

Kiinteistönimi Anttila

Lisätietoja Mj-alueen W-reunaa.

Kiinteistötunnus 562-895-2-16

Kiinteistönimi Yleinen tie

Lisätietoja M-alueen NW-osaa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 27.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Kauppilan kylässä, tien nro 14227 molemmin puolin, Eräjärven NW-päässä, n. 40 m Kauppilanselän NW-rannasta, rantaterassilla ja loivalla kaakkoisrinteellä.

Kohteen kuvaus

Kylä mainitaan asiakirjoissa vuodesta 1540 lähtien. 1550-luvulla kylässä oli 3 taloa ja 1740-luvulla 5 taloa (Poppius 1954a: 68-69; Suvanto 2001: 883). Historiallinen tonttimaa paikannettiin vanhojen karttojen avulla. Alueen pääosa on nykyisin Anttilan talon pihapiiriä, mj-alueen W-, N- ja E-reunoilla on peltoa.

Havaintomahdollisuudet

Huonot.

Kohteen laajuus

Noin 150 m (W-E) x 140 m. Perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 30 ja 10 m vastaavasti) ja topografia.

Ehdotus suoja-alueeksi

20 m:n säteellä oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on pääosin edelleen käytössä. Kohteen tarkempi rajaus sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekai-
vauksia).

Suojelutoimenpiteet kentällä

Inventoinnin yhteydessä Anttilassa tavattiin yksi maanomistajista, jolle kerrottiin kiinteästä muinaisjäännöksestä ja sen vaikutuksesta maankäyttöön.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava on vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapoiminta

Anttilan pihapiirissä. Monin paikoin havaittiin tiilimurskaa.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Lisätietoja

Vanhat kartat:
Streng 1634. - KA, A1, s. 250
Becker 1788. - MML, Eräjärvi 5:-

Löydöt

Ks. kohta "Pintapoiminta".

Negatiivit

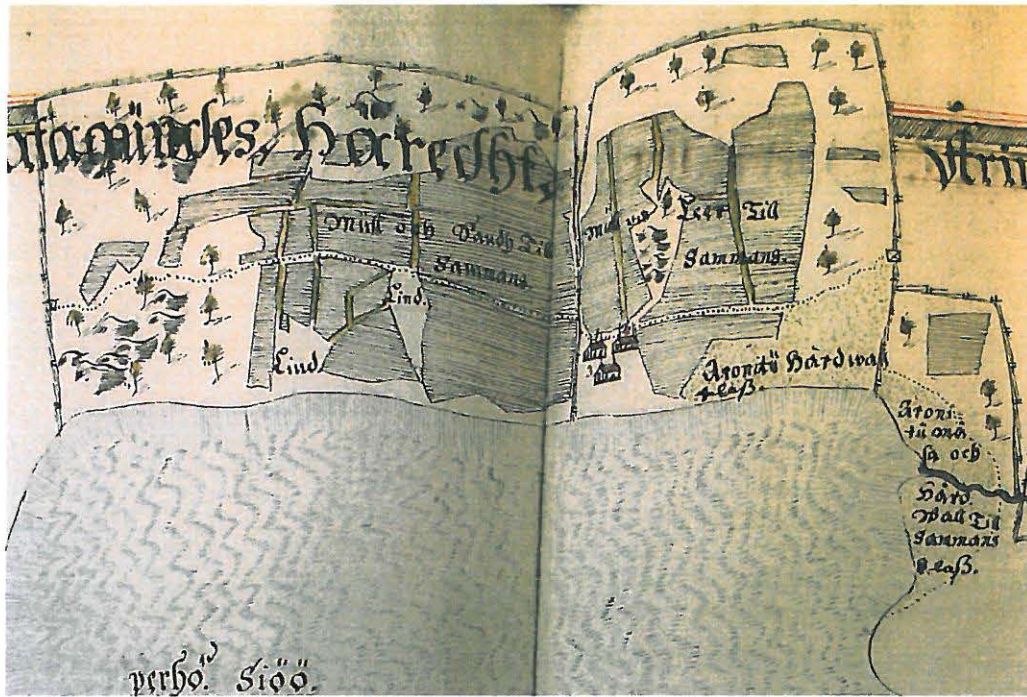
19

Digitaalikuvat

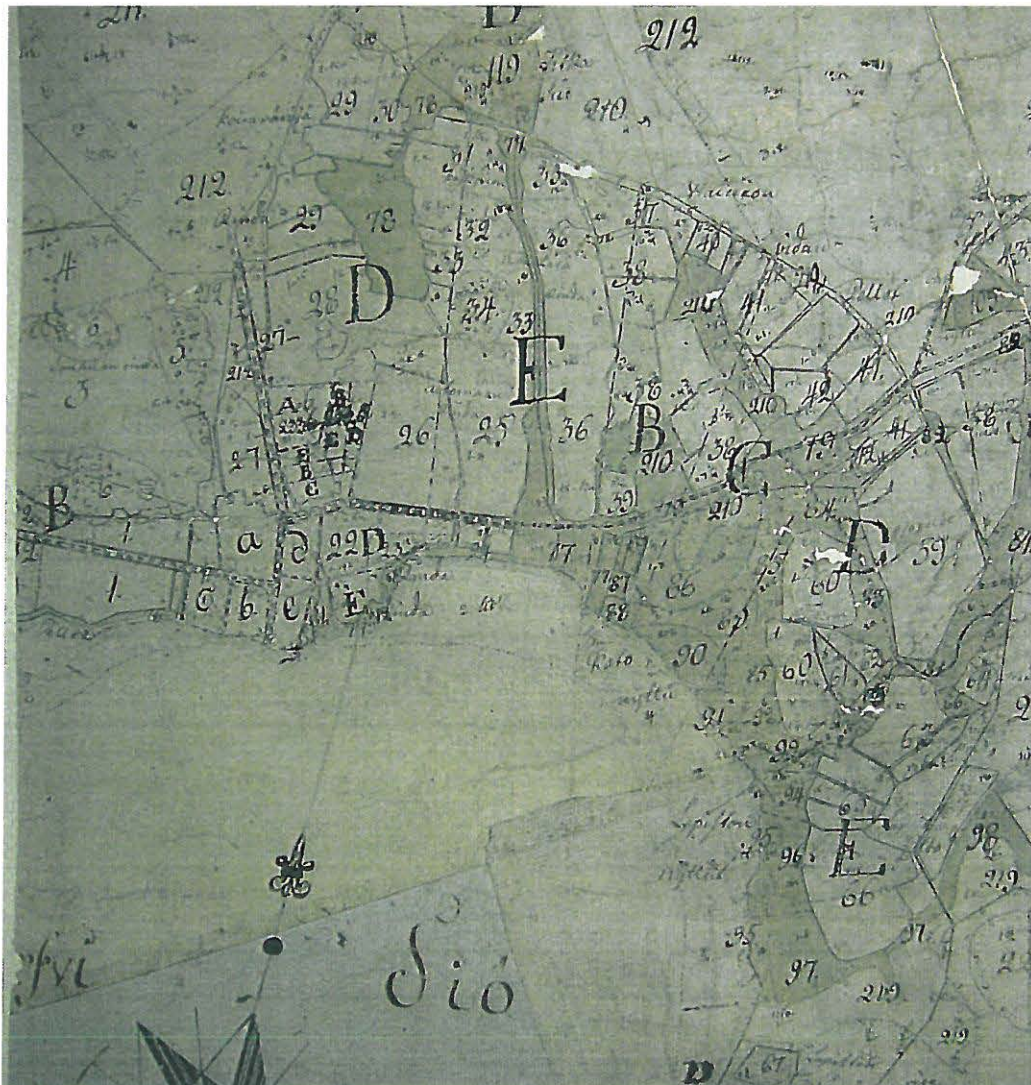
43, 44

Kauppila (Kauppila), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Luoteesta. 27.5.2009, Vadim Adel.

perho. Siöö.
Ote 1600-luvun kartasta.

Ote isojakokartasta.

23. Kauppila (Kauppila), historiallinen asuinpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 07)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

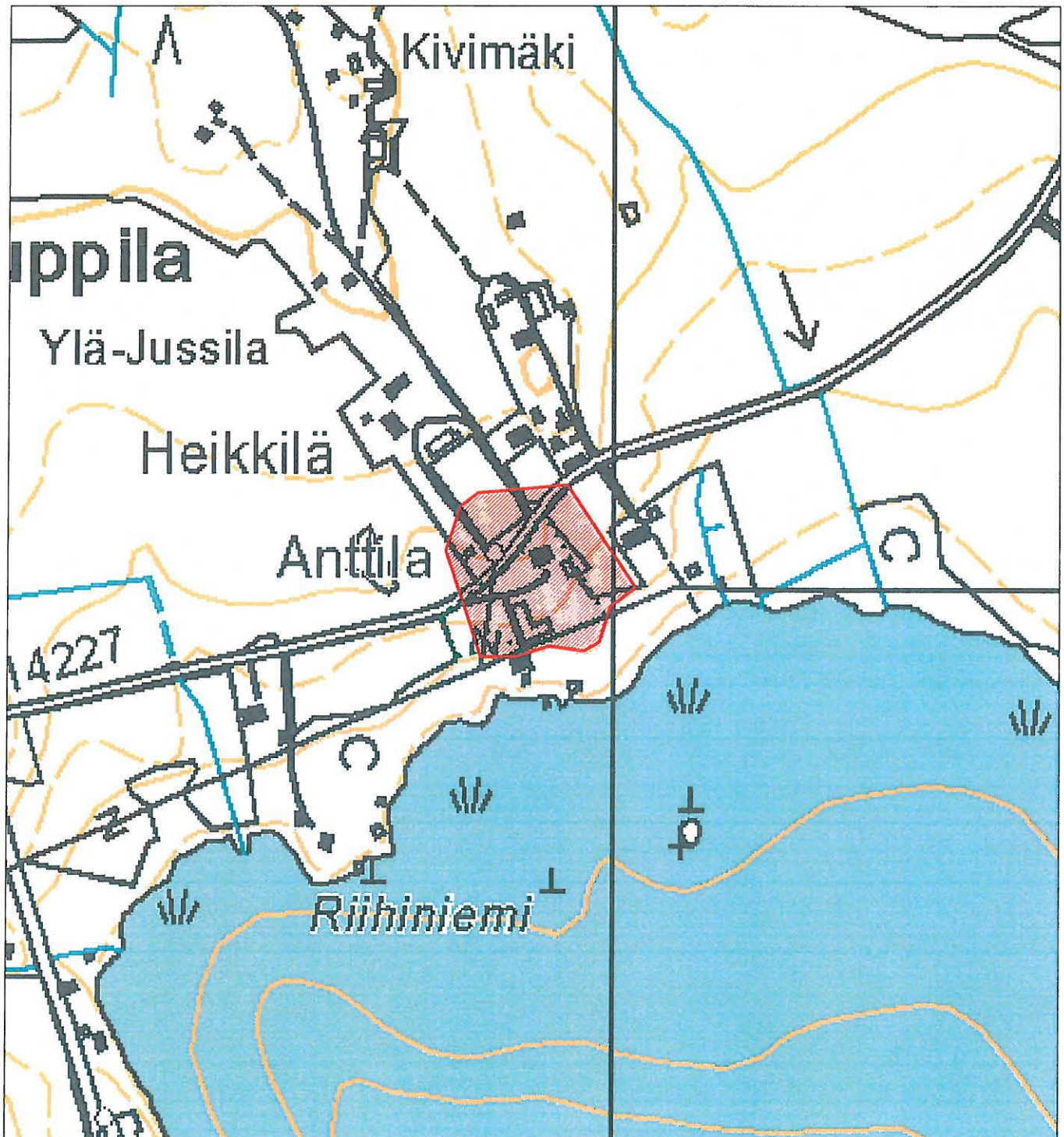
kiinteä muinaisjäännös

23. Kauppila (Kauppila), historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

24. Eräjärvi (Nikkilä/Haapaniemi)

Kunta	Orivesi
Vanha kunta	Eräjärvi
Kylä	Eräjärvi
Kohdenimi	Eräjärvi (Nikkilä/Haapaniemi)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	24
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1900-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 07
Peruskartan nimi	Päilahti
X1-koordinaatti	6830 088
X2-koordinaatti	6830 187
Y1-koordinaatti	2529 786
Y2-koordinaatti	2529 986
Z1-koordinaatti	0089
Z2-koordinaatti	0095
P1-koordinaatti	6832 381
P2-koordinaatti	6832 483
I1-koordinaatti	3370 434
I2-koordinaatti	3370 632
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajaus (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-440-1-25
 Kiinteistönimi PUHDISTAMO
 Lisätietoja Mj-alueen SE-reunaa.

Kiinteistötunnus 562-440-1-36
 Kiinteistönimi Seppälä
 Lisätietoja Mj-alueen SE-reunaa.

Kiinteistötunnus 562-440-2-54
 Kiinteistönimi Eerola

Lisätietoja Mj-alueen W-osa.

Kiinteistötunnus 562-440-3-32

Kiinteistönimi MÄKIPÄÄ

Lisätietoja Mj-alueen itäreunaa.

Kiinteistötunnus 562-440-4-10

Kiinteistönimi HARJULA

Lisätietoja Mj-alueen itäosaa.

Kiinteistötunnus 562-440-4-36

Kiinteistönimi HARJULA I

Lisätietoja Mj-alueen S-reunaa ja itäosaa.

Kiinteistötunnus 562-440-4-85

Kiinteistönimi JUSSILA

Lisätietoja Mj-alueen keski- ja NE-osat.

Kiinteistötunnus 562-440-878-1

Kiinteistönimi YHT.PELLAVANLIKO-JA VENEVALKAM

Lisätietoja Mj-alueen SW-reunaa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 27.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Eräjärven keskustaajamassa, n. 150 m kirkosta WNW, tien nro 3260 SW-puolella, Eräjärven Kauppilanselän (87,0 m mpy) SW-rannasta n. 320 m SW, Eräjärveen laskevan pienen Nikkilänjärven (87,1 m mpy) N-rannalla, rantaterassilla ja loivalla etelärinteellä.

Kohteen kuvaus

Nikkilän/Haapaniemen kylään kuului 1540-luvulla 4 taloa ja heti isonvihan jälkeen 5 taloa (Poppius 1954a: 63-64; Suvanto 2001: 882). Historiallinen tonttimaa paikannettiin 1600-luvun kartan perusteella. Alueella on nykyään kolme pientaloa pihapiireineen, sen NE- ja W-reunoilla on peltoa. Alueen läpi kulkee WNW-ESE-suuntainen kylätie ja sen itäosassa virtaa pohjoisesta etelään Nikkilänjärveen laskeva oja. Tontin keski- ja itäosat ovat siten notkossa, korkeampia kohtia on mj-alueen NW-osassa ja itäreunalla.

Havaintomahdollisuudet

Huonot.

Kohteen laajuus

Noin 190 m (W-E) x 50-70 m. Perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 40 ja 10 m vastaavasti) ja topografia.

Ehdotus suoja-alueeksi

40 m:n säteellä oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on pääosin edelleen käytössä. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekai-vauksia).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Osayleiskaava on vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapoiminta

-

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 249

Becker 1791. - MML, Eräjärvi 1:-

Löydöt

-

Negatiivit

20

Digitaalikuvat

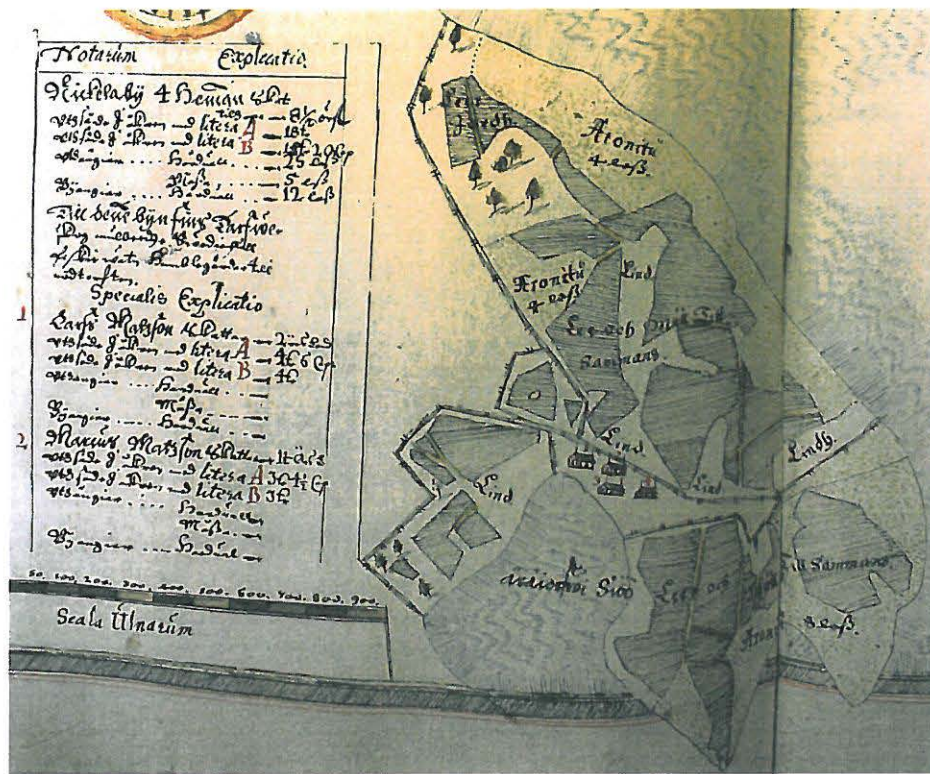
45-47

Eräjärvi (Nikkilä/Haapaniemi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Lännestä. 27.5.2009, Vadim Adel.

Eräjärvi (Nikkilä/Haapaniemi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Pohjoisesta. 27.5.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

Ote isojakokartasta.

24. Eräjärvi (Nikkilä/Haapaniemi), historiallinen asuinpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 07 ja 2141 12)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

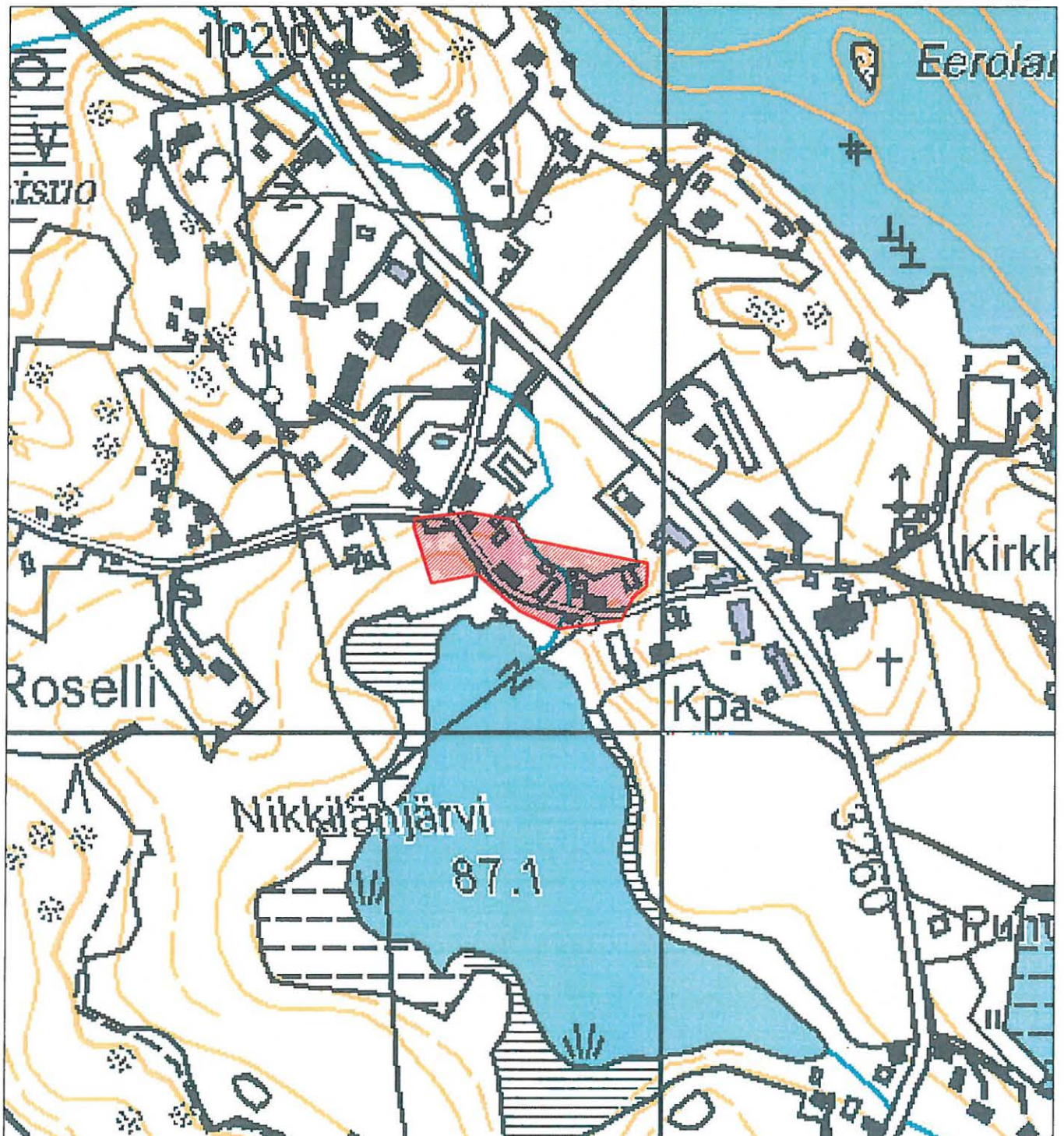
kiinteä muinaisjäännös

24. Eräjärvi (Nikkilä/Haapaniemi), historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen raja)

25. Uiherla (Uiherola/Viherola)

Kunta	Orivesi
Vanha kunta	Eräjärvi
Kylä	Uiherla
Kohdenimi	Uiherla (Uiherola/Viherola)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	25
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1900-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2141 12
Peruskartan nimi	KUHMALAHTI
X1-koordinaatti	6828 800
X2-koordinaatti	6828 979
Y1-koordinaatti	2529 956
Y2-koordinaatti	2530 129
Z1-koordinaatti	0088
Z2-koordinaatti	0098
P1-koordinaatti	6831 088
P2-koordinaatti	6831 264
I1-koordinaatti	3370 547
I2-koordinaatti	3370 719
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajaus (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-449-3-72

Kiinteistönimi VANHA-PELTOLA

Lisätietoja Mj-alueen SW-osa.

Kiinteistötunnus 562-449-3-76

Kiinteistönimi UUSI-PELTOLA

Lisätietoja Mj-alueen SE-osa ja itäreunaa.

Kiinteistötunnus 562-449-6-75

Kiinteistönimi VILJAMAA

Lisätietoja Mj-alueen N-osa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 28.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Eräjärvestä länteen pistävän kapean, umpeenkasvaneen lahden N-rannalla, Eräjärvestä Kuhmalahteen vievän maantien nro 3260 itäpuolella, loivalla S- ja E-rinteellä, Eräjärven kirkosta 1,1 km SSW.

Kohteen kuvaus

Kylä mainitaan asiakirjoissa 1540-luvulta lähtien, jolloin siihen kuului 5 taloa. Kyseessä on todennäköisesti Eräjärven alueen vanhin ja alunperin myös suurin kylä (Suvanto 1949: 107; 2001: 880-881). Historiallinen tonttima on paikannettu vanhimman kylää koskevan kartan perusteella (Pelander 1803). Alue on pääosin Vanha- ja Uusi-Peltolan talojen pihapiiriä sekä peltoa niiden ympärillä.

Havaintomahdollisuudet

Tarkastushetkellä huonot (suurin osa mj-alueesta on pihapiiriä, nurmikkoa/puutarhaa tai kesantopeltoa).

Kohteen laajuus

Noin 170 m (W-E) x 160 m. Rajauksen perusteena historiallinen kartta-analyysi (asemoinnin virhemarginaali +/- 20 m), topografia ja nykyisen maankäytön laatu.

Ehdotus suoja-alueeksi

20 m:n säteellä oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on suureksi osaksi käytössä edelleen. Kohteen tarkempi rajaus, vanhimpien kulttuurikerrosten tai rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koe-kaivauksia).

Suojelutoimenpiteet kentällä

Tarkastuksen yhteydessä tavattiin Vanha-Peltolan tilan omistaja, jolle kerrottiin kiinteästä muinaisjäännöksestä ja sen merkitsemisestä yleiskaavaan. Lisäksi annettiin museon rakennustutkijan puhelinnumero rakennuskantaa koskevaa yhteydenottoa varten.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Osayleiskaava on vireillä.

Suosittelvat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapoiminta

Vanha-Peltolan pihapiirissä, mj-alueen SW-osassa.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Lisätietoja

Isojakokartta:
Pelander 1803. - KA, MHA, H56, 1/1-9.

Löydöt

KM 2009080 (palanutta savea, palanutta luuta), lisäksi palamatonta luuta, kalkkilaastia, palanutta kiveä, pieni kvartsi-iskos ja tiiltä (ei luetteloitu).

Negatiivit

-

Digitaalikuvat

48, 49

Uiherla (Uiherola/Viherola), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Etelälounaasta. 28.5.2009, Vadim Adel.

Ote isojakokartasta.

25. Uiharla (Uihherola/Viherola), historiallinen asuinpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2141 12)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

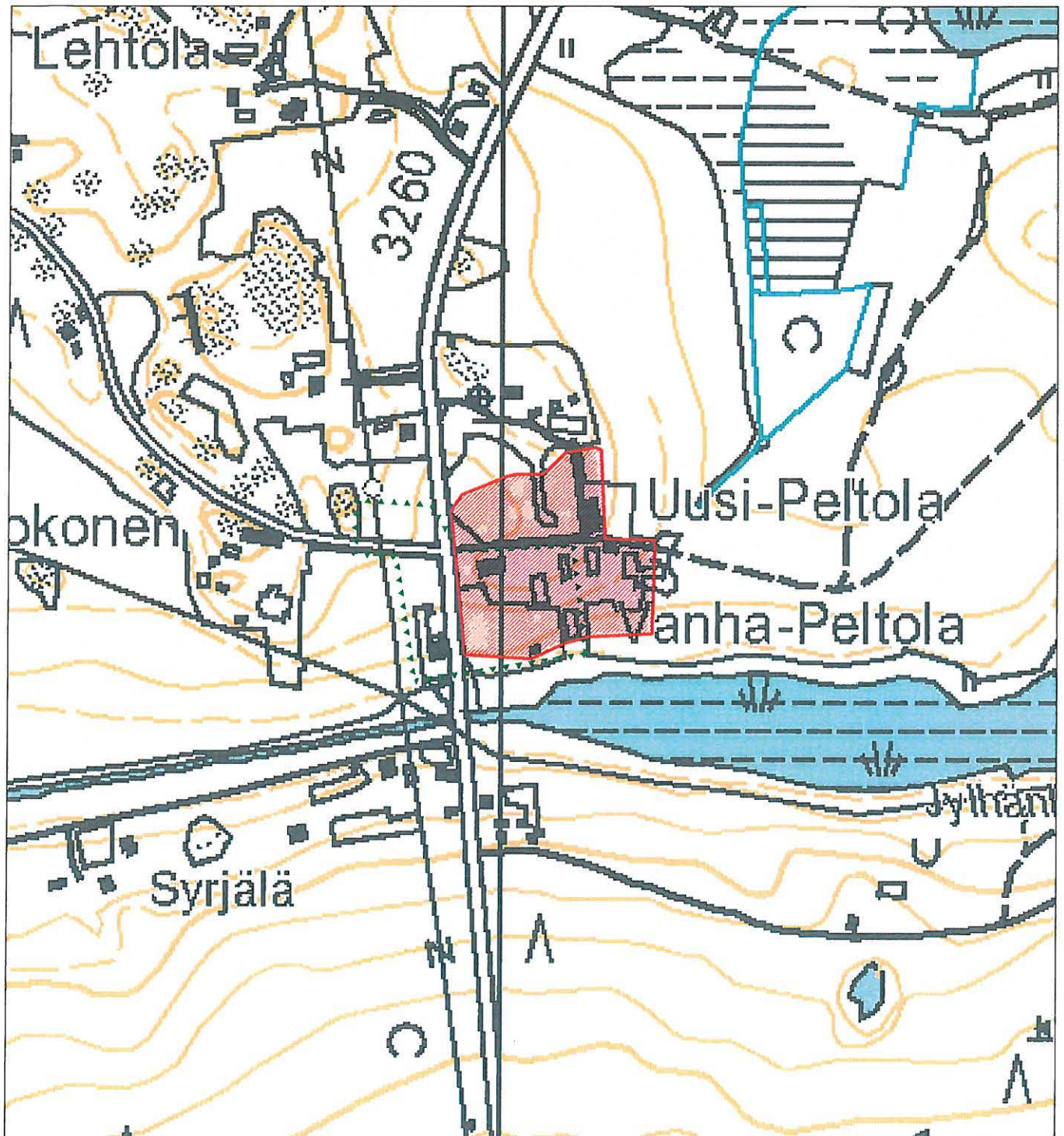
kiinteä muinaisjäännös

25. Uiharla (Uiherola/Viherola), historiallinen kylänpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

26. Vihasjärvi (Vihasjärvi)

Kunta	Orivesi
Vanha kunta	Eräjärvi
Kylä	Vihasjärvi
Kohdenimi	Vihasjärvi (Vihasjärvi)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	26
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1900-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2141 12
Peruskartan nimi	KUHMALAHTI
X1-koordinaatti	6826 726
X2-koordinaatti	6826 854
Y1-koordinaatti	2532 325
Y2-koordinaatti	2532 449
Z1-koordinaatti	0089
Z2-koordinaatti	0096
P1-koordinaatti	6828 906
P2-koordinaatti	6829 036
I1-koordinaatti	3372 812
I2-koordinaatti	3372 939
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajausta (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-450-1-116
 Kiinteistönimi NISULA 1
 Lisätietoja Mj-alueen NE-osaa ja itäreuna.

Kiinteistötunnus 562-450-1-121
 Kiinteistönimi NISULA
 Lisätietoja Mj-alueen keski- ja itäosa.

Kiinteistötunnus 562-450-4-31
 Kiinteistönimi RIIHIVAINIO

Lisätietoja Mj-alueen NW-reunaa.

Kiinteistötunnus 562-450-4-52

Kiinteistönimi NISU-LAURILA

Lisätietoja Mj-alueen W-reunaa.

Kiinteistötunnus 562-450-878-1

Kiinteistönimi YHTEINEN MEIJERINTONTTI YM.

Lisätietoja Mj-alueen NW-osaa.

Kiinteistötunnus 562-895-2-20

Kiinteistönimi Yleinen tie

Lisätietoja Mj-alueen N-osaa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Vadim Adel 2009 (tark. 22.10.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Eräjärveen laskevan pienen Vihasjärven (87,9 m mpy) N-rannalla, terassilla ja loivalla etelärinteellä, loivapiirteisellä, NNW-SSE-suuntaisella harjanteella, tien nro 3252 molemmin puolin, pääosin sen S-puolella, Eräjärvi-Kuhmalahti -tien (nro 3260) risteyksestä n. 170 m E.

Kohteen kuvaus

Vihasjärven kylä mainitaan lähteissä vuodesta 1540 alkaen. 1560-luvulla kylässä oli 5 taloa (Poppius 1954a: 75-76). Historiallinen tonttimaa paikannettiin 1600- ja 1700-lukujen karttojen avulla. Alueen keskiosassa sijaitsee nykyään Nisulan talo pihapiireineen ja länsilaidalla osa Nisu-Laurilan tilakeskusta ulkorakennuksineen. Osa mj-aluetta on lisäksi peltoa ja osa joutomaata.

Inventoinnin (2009) yhteydessä tehtiin alueen silmämääräinen tarkastus sekä pintapoimintaa kynnetyllä, n. 30 (N-S) x 15 m kokoisella peruna-/kasvimaalla, joka sijaitsee mj-alueen SW-kulmassa, järven rannalla, Nisu-Laurilan tilan itärajan tuntumassa, pääarakennuksesta n. 60 m SE. Paikoin pystyttiin tekemään havaintoja stratigrafiasta: n. 30 cm paksun ruskeantummanharmaan multakerroksen alla oli vaaleankeltaista hiekkaa tai 5-20 cm paksu kerros vaaleanharmaata savea ja sen alla hiekka. Lisäksi kyntökerroksen pohjassa todettiin paikoin 2-10 cm paksu nokikerros, joka sisälsi paikoin myös lahonnutta puuta. Löytöjä ja kulttuurikerroshavaintoja tuli koko pintapoimitulta alueelta eli lähes järvenrantaan saakka (n. 5 m vesirajasta).

Kesäkäytössä olevan Nisulan pihapiirin eri osissa (pääasiassa itälaidalla) havaittiin purettujen rakennusten (ainakin 2 kpl) betoni- ja kiviperustusten jäännöksiä tai niistä kasoiksi kerättyjä kiviä.

Havaintomahdollisuudet

Vaihtelevat.

Kohteen laajuus

Noin 120 m (W-E) x 130 m. Rajauksen perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 40 ja 5 m vastaavasti).

Ehdotus suoja-alueeksi

20 m oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on suureksi osaksi edelleen käytössä. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Suojelutoimenpiteet kentällä

Keskustelu Nisu-Laurilassa tavatun vanhan rouvan kanssa, jolle kerrottiin muinaisjännöksestä ja sen merkitsemisestä kaavaan.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Osayleiskaava on vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapoiminta

Ks. "Kohteen kuvaus".

Koekuopat

-

Lisätietoja

Vanhat kartat:
Streng 1634. - KA, A1, s. 253-254.
Florin 1780. - MML, Eräjärvi 9:f

Lisätietoja

Nisu-Laurilassa tavatun vanhan rouvan kertomuksen mukaan kylän vanhin tonttima on sijainnut ihan rannalla, mm. pintapoimitulla alueella.

Löydöt

KM 2009082: lasia, punasavikeramiikkaa, kuonaa, palanutta luuta, palanutta savea; lisäksi tiiltä, fajanssia, palamatonta luuta, hiiltä ja runsaasti palaneita kiviä (ei luetteloitu).

Negatiivit

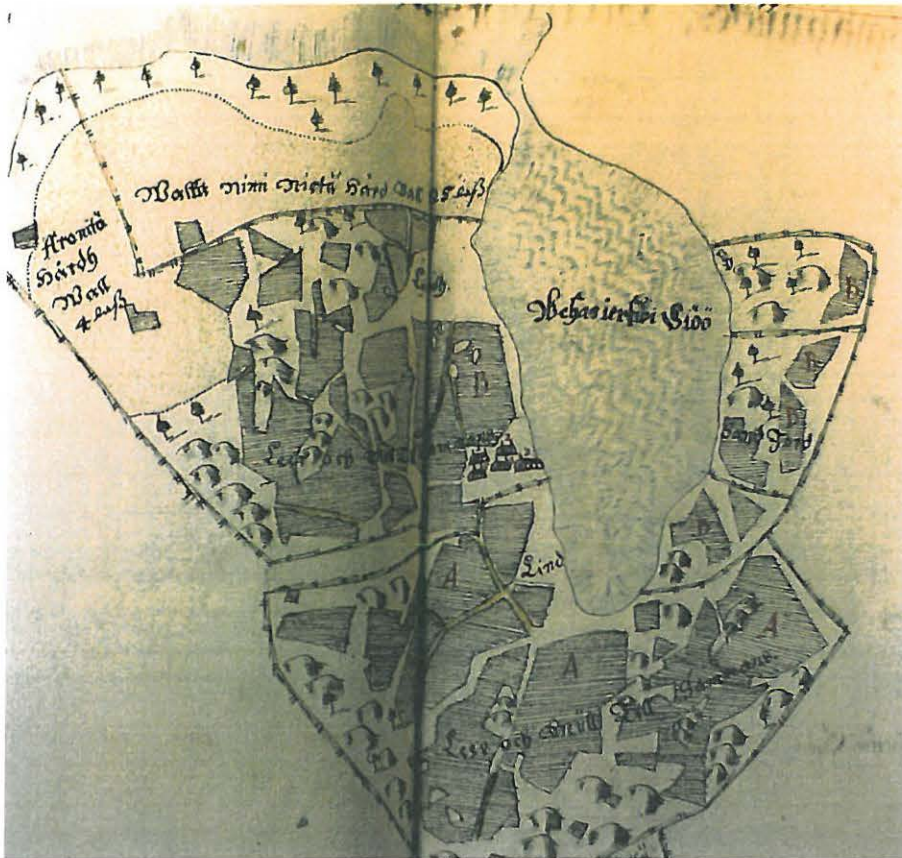
-

Digitaalikuvat

50, 51

Vihasjärvi (Vihasjärvi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Idästä. 22.10.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

Ote isojakokartasta.

26. Vihasjärvi (Vihasjärvi), historiallinen asuinpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2141 12)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

26. Vihasjärvi (Vihasjärvi), historiallinen kyläpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

*kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)*

*tarkastetun
alueen raja*

27. Järvenpää (Järvenpää/Eräjärvi)

Kunta	Orivesi
Vanha kunta	Eräjärvi
Kylä	Järvenpää
Kohdenimi	Järvenpää (Järvenpää/Eräjärvi)
Muinaisjäännöstunnus	
Inventointinumero	27
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1800-luvut
Rauhoitusluokka	2
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2141 12
Peruskartan nimi	KUHMALAHTI
X1-koordinaatti	6827 760
X2-koordinaatti	6827 852
Y1-koordinaatti	2535 101
Y2-koordinaatti	2535 220
Z1-koordinaatti	0089
Z2-koordinaatti	0095
P1-koordinaatti	6829 814
P2-koordinaatti	6829 905
I1-koordinaatti	3375 636
I2-koordinaatti	3375 754
Koordinaattiselite	Mj-alueen likimääräinen rajaus (ääripisteet).

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-444-1-64
 Kiinteistönimi JOTSUA
 Lisätietoja Mj-alueen NW-osa.

Kiinteistötunnus 562-444-4-2
 Kiinteistönimi REKOLA
 Lisätietoja Mj-alueen pääosa.

Kiinteistötunnus 562-895-2-16
 Kiinteistönimi Yleinen tie

Lisätietoja Mj-alueen keskiosaa.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 22.10.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Eräjärveen idästä pistävällä pienellä niemellä, rannasta n. 30 m SE, itäkoillisesta laskevan ojan S-puolella, 0,7 km järven SE-päästä NW, Eräjärvestä kaakkoon pistävän Suojoenlahden suussa, sen N-puolella, Eräjärven kirkosta 5,5 km SE, pienellä kalliopohjaisella mäellä ja sen juurella olevalla rantaterassilla.

Kohteen kuvaus

Järvenpään kylä mainitaan lähteissä v. 1540 alkaen, jolloin siihen kuului yksi talo. Järvenpään talo halottiin kahtia v. 1564. Heti Isonvihan jälkeen kylässä oli jo 4 taloa (Poppius 1954a: 67). Historiallinen tonttimaa paikannettiin 1600-luvun maakirjakartan perusteella. Alueen halki kulkee WNW-ESE-suuntaisesti tie nro 14227. Tien SW-puolella, loivalla länsirinteellä sijaitseva mj-alueen osa on pääasiassa heinää kasvavaa joutomaata. Alueen korkeampi NE-osa, jossa on avokalliota ja lehtipuita, on autioitunut jo ennen isoajakoa ja on nykyään käytössä porolaitumena.

Inventoinnin (2009) yhteydessä vanhalta tonttimaalta löytyi useita kivirakenteita: 1) matala kivi-röykkiö mj-alueen S-osassa, SW-NE-suuntaisen mökkitien NW-reunalla; 2) kivikasa alueen keski-osassa, päätien SW-reunalla; 3) turpeen peittämä kiveys heti edellisen rakenteen NW-puolella; 4) iso kiviraunio edellisen vastapäätä, tien NE-puolella, porolaitumella; kuoppa keskellä (maanomistajan mukaan mahdollisesti pajan perustus); 5) kiviaita kylätontin NW-rajalla.

Havaintomahdollisuudet

Suhteellisen huonot kasvillisuuden takia.

Kohteen laajuus

Noin 120 m (W-E) x 90 m. Rajauksen perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 40 ja 10 m vastaavasti), maaston topografia, pintapöimintä ja rakennehavainnot.

Ehdotus suoja-alueeksi

Koillisessa, idässä ja kaakossa 40 m, muualla 10 m oletetusta mj-rajasta.

Luokitusehdotus

Luokka 2. Historiallisen kartta-aineiston perusteella paikannettu, 1500-luvun asiakirjoissa mainittu asuinpaikka, joka on autioitunut. Kohteen tarkempi rajausta sekä vanhimpien kulttuurikerrosten ja rakenteiden sijainnin ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Suojelutoimenpiteet kentällä

Maanomistajalle kerrottiin vanhan kylätontin merkityksestä muinaisjäännöksenä ja vaikutuksesta kaavaan.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Osayleiskaava on vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Ks. kohta "Luokitusehdotus".

Pintapöiminta

Pellolla mj-alueen SE-puolella: ei löytöjä.

Koekuopat

-

Lisätietoja

Kaksi uutta tonttia on v. 1788 isojakokartan mukaan sijainnut alkuperäisen, 1600-luvun karttaan merkityn kylätontin NNW-puolella, nykyisen Ronkan tilakeskuksen kohdalla.

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 255

Becker 1788. - MML, Eräjärvi 4:-

Löydöt

-

Negatiivit

-

Digitaalikuvat

52-57

Järvenpää (Järvenpää/Eräjärvi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Eteläkaakosta. 22.10.2009, Vadim Adel.

Järvenpää (Järvenpää/Eräjärvi), historiallinen kylänpaikka. Rakenne 4. Lounaasta. 22.10.2009, Vadim Adel.

Ote 1600-luvun kartasta.

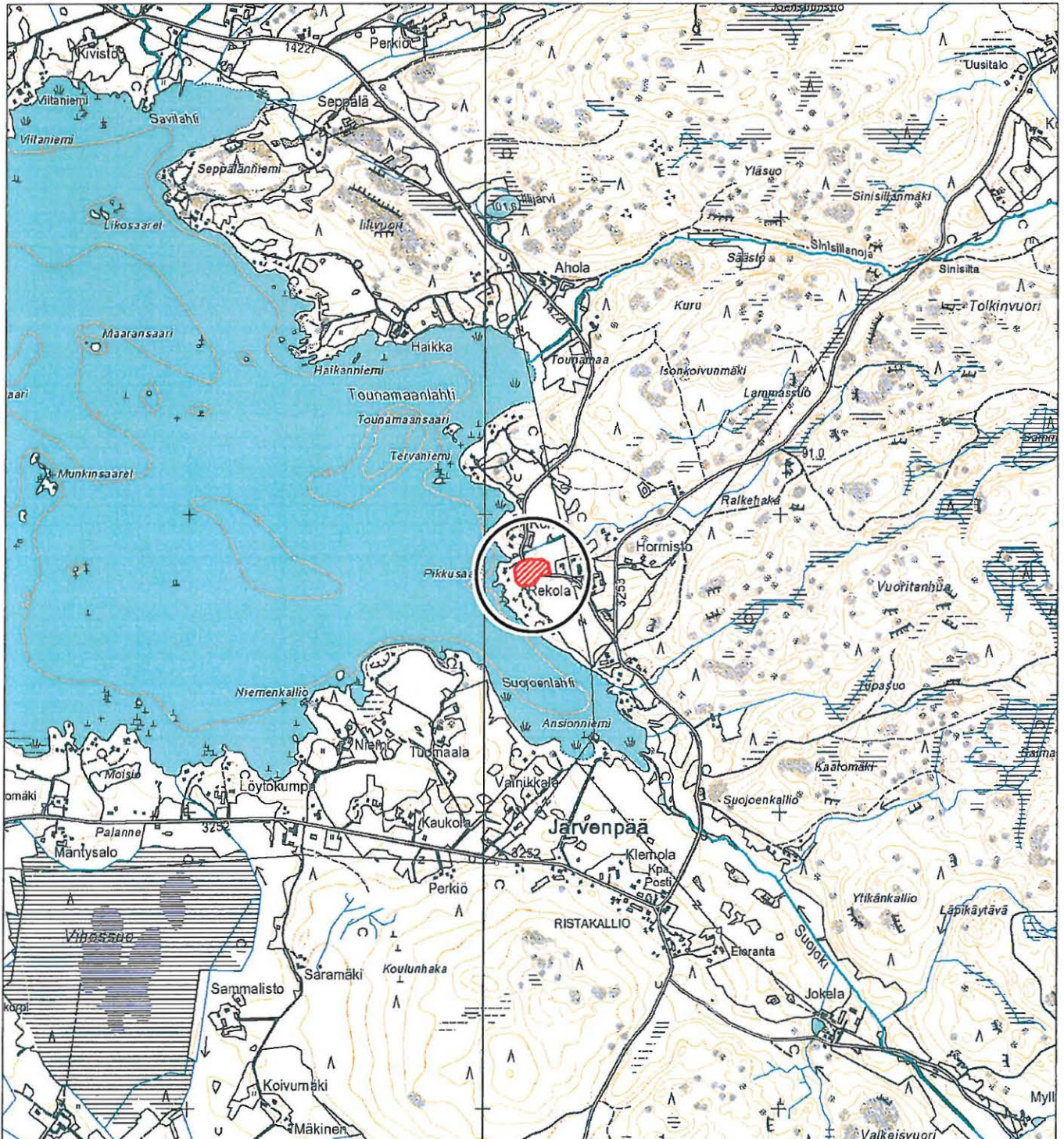

Ote isojakokartasta.

27. Järvenpää (Järvenpää/Eräjärvi), historiallinen asuinpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2141 12)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

27. Järvenpää (Järvenpää/Eräjärvi), historiallinen kyläpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

kiinteä muinaisjäännös
(likimääräinen rajaus)

tarkastetun
alueen raja

kiinteä rakenne

MUUT KOHTEET

28. Kolhi

Kunta	Orivesi
Kylä	Savo
Kohdenimi	Kolhi
Inventointinumero	28
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	
Ajoitus	kivikautinen
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6847 405
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2524 945
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0107
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6849 910
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3366 390
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Kolhin päärakennuksen koordinaatit.

Aiemmat löydöt

Kourutaltoa SatM 9995, löyt. talon pellosta v. 1913 (Pukkila 2003: 169)

Tutkimukset

Inv. Bergström 1977

Inv. Luoto 2003 (Pukkila 2003: 169)

Inv. Adel 2009 (tark. 28.5.09)

Sijainti ja maasto

Kolhin talo sijaitsee Kokkilanselästä (88,8 m mpy) Aakkojärveen (88,5 m) laskevan Aakkolan- eli Savonjoen yläsuusta n. 340 m WSW, Savon kylätien (nro 3413) SW-puolella, n. 300 m Oriveden ja Juupajoen välisestä kunnanrajasta S.

Kohteen kuvaus

Tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa.

Havaintomahdollisuudet

Tarkastusaikana (2009) pellolla hyvät.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Lähistön kohteet

Savo (Joensuu/Sauoi), historiallinen kyläpaikka.

Pintapöiminta

Pellolla talon NE-puolella, topografisesti otolliseksi katsotulla alueella, tien molemmin puolin.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

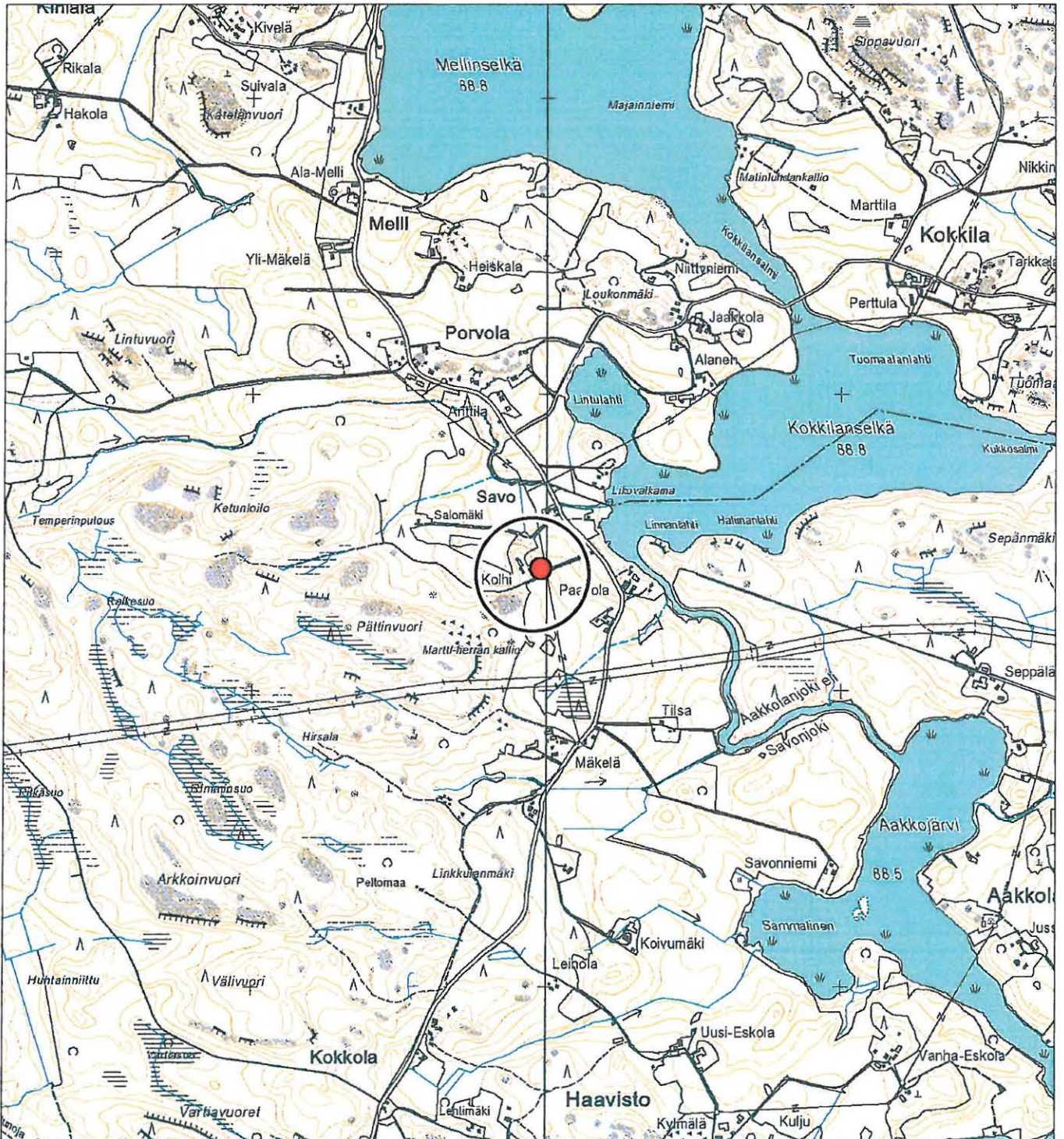
Löydöt

-

28. Kolhi, kivikautinen löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 08)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

Kolhin talo

28. Kolhi, kivikautinen löytöpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

▲▲▲▲▲ tarkastetun alueen raja

29. Putaankoski

Kunta	Orivesi
Kylä	Kokkola
Kohdenimi	Putaankoski
Inventointinumero	29
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	irtolöytöpaikat
Ajoitus	kivikautinen
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6844 330
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2524 520
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0085
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6846 858
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3365 825
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Löytöpaikan koordinaatit v. 2003 inv. raportin mukaan.

Aiemmat löydöt

Kivinuija KM 2573:4 (Pukkila 2003: 168)

Tutkimukset

Inv. Bergström 1977

Inv. Luoto 2003 (Pukkila 2003: 168)

Inv. Adel 2009 (tark. 20.5.09)

Sijainti ja maasto

Putaankoski sijaitsee Aakkojärvestä Aurikkojärveen laskevan joen alajuoksussa, Tampere-Jyväskylän -tiestä 0,2 km S, Viitaanlahden talon SW-puolella.

Kohteen kuvaus

Tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa.

Havaintomahdollisuudet

Koskenrannalla huonot, inventoinnin (2009) aikana myös lähipelloilla huonot kuivuuden takia.

Luokitusehdotus

Ei kiinteä mj.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Pintapöiminta

Lähipelloilla. Ei löytöjä.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Löydöt

-

29. Putaankoski, kivikautainen löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 08)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

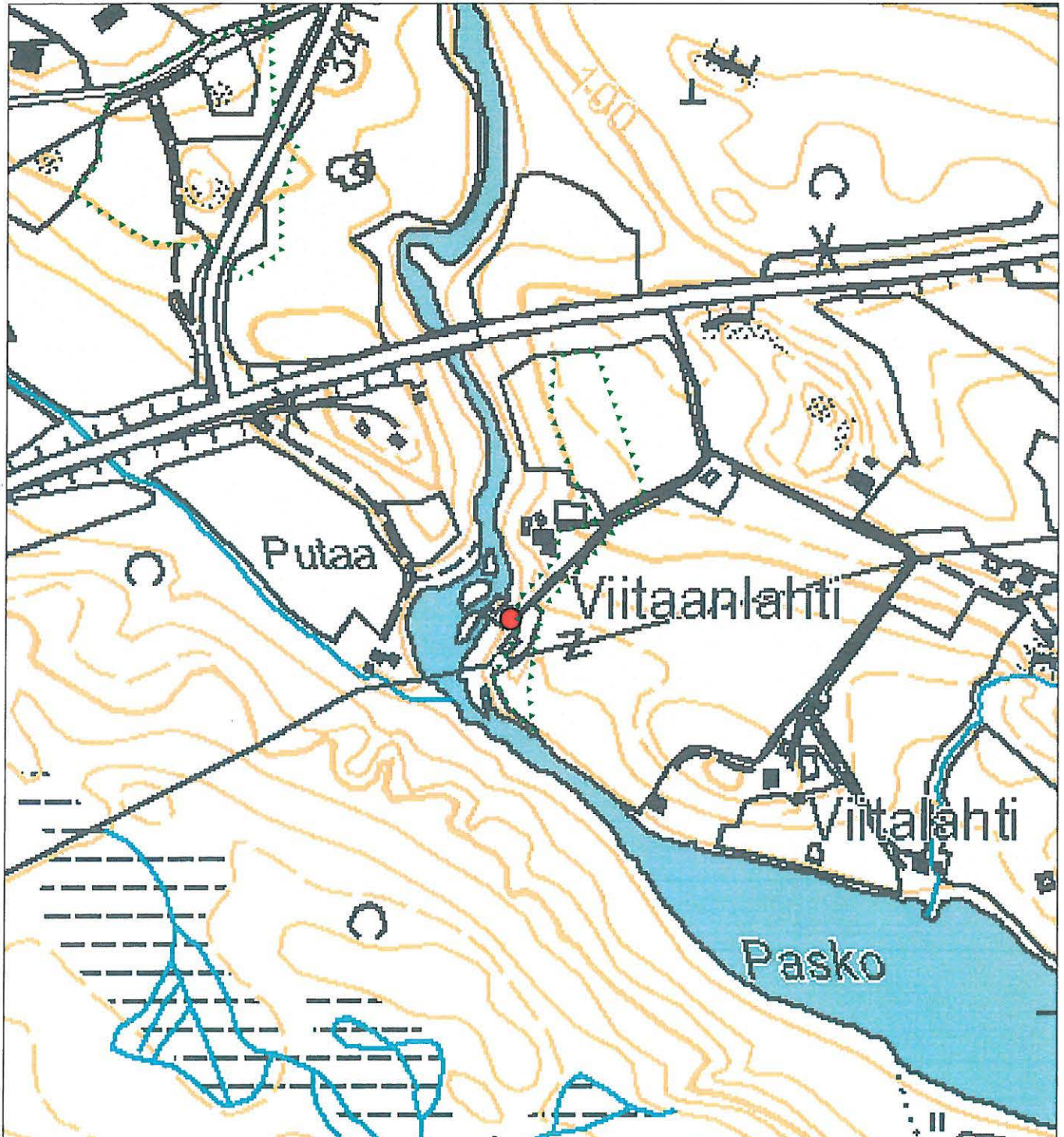
oletettu löytöpaikka

29. Putaankoski, kivikautinen löytöpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

● löytöpaikka v. 2003 inv. raportin mukaan

▲▲▲▲▲ pintapöimitun alueen raja

30. Torittu (Joutsikas/Äijäinen)

Kunta	Orivesi
Kylä	Torittu
Kohdenimi	Torittu (Joutsikas/Äijäinen)
Inventointinumero	30
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	yksinäistalot
Ajoitus	historiallinen
Selkeä ajoitus	1500-1700-luvut
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6841 074
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2522 720
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0096
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6843 690
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3363 876
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Historiallisen tontin arvioitu keskipiste.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 15.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Laahus ja Myllyhauta -nimisiä järviä yhdistävän Äijästensalmen NE-puolella, rannasta n. 120 m, peltojen ympäröimällä saarekkeella, kalliopohjaisen mäen SW-rinteellä olevalla terrassitasanteella, Etelärinne -nimisen talon pihapiirissä.

Kohteen kuvaus

Yksinäistalo mainitaan lähteissä vuodesta 1540 alkaen; se halottiin kahtia vasta v. 1801 (Poppius 1954: 167). Talo ("Eijäinen") on merkitty v. 1634 maakirjakarttaan. Isojakokartassa (1793) ko. tont-

ti on jo peltona. Paikalle perustettiin talo (Etelärinne) uudestaan v. 1946 (asukkaan kertoman mukaan). Kohde on kokonaan ko. talon pihapiirissä.

Havaintomahdollisuudet

Huonot.

Kohteen laajuus

Historiallisen tontin laajuus on n. 45 x 40 m. Arvion perusteena 1600- ja 1700-luvun kartat (asemointitarkkuus +/- 40 ja 10 m vastaavasti) ja topografia.

Luokitusehdotus

Ei kiinteä mj. Kyseessä on hyvin pieni yksinäistalotontti, joka oli raivattu pelloksi ilmeisesti 1700-luvulla ja rakennettu uudelleen 1900-luvulla. Tarkastuksessa (2009) ei myöskään havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelvat jatkotoimenpiteet

-

Pintapoiminta

Pihapiirissä ja pellolla sen SW- ja W-puolella.

Muut havainnot

-

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 241

Lilius 1793. - KA, MHA, H55: 14/3-7

Kirjallisuus:

Lehtonen 2006: 156.

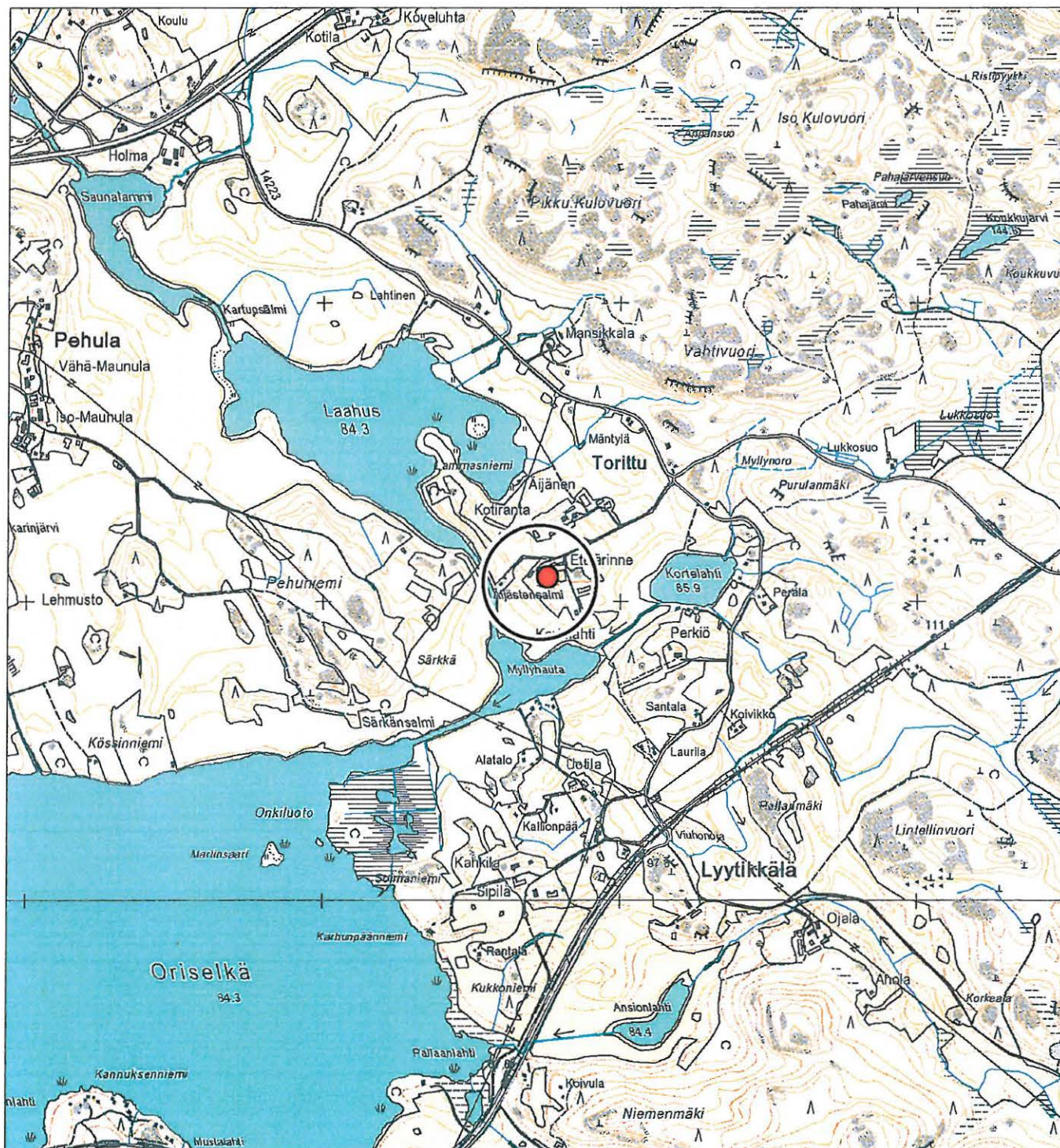
Löydöt

-

30. Torittu (Joutsikas/Äijäinen), historiallinen asuinpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 08)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

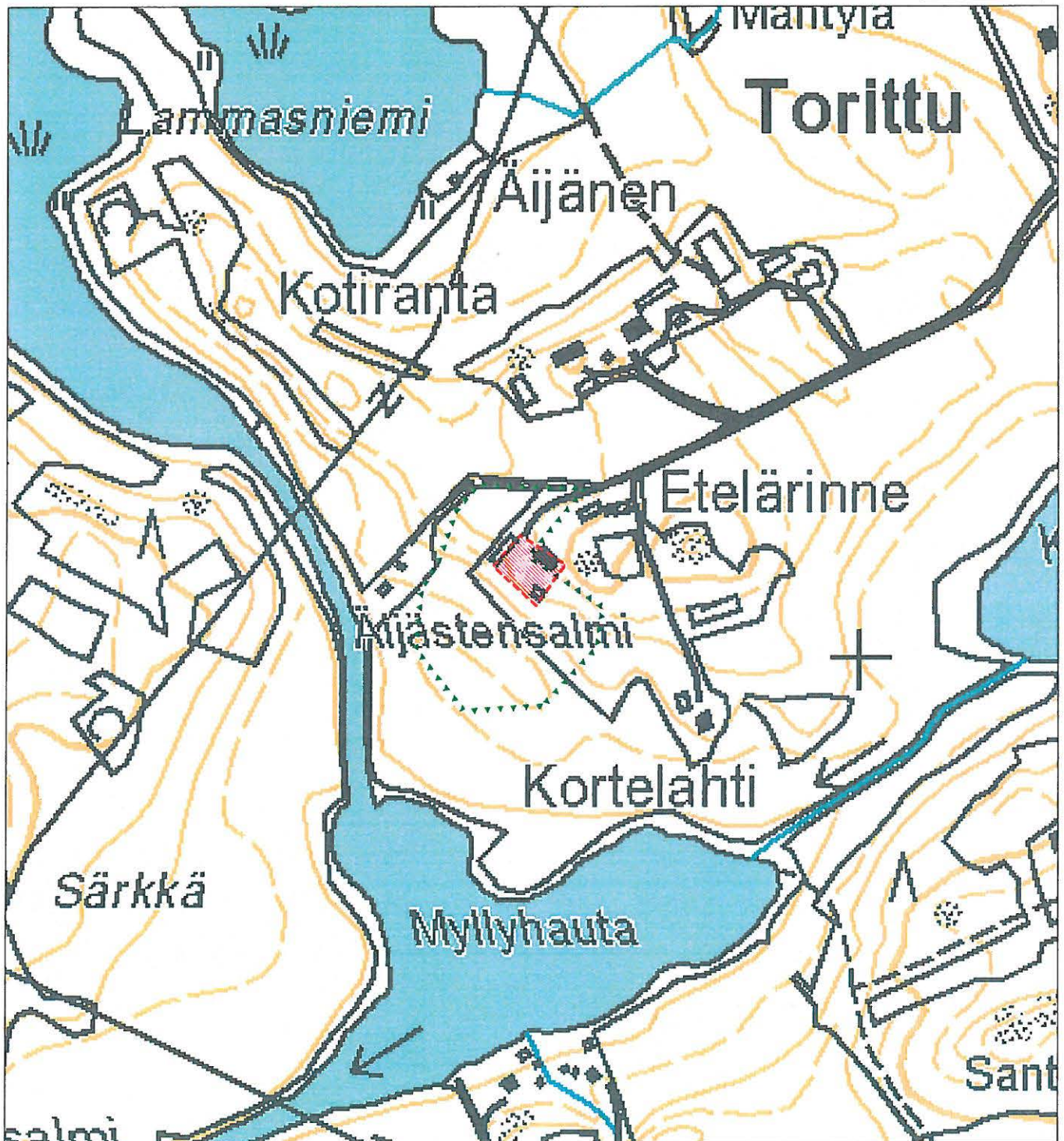
● historiallinen yksinäistalon paikka

30. Torittu (Joutsikas/Äijänen), historiallinen asuinpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

historiallinen tonttima (likimääräinen
rajaus 1600-luvun kartan perusteella)

tarkastetun alueen raja

31. Lyytikkälä Uotila

Kunta	Orivesi
Kylä	Lyytikkälä
Kohdenimi	Lyytikkälä Uotila
Inventointinumero	31
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	
Ajoitus	moniperiodinen
Selkeä ajoitus	kivikausi/hist. aika?
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	2
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6840 340
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2522 880
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0100
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6842 948
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3364 003
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Uotilan päärakennuksen koordinaatit.

Aiemmat löydöt

Kourutaltoa KM 2574:2, saatu Uotilan talosta v. 1888;
rautaesine, Oriveden Museo 1460, löytynyt Uotilan pellolta (Pukkila 2003: 167)

Tutkimukset

Inv. Bergström 1977
Inv. Pukkila & Luoto 2003 (Pukkila 2003: 167)
Inv. Adel 2009 (tark. 15.5.09)

Sijainti ja maasto

Lyytikkälän Uotilan talo sijaitsee Oriselän (84,3 m mpy) itäpuolella, rannasta n. 600 m, peltojen ympäröimällä saarekkeella, NW-SE-suuntaisen harjanteen laella, n. 270 m Tampere-Jyväskylä - rautatiestä NW.

Kohteen kuvaus

Tarkat löytöpaikat eivät ole tiedossa.

Havaintomahdollisuudet

Tarkastusaikana (2009) huonot: talon pellot olivat heinällä.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Jatkotarkastus talon peltojen ollessa pintapöimintakunnossa.

Lähistön kohteet

Lyytikkälä (Lytikkälä), historiallinen kyläpaikka.

Pintapöiminta

Naapuritilojen pelloilla. Ei löytöjä.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

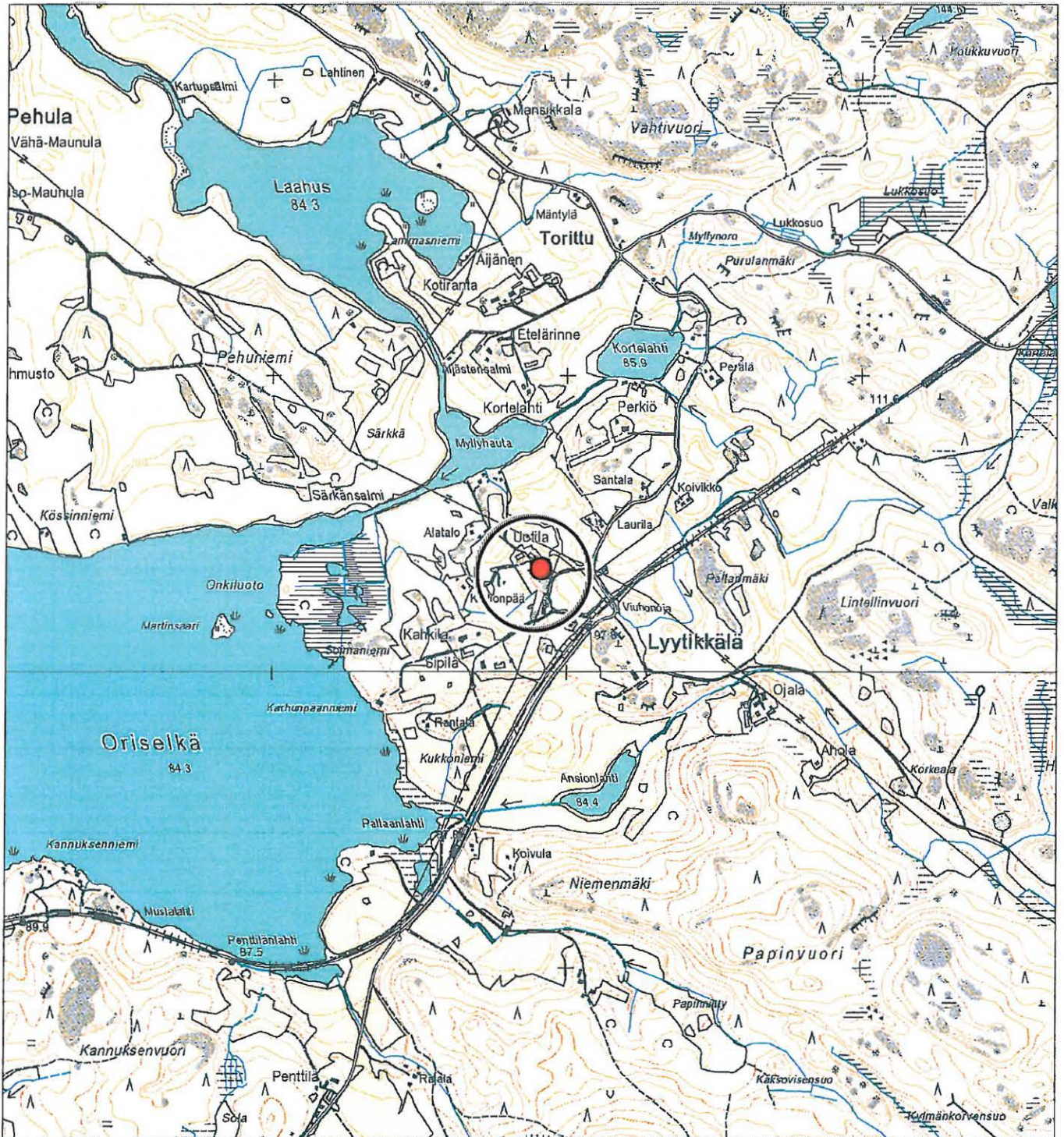
Löydöt

-

31. Lyytikälä Uotila, kivikautinen ja historiallinen (?) löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 08)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

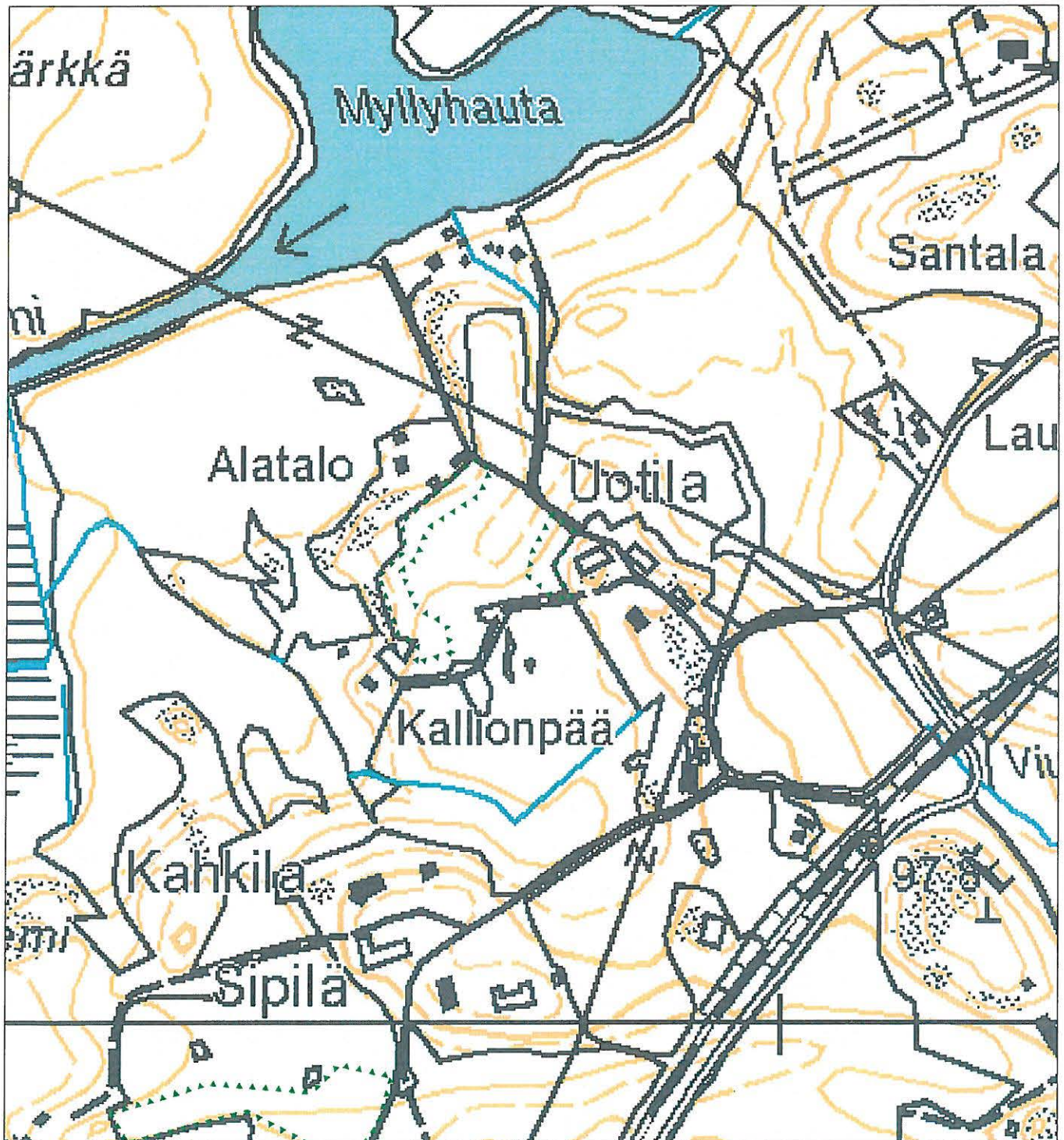
 Uotilan talo

31. Lyytikkälä Uotila, moniperiodinen löytöpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

▲▲▲▲▲ tarkastetun alueen raja

32. Laurila

Kunta	Orivesi
Kylä	Pitkäjärvi
Kohdenimi	Laurila
Inventointinumero	32
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	
Ajoitus	kivikautinen
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6841 240
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2527 950
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0098
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6843 615
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3369 110
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Kvartsilöytöpaikan (2009) koordinaatit 10 m:n tarkkuudella.

Aiemmat löydöt

HM 50:279-281, kivikirves ja 2 kourutaltoa. Olleet talossa taika- ja perintökaluina, ainakin yksi löytynyt talon pellosta ennen v. 1905 (Pukkila 2003: 170).

Tutkimukset

Inv. Bergström 1977
 Inv. Luoto 2003 (Pukkila 2003: 169-170)
 Inv. Adel 2009 (tark. 18.5.09)

Sijainti ja maasto

Laurilan talo sijaitsee Längelmäveden ja Laasojärven välisellä kannaksella, Längelmäveden Viuhkoselästä länteen pistävän Kylänlahden NW-rannalla, nykyisestä vesirajasta n. 125 m NNW, tien nro 14223 itäpuolella, NW-SE-suuntaisen harjanteen laella.

Kohteen kuvaus

Kirveen ja talttojen tarkkoja löytöpaikkoja ei tunneta. Inventoinnissa (2009) todettu kvartsilöytöpaikka sijaitsee NW-SE-suuntaisen harjanteen laella, pellolla, talon NE-puolella, lähellä pellonreunaa.

Havaintomahdollisuudet

Tarkastushetkellä (2009) kvartsilöytöpaikalla hyvät.

Luokitusehdotus

Kohde sijaitsee ainakin osittain historiallisella kylätontilla (ks. kohde Pitkäjärvi (Pitkäjärvi)). Kyseessä on mahdollisesti peltotöissä kokonaan tuhoutunut kivikautinen asuinpaikka (ei kiinteä mj.).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä. Maanomistajalla on korjaussuunnitelmia tilan vanhojen asuinrakennusten suhteen.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Lähistön kohteet

Pitkäjärvi (Pitkäjärvi), historiallinen kylänpaikka.

Pintapöiminta

Pellolla Laurilan talon lähiympäristössä ja pihapiirissä.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Löydöt

KM 38059 (kvartsi-iskos).

32. Laurila, kivikautinen löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 08)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

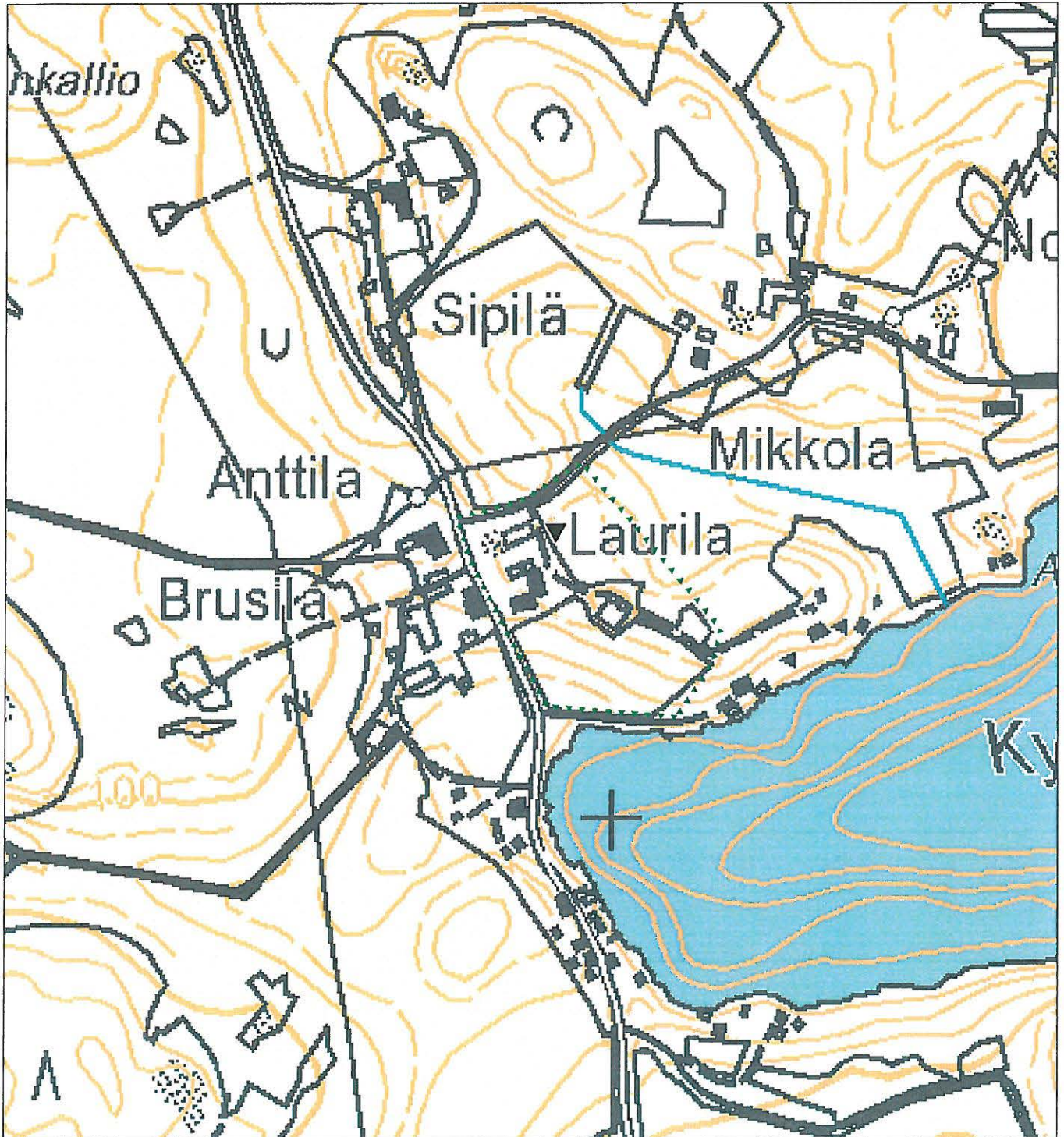
 irtolöytöpaikka

32. Laurila, kivikautinen löytöpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

▼ kvartsilöytöpaikka

----- tarkastetun alueen raja

33. Heikkilä

Kunta	Orivesi
Kylä	Pitkäjärvi
Kohdenimi	Heikkilä
Inventointinumero	33
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	irtolöytöpaikat
Ajoitus	kivikautinen
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	2
Peruskarttanumero	2142 08
Peruskartan nimi	Leppähammas
X1-koordinaatti	6840 070
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2527 900
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0090
Z2-koordinaatti	0095
P1-koordinaatti	6842 440
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3369 000
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Kvartsilöytöpaikan (2009) koordinaatit 10 m:n tarkkuudella.

Aiemmat löydöt

Kaksoishakku KM 2102:244, löyt. "suota kaivettaessa" (Pukkila 2003: 169)

Tutkimukset

Inv. Bergström 1977

Inv. Luoto 2003 (Pukkila 2003: 169)

Inv. Adel 2009 (tark. 18. ja 22.5.09)

Sijainti ja maasto

Heikkilän talo sijaitsee Laasojärvestä Längelmäveden Laurinselkään laskevan Kaivannanjoen NE-rannalla, peltojen pohjoisesta ja etelästä rajaamalla mäellä, tien nro 14223 SE-puolella.

Kohteen kuvaus

Hakun tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa. Inventoinnin yhteydessä pellolta, talosta n. 230 m löydettiin kvartsi-iskos. Löytöpaikka on terassilla, loivalla S-rinteellä, pellon W-kulmassa, joen rannasta n. 30 m N, Laasojärven eteläpäästä n. 100 m E.

Havaintomahdollisuudet

Tarkastushetkellä (2009) kvartsin löytöpaikalla hyvät.

Luokitusehdotus

Ei kiinteä mj.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Pintapöiminta

Pelloilla talon W-, NW- ja S-puolella.

Koekuopat

-

Löydöt

Kvartsi-iskos (ei luetteloitu museokokoelmiin).

33. Heikkilä, kivikautinen löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttaletti 2142 08)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

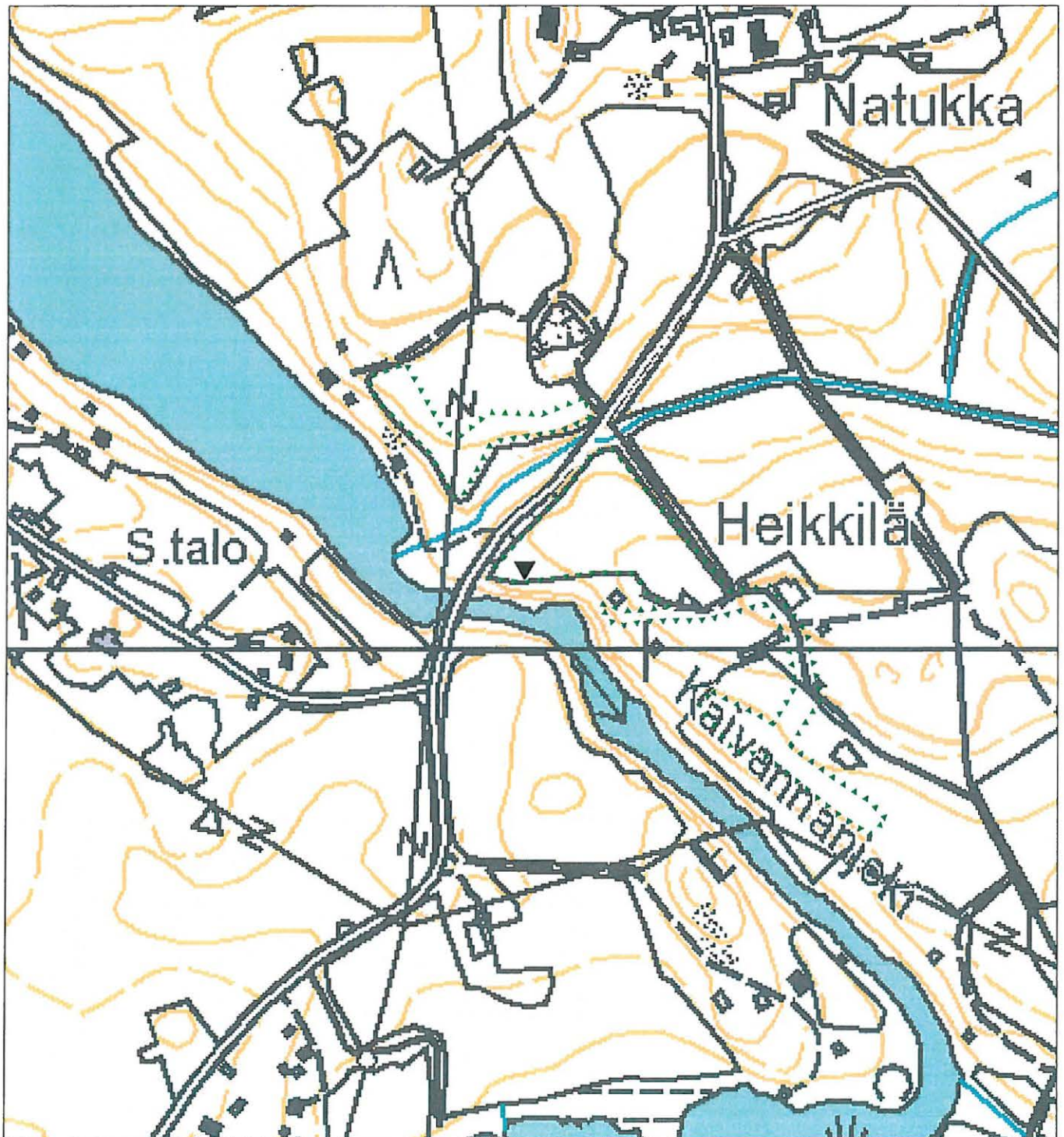
 irtolöytöpaikka

33. Heikkilä, kivikautinen löytöpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

▼ kvartsilöytöpaikka

▲▲▲▲▲ tarkastetun alueen raja

34. Päilahti (Pailax/Peilax)

Kunta	Orivesi
Kylä	Päilahti
Kohdenimi	Päilahti (Pailax/Peilax)
Inventointinumero	34
MJ-tyyppi	asuinpaikat
MJ-tyypin tarkenne	kylänpaikat
Ajoitus	uusi aika
Selkeä ajoitus	1600-1900-luvut
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 07
Peruskartan nimi	Päilahti
X1-koordinaatti	6836 420
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2525 820
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0100
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6838 890
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3366 750
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Arvioitu historiallisen tonttimaan keskipiste.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 22.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Längelmäveden Koljonselästä länteen pistävän Päilahden SW-rannasta 0.8 km SW, lahteen laskevan ojan NW-rannalla, pienen, peltojen ympäröimän mäen laella, tien nro 3260 molemmin puolin.

Kohteen kuvaus

Kylä esiintyy asiakirjoissa vuodesta 1612 alkaen (Lehtonen 2006: 196). Kylätontti on edelleen asuttu (Anttilan ja Mattilan tilakeskukset). Inventoinnissa alueella ei havaittu muinaisjäännöksiksi tulkittavia rakenteita tai paikkoja.

Havaintomahdollisuudet

Vaihtelevat.

Kohteen laajuus

Noin 100 x 90 m.

Luokitusehdotus

Ei kiinteä mj. (edelleen asuttu, 1600-luvulla syntynyt kylä).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Osayleiskaava on vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Pintapöiminta

Anttilan pihapiirissä ja pellolla sen NE-puolella.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Lisätietoja

Vanhat kartat:

Streng 1634. - KA, A1, s. 244

Lilius 1808. - MML, Orivesi 20:-

Löydöt

Jonkin verran historiallisen ajan asuinpaikkalöytöjä (tiiltä, punasavikeramiikkaa, fajanssia, liitupiipun katkelma. Ei luetteloitu museokokoelmiin).

34. Päilahti (Pailax/Peilax), historiallinen asuinpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttaletti 2142 07)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

 historiallinen asuinpaikka

35. Multavieru

Kunta	Orivesi
Kylä	Siitama
Kohdenimi	Multavieru
Inventointinnumero	35
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	irtolöytöpaikat
Ajoitus	kivikautinen
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 04
Peruskartan nimi	Oriveden asema
X1-koordinaatti	6832 496
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2511 693
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0095
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6835 625
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3352 463
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Löytöpaikan koordinaatit v. 2003 inv. raportin mukaan (Z-koordinaatti arvioitu peruskartan perusteella)

Aiemmat löydöt

Kourutaltan terätkelma. Löyt. 1942 pellon keskiosasta (Pukkila 2003: 170-171).

Tutkimukset

Inv. Luoto 2003 (Pukkila 2003: 170-171)

Inv. Adel 2009 (tark. 11.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Vesijärvestä pohjoiseen pistävän Siitamanlahden NW-puolella, rannasta m. 220 m SW, heti tien nro 14207 SW-puolella, vanhalla peltoterassilla laajan kallio- ja moreenimäen itärin-teen alaosassa.

Kohteen kuvaus

Löytöpaikka on metsitettyä savipeltoa.

Havaintomahdollisuudet

Huonot.

Luokitusehdotus

Ei kiinteä mj.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Lähistön kohteet

Siitama (Sitama), historiallinen kylänpaikka.

Pintapöiminta

Tieojan leikkauksella (tien W-puolella). Ei merkkejä muinaisjäännöksestä.

Koekuopat

3 kpl. Ei merkkejä muinaisjäännöksestä.

Muut havainnot

-

Löydöt

-

35. Multavieru, kivikautinen löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 04)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

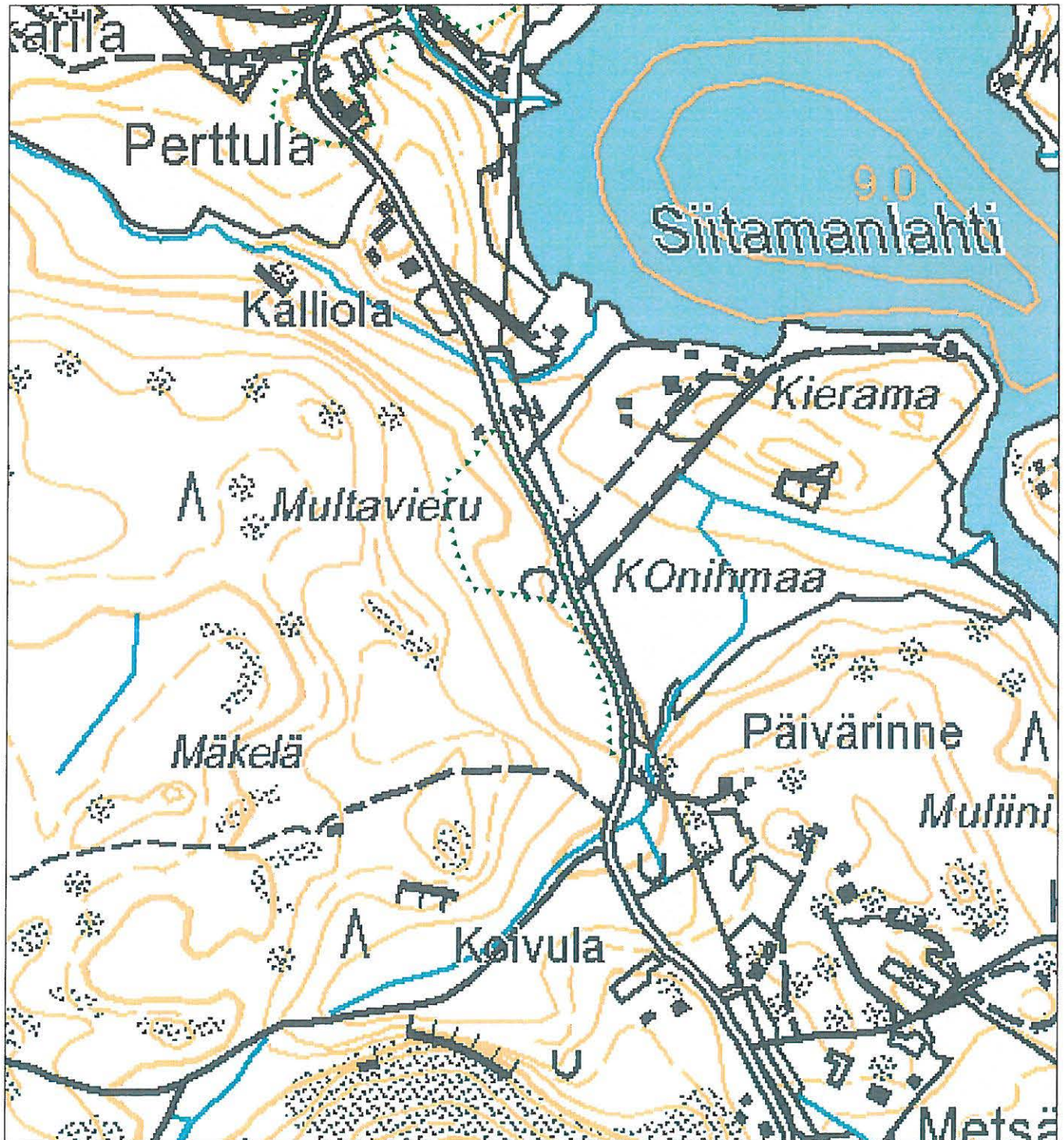
● irtolöytöpaikka

35. Multavieru, kivikautinen löytöpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

----- tarkastetun alueen raja

36. Kiviniemi 2

Kunta	Orivesi
Kylä	Padustaipale
Kohdenimi	Kiviniemi 2
Inventointinumero	36
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	irtolöytöpaikat
Ajoitus	kivikautinen
Rauhoitusluokka	-
Peruskarttanumero	2142 04
Peruskartan nimi	Oriveden asema
X1-koordinaatti	6831 435
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2514 020
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0095
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6834 460
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3354 740
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Löytöpaikan arvioitu sijainti (+/- 50 m).

Aiemmat löydöt

Tasatalta KM 2102:247 (Pukkila 2003: 160)

Itäkarjalainen tasatalta. Heikki Taipaleen hallussa (os. Padustaipale 90, 35300 ORIVESI), jonka mukaan Museovirasto ei ottanut esinettä kokoelmiinsa. Esineen on löytänyt hänen isänsä savipellolta.

Tutkimukset

Inv. Bergström 1977

Inv. Adel 2009 (tark. 12.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Vesijärven NE-päässä, järveen pohjoisesta pistävässä Kiviniemessä, kaakkoon viettävällä rantarinteellä olevalla peltotasanteella, 1 km Taipaleen talosta SW.

Kohteen kuvaus

Tasataltan KM 2102:247 tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa. Toisen esineen on Heikki Taipaleen kertoman mukaan löytänyt hänen isänsä pieneltä pellolta, joka kasvaa nykyisin arviolta 20-30 v. vanhaa, istutettua koivikkoa. Inventoinnin (2009) yhteydessä paikalla ei havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä. Maasto on suhteellisen tasaista ja viettää loivasti kaakkoon. Maaperä on savea.

Havaintomahdollisuudet

Huonot.

Luokitusehdotus

Ei kiinteä muinaisjäännös. Kyseessä on mahdollisesti pellonraivauksessa tuhoutunut pieni asuinpaikka.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Lähistön kohteet

Vanhan pellon SW-reunalla, rantatontille vievän uuden soratien NE-puolella todettiin peltoröykkiö ison kiven kupeessa.

Löydöt

-

Digitaalikuvat

4, 5

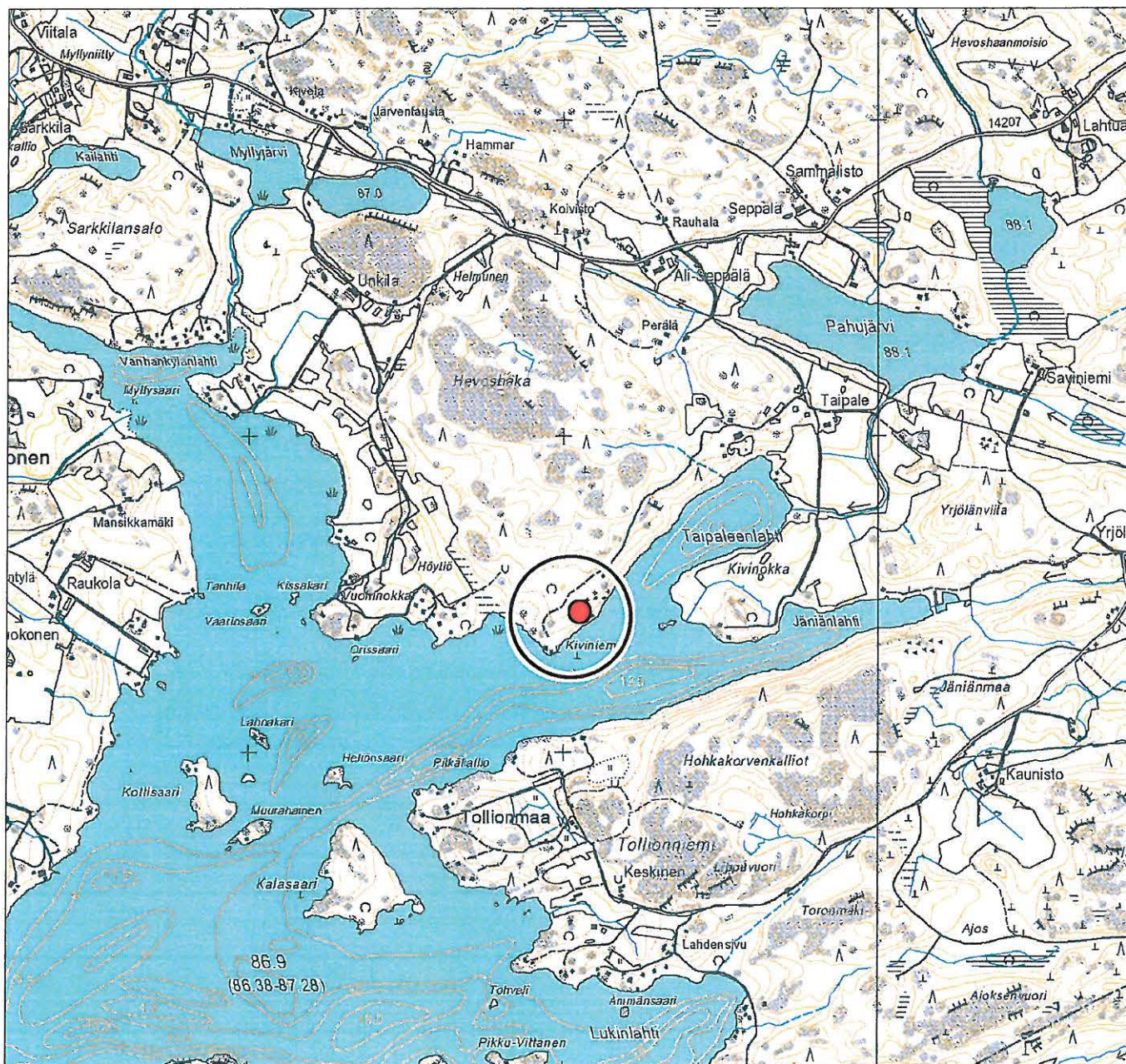

Kiviniemi 2. Tasatalta. 12.5.2009, Vadim Adel.

36. Kiviniemi 2, kivikautinen löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttaletti 2142 04)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

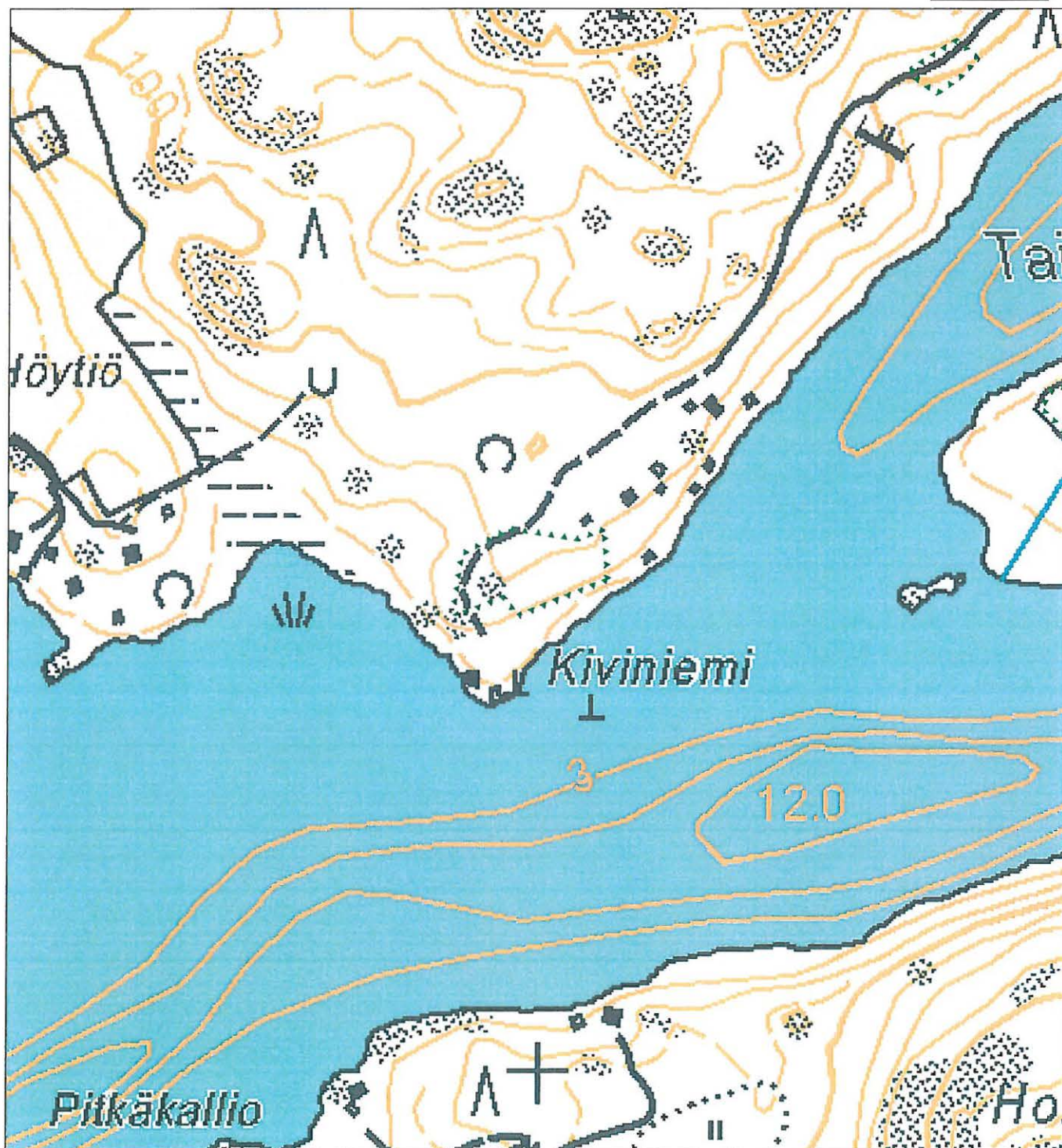
irtolöytöpaikka

36. Kiviniemi 2, kivikautinen löytöpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

▲▲▲▲▲▲ tarkastetun alueen raja

37. Kivinokka

Kunta	Orivesi
Kylä	Padustaipale
Kohdenimi	Kivinokka
Inventointinumero	37
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	irtolöytöpaikat
Ajoitus	esihistoriallinen?
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 04
Peruskartan nimi	Oriveden asema
X1-koordinaatti	6831 385
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2514 444
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0086
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6834 388
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3355 161
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Löytöpaikan koordinaatit v. 2003 inv. raportin mukaan (Z-koordinaatti arvioitu peruskartan perusteella)

Aiemmat löydöt

Verkonpaino KM 24143 (Pukkila 2003: 77, 160)

Tutkimukset

Inv. Vadim Adel 2009 (tark. 12.5.2009)

Sijainti ja maasto

Löytöpaikka sijaitsee Vesijärvestä (86,9 m mpy) koilliseen pistävien Taipaleenlahden ja Jäniänlahden välisen Kivinokan kärjessä, rantavedessä, kallioiden mäen juurella.

Kohteen kuvaus

Inventoinnin (2009) yhteydessä tarkastettiin löytöpaikan viereinen niemen rannan osa, jota alustavasti pidettiin potentiaalisena esihistoriallisen asuinpaikan löytymisen kannalta. Paikalla ei kuitenkaan havaittu merkkejä muinaisjäänneksistä.

Havaintomahdollisuudet

Löytöpaikalla huonot, pellolla kohtalaiset.

Luokitusehdotus

Ei kiinteä mj.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Lähistön kohteet

Kiviniemi 2, kivikautinen irtolöytöpaikka.

Pintapöiminta

Pellolla niemen N-rannan tuntumassa. Ei löytöjä.

Muut havainnot

-

Löydöt

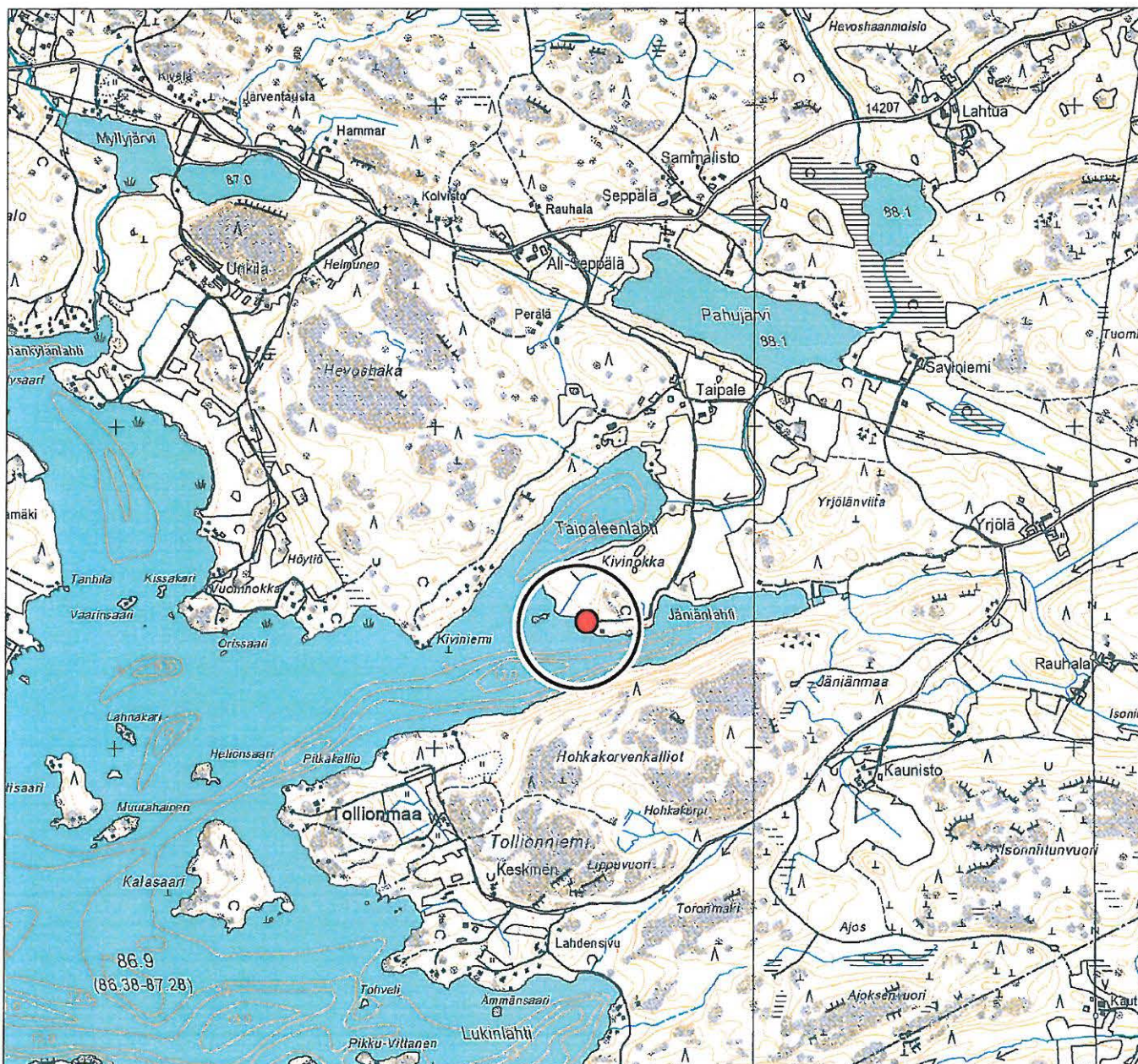
-

37. Kivinokka, esihistoriallinen (?) löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 04)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

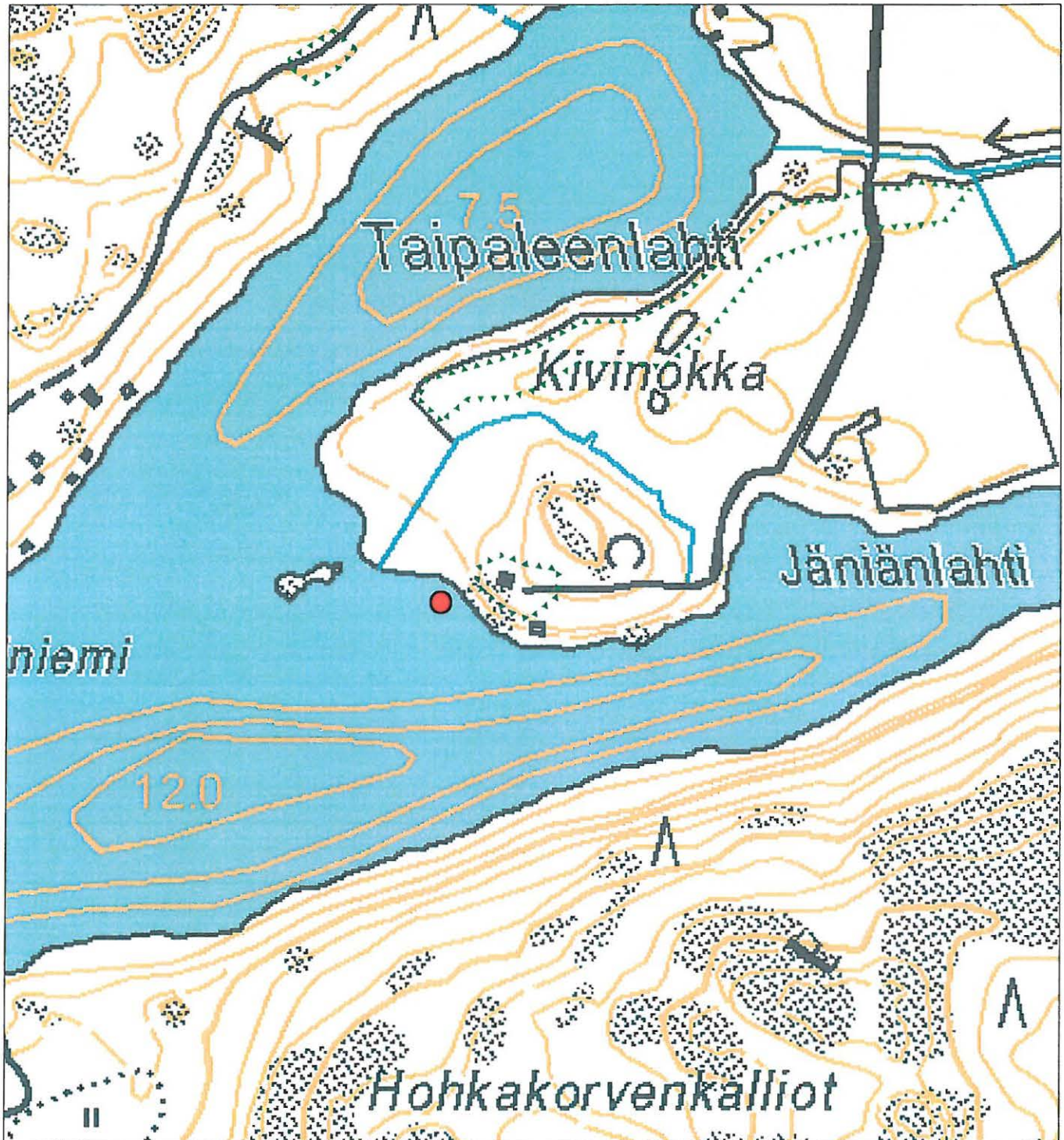
 irtolöytöpaikka

37. Kivinokka, esihistoriallinen (?) löytöpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

● löytöpaikka v. 2003 inv.
raportin mukaan

▲▲▲▲▲▲▲▲ tarkastetun alueen raja

38. Rajalahti Uotila

Kunta	Orivesi
Kylä	Rajalahti
Kohdenimi	Rajalahti Uotila
Inventointinumero	38
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	irtolöytöpaikat
Ajoitus	kivikautinen
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	
Peruskarttanumero	2142 04
Peruskartan nimi	Oriveden asema
X1-koordinaatti	6832 190
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2517 420
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0100
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6835 055
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3358 170
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Kvartsilöytöpaikan (2009) koordinaatit 10 m:n tarkkuudella.

Aiemmat löydöt

Tasataltta KM 1801. Löytynyt pellostaa, lahjoitettu 1876 (Pukkila 2003: 162).

Tutkimukset

Inv. Bergström 1977
 Inv. Pukkila 2003 (s. 162)
 Inv. Adel 2009 (tark. 13.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Längelmäveteen liittyvän Rajalahden (84,2 m mpy) eteläpuolella, Rajalahden kylässä. Kvartsilöytöpaikka on pohjoiseen pistävän muinaisniemen W-rannalla, nykyisestä rannasta n. 260 m SE, Uotilan talon NW-puolella.

Kohteen kuvaus

Tasataltan tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa. Inventoinnin yhteydessä Uotilan suhteellisen nuoren päärakennuksen NW-puolelta, pellolta, terassimaiselta tasanteelta löytyi kaksi kvartsi-iskosta. Kyseessä on mahdollisesti peltotöissä tuhoutunut pieni kivikautinen asuinpaikka.

Havaintomahdollisuudet

Hyvät.

Luokitusehdotus

Ei kiinteä muinaisjäännös. Mahdollisesti tuhoutunut kivikautinen asuinpaikka.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Lähistön kohteet

Rajalahti (Rajalax), historiallinen kylänpaikka välittömästi kvartsilöytöpaikan NE-puolella.

Pintapoiminta

Pellolla talon NW-puolella.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Löydöt

KM 38057 (2 kvartsi-iskosta).

38. Rajalahti Uotila, kivikautinen löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 04)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

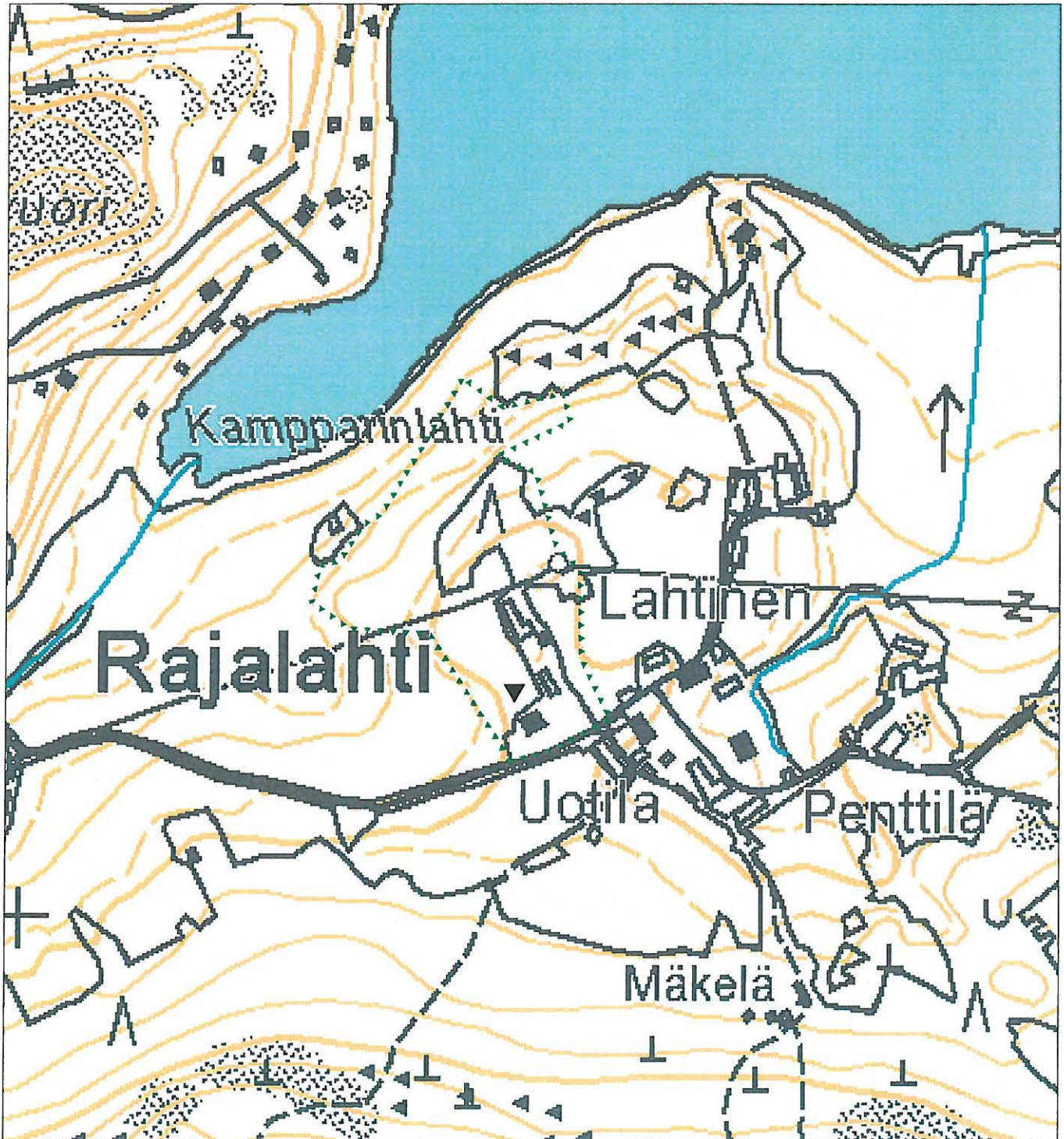
 irtolöytöpaikka

38. Rajalahti Uotila, kivikautinen löytöpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

▼ kvartsilöytöpaikka

***** tarkastetun alueen raja

39. Ala-Yrjölä

Kunta	Orivesi
Kylä	Naappila
Kohdenimi	Ala-Yrjölä
Inventointinumero	39
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	irtolöytöpaikat
Ajoitus	kivikautinen
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 04
Peruskartan nimi	Oriveden asema
X1-koordinaatti	6833 165
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2517 285
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0088
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6836 035
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3358 080
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Löytöpaikan koordinaatit, tarkkuus +/- 10 m (Z: +/- 1 m)

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-409-2-51

Kiinteistönimi Jaakkola

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 13.5.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Längelmäveteen liittyvän Rajalahden (84,2 m mpy) NW-rannalla, nykyisestä ranta-viivasta n. 100 m NW, tien nro 14213 S-puolella, rantamökkien N-puolella, Ala-Yrjölän talosta 180 m SE, hyvin loivalla etelärinteellä, muinaisen (ennen v. 1604) vesirajan tuntumassa.

Kohteen kuvaus

Hyvin loivasti etelään viettävä pelto muinaisen vesirajan tuntumassa.

Havaintomahdollisuudet

Pellolla kohtalaiset inventoinnin (2009) aikana.

Luokitusehdotus

Ei kiinteä mj.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Lähistön kohteet

Naappila (Naappila), historiallinen kylänpaikka.

Pintapöiminta

Pellolla.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Löydöt

KM 38060 (kvartsikaavin).

39. Ala-Yrjölä, kivikautinen löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttaletti 2142 04)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

irtolöytöpaikka

39. Ala-Yrjölä, kivikautinen löytöpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

▼ löytöpaikka

..... tarkastetun alueen raja

40. Tanhuanpää

Kunta	Orivesi
Kylä	Koivuniemi
Kohdenimi	Tanhuanpää
Inventointinumero	40
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	irtolöytöpaikat
Ajoitus	kivikautinen
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	2
Peruskarttanumero	2142 04
Peruskartan nimi	Oriveden asema
X1-koordinaatti	6833 105
X2-koordinaatti	6833 240
Y1-koordinaatti	2519 195
Y2-koordinaatti	2519 245
Z1-koordinaatti	0091
Z2-koordinaatti	0096
P1-koordinaatti	6835 885
P2-koordinaatti	6836 020
I1-koordinaatti	3359 995
I2-koordinaatti	3360 040
Koordinaattiselite	Löytöpaikan koordinaatit, tarkkuus +/- 10 m (Z: +/- 1 m)

Kiinteistötiedot

Kiinteistötunnus 562-404-1-89

Kiinteistönimi TANHUANPÄÄ

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 14.5. ja 23.10.09)

Sijainti ja maasto

Löytöpaikat sijaitsevat Längelmäveden Pappilanselän W-rannalla, Koivuniemen kylässä, Tanhuanpään talosta 150 ja 290 m N, pellolla, järven muinaisella rantaterassilla.

Kohteen kuvaus

Hiekkapeltoa, loivaa itärinnettä.

Havaintomahdollisuudet

Inventoinnin (2009) aikana melko hyvät.

Luokitusehdotus

Ei kiinteä mj.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Lähistön kohteet

Lehtimäen moisio, irtolöytöpaikka, 0,5 km NW.

Pintapöiminta

Pellolla.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Löydöt

KM 38058 (2 kvartsi-iskosta).

40. Tanhuanpää, kivikautinen löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 04)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

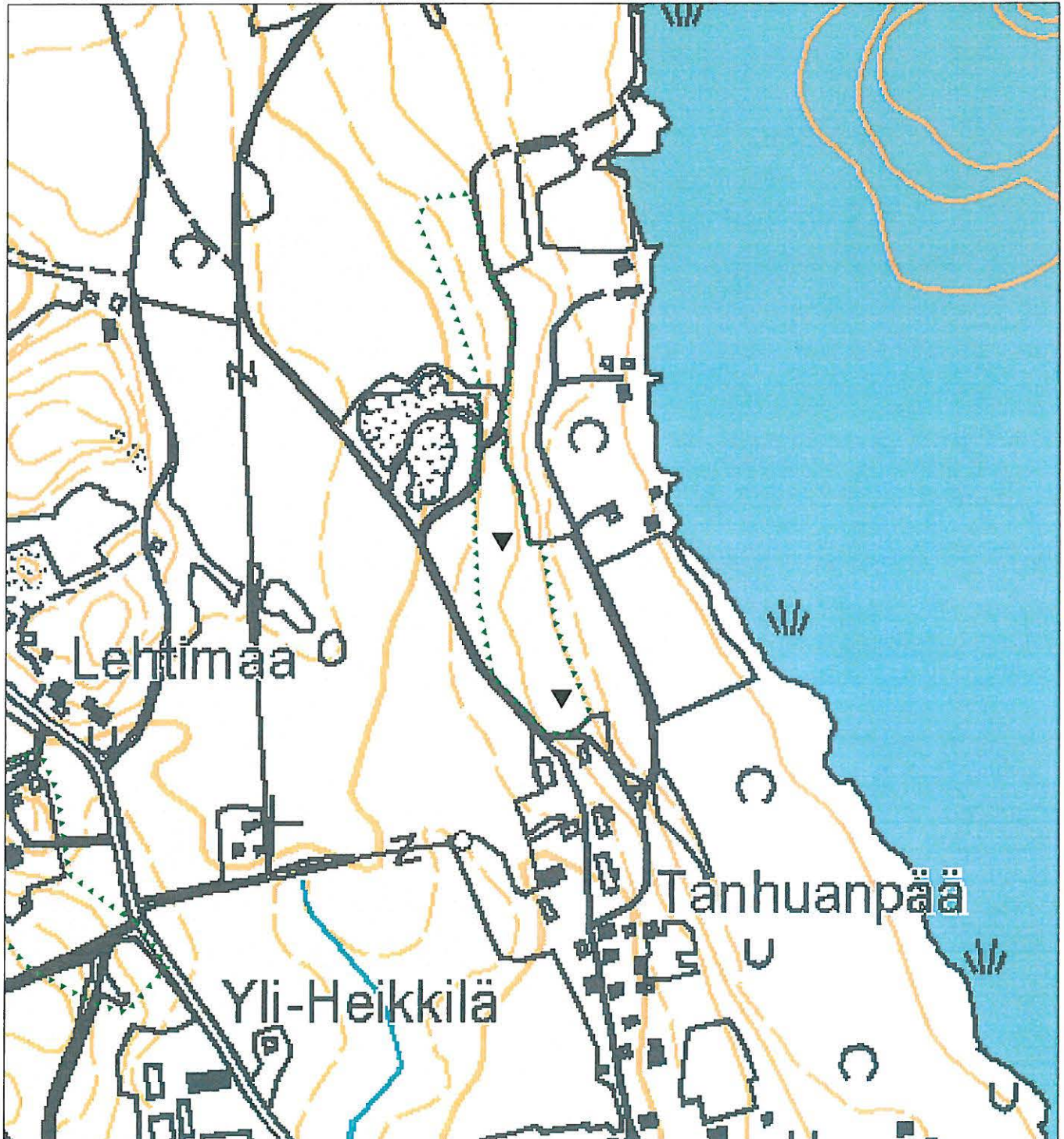
● irtolöytöpaikka

40. Tanhuanpää, kivikautinen löytöpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

▼ löytöpaikka

----- tarkastetun alueen raja

41. Tammela

Kunta	Orivesi
Kylä	Suomasema
Kohdenimi	Tammela
Inventointinumero	41
MJ-tyyppi	työ- ja valmistuspaikat
MJ-tyypin tarkenne	vesimyllyt
Ajoitus	historiallinen
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	
Peruskarttanumero	2141 09
Peruskartan nimi	Uiherla
X1-koordinaatti	6829 560
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2521 000
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0087
Z2-koordinaatti	0088
P1-koordinaatti	6832 260
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3361 630
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Myllyn sijainti 1700-luvun kartan mukaan, asemointitarkkuus +/- 20 m.

Aiemmat löydöt

-

Tutkimukset

Inv. Adel 2009 (tark. 23.10.09)

Sijainti ja maasto

Kohde sijaitsee Längelmäveden Ristiselästä luoteeseen pistävän Tammelanlahden pohjukasta n. 190 m NW, lahteen luoteesta laskevan pienen ojan notkossa, Tammelan talosta n. 250 m SE.

Kohteen kuvaus

Myllynpaikka on paikannettu v. 1788 kartan perusteella. Maastossa ei havaittu selkeitä merkkejä myllytoiminnasta.

Havaintomahdollisuudet

Kohtalaiset.

Luokitusehdotus

Ei kiinteä mj. Kyseessä voi olla hyvin pieni ja lyhyen ajan käytössä ollut vesimylly, josta ei ole säilynyt kiinteitä jäännöksiä.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Lähistön kohteet

Suomaseman historiallinen kylätontti 1,0 km N.

Pintapöiminta

Pelloilla myllynpaikan S- ja SW-puolella. Ei merkkejä muinaisjäännöksestä.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Lisätietoja

Vanha kartta:
Becker 1788. - MML, Orivesi 23:-

Löydöt

-

41. Tammela, historiallinen myllynpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2141 09)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

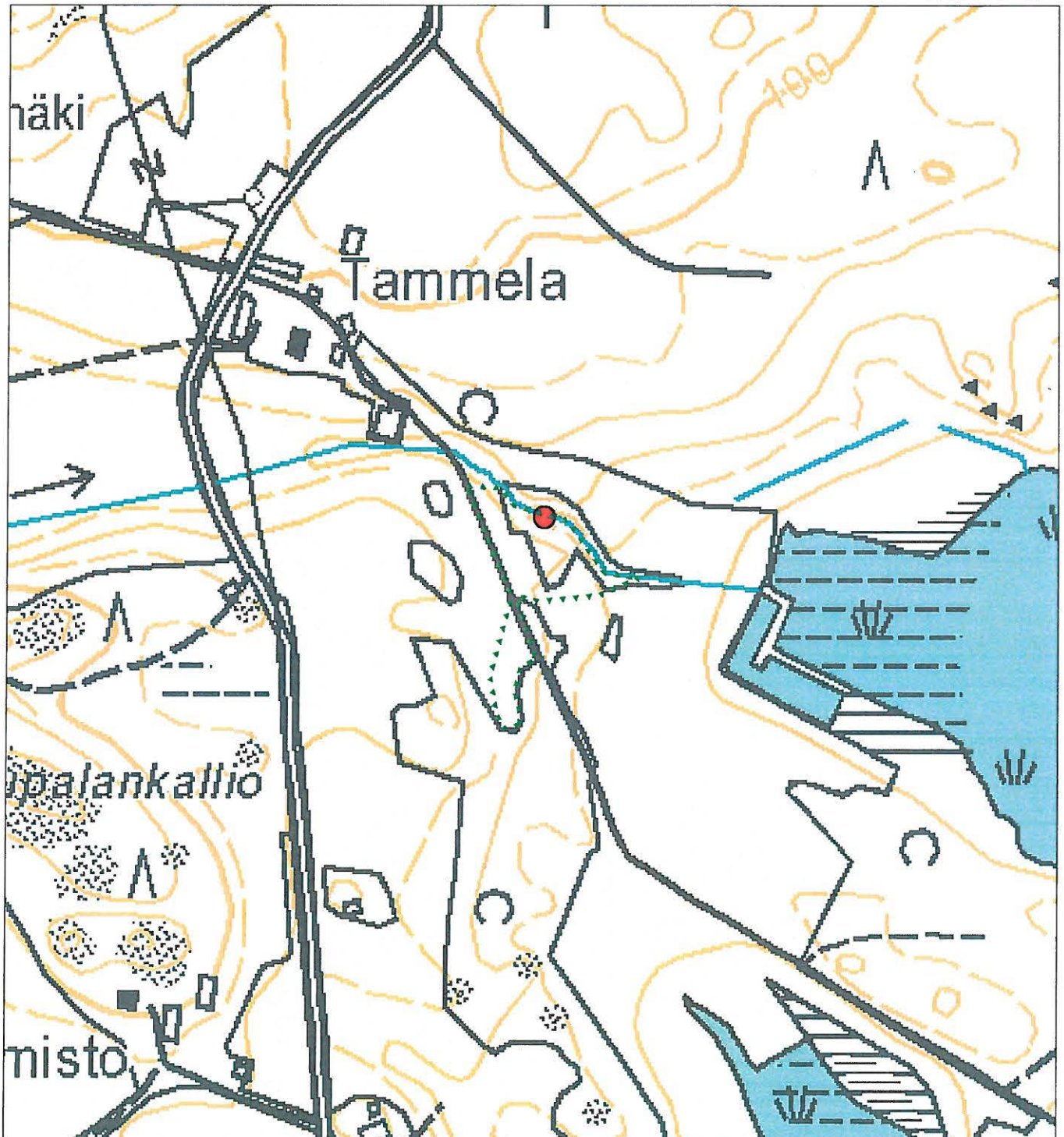
● myllynpaikka

41. Tammela, historiallinen myllynpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

● myllyn likimääräinen sijainti
1700-luvun kartan mukaan

----- tarkastetun alueen raja

42. Ojonen

Kunta	Orivesi
Vanha kunta	Eräjärvi
Kylä	Kauppila
Kohdenimi	Ojonen
Inventointinumero	42
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	
Ajoitus	kivikautinen
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2142 10
Peruskartan nimi	ERÄJÄRVI
X1-koordinaatti	6831 835
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2530 715
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0103
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6834 090
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3371 440
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Ojosten tilan päärakennuksen koordinaatit.

Aiemmat löydöt

Kivitaltta KM 2102:263, löyt. "metsästä Ojosten tilalta" (Pukkila 2003: 173).

Tutkimukset

Inv. Suni 1976

Inv. Adel 2009 (tark. 27.5.09)

Sijainti ja maasto

Ojosten talo sijaitsee Eräjärven kirkosta 1,8 km NE, Eräjärven ja Perhojärven välisellä kannaksella, niitä yhdistävän ojan itäpuolella, n. 290 m Perhojärven rannasta S.

Kohteen kuvaus

Tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa.

Havaintomahdollisuudet

Inventoinnin (2009) aikana suhteellisen huonot: vain osa topografisesti potentiaalisista alueista oli pintapoimintakunnossa; myös kuivuus vaikeutti pintapoimintaa.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

Jatkotarkastus erityisesti talon W- ja NW-puoleisilla pelloilla niiden ollessa pintapoimintakunnossa.

Pintapoiminta

Perhojärven rantapelloilla. Ei löytöjä.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Löydöt

-

42. Ojonen, kivikautinen löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2142 10)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

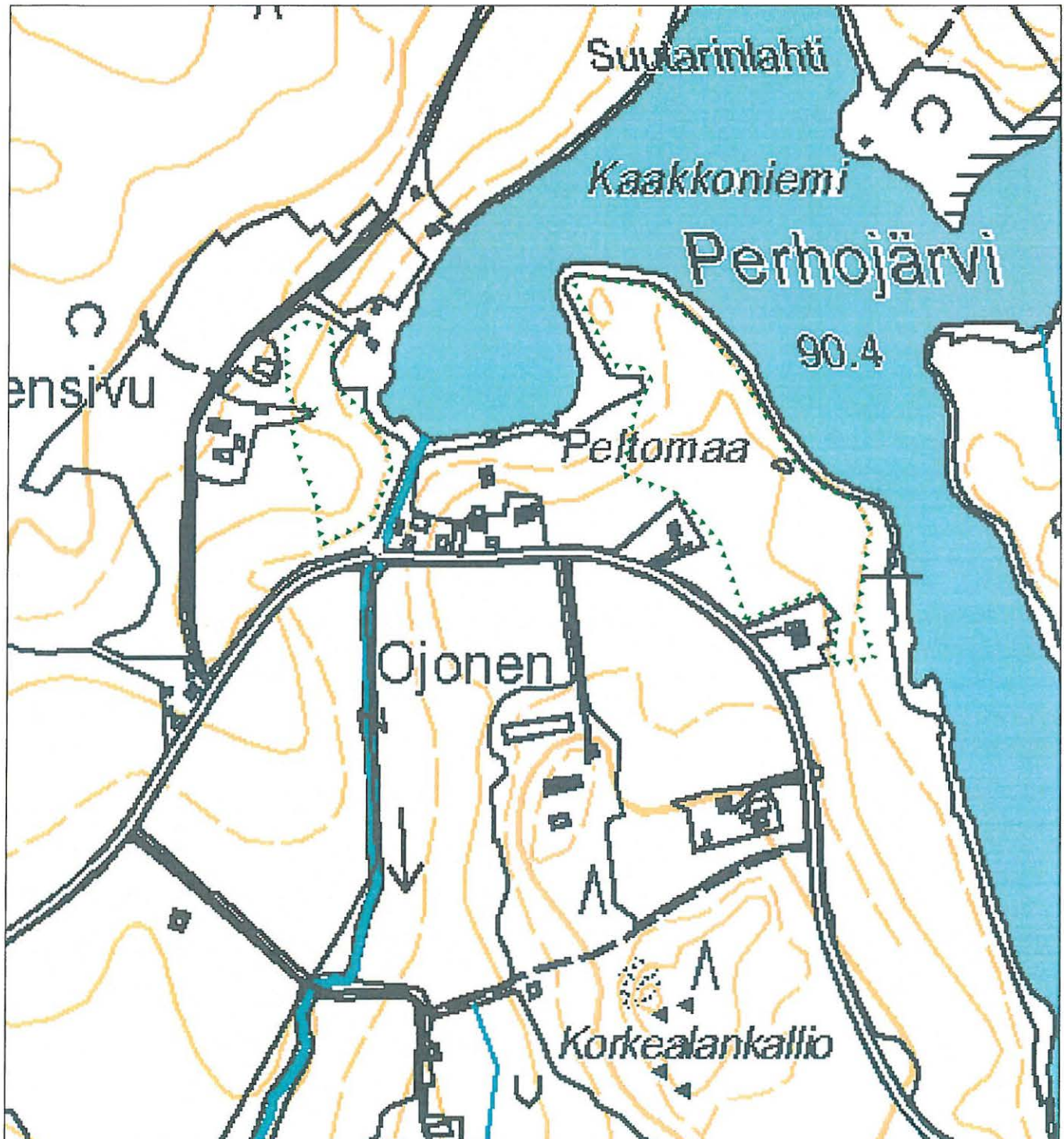
● Ojosten talo

42. Ojonen, kivikautinen löytöpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

----- tarkastetun alueen raja

43. Kurki-Heikkilä

Kunta	Orivesi
Vanha kunta	Eräjärvi
Kylä	Uiherla
Kohdenimi	Kurki-Heikkilä
Inventointinumero	43
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	
Ajoitus	kivikautinen
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2141 09
Peruskartan nimi	Uiherla
X1-koordinaatti	6828 970
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2528 965
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0093
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6831 305
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3369 560
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Kurki-Heikkilän päärakennuksen koordinaatit.

Aiemmat löydöt

Oikokirveen kantaosa KM 2267:5, löyt. talon pellosta (Pukkila 2003: 174).

Tutkimukset

Inv. Suni 1976

Inv. Adel 2009 (tark. 27.5.09)

Sijainti ja maasto

Kurki-Heikkilän talo sijaitsee Uiherlan kylässä, Uiherlanjokeen pohjoisesta laskevan ojan itäpuolella, Eräjärven kirkosta 1,6 km SW.

Kohteen kuvaus

Tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa. Inventoinnissa alueella ei havaittu kiinteän muinaisjäännöksen löytymisen kannalta potentiaalisia kohtia.

Havaintomahdollisuudet

Inventoinnin (2009) aikana huonot: alueen pellot olivat heinällä/kesannolla.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Löydöt

-

43. Kurki-Heikkilä, kivikautinen löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2141 09)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

 Kurki-Heikkilän talo

44. Erkkilä

Kunta	Orivesi
Vanha kunta	Eräjärvi
Kylä	Vihasjärvi
Kohdenimi	Erkkilä
Inventointinumero	44
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	
Ajoitus	kivikautinen
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2141 12
Peruskartan nimi	KUHMALAHTI
X1-koordinaatti	6826 955
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2532 320
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0099
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6829 140
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3372 820
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Erkkilän tilan päärakennuksen koordinaatit.

Aiemmat löydöt

Kourutaltoa HM 56:47. Löyt. Erkkilän pellostasta (Pukkila 2003: 175).

Tutkimukset

Inv. Maarit Suni 1976

Inv. Vadim Adel 2009 (tark. 22.10.09)

Sijainti ja maasto

Erkkilän talo sijaitsee Eräjärveen laskevan pienen Vihasjärven (87,9 m mpy) N-rannasta n. 240 m, pienen, peltojen ympäröimän mäen SE-rinteellä, tien nro 3252 N-puolella, Eräjärvi-Kuhmalahti - tien (nro 3260) risteyksestä n. 200 m NE.

Kohteen kuvaus

Tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa. Erkkilän taloa ympäröivät pellot olivat tarkastushetkellä (2009) heinällä tai kesannolla eikä pintapöimintää voitu tehdä. Myöskään topografisesti otollisia maasto-kohtia ei havaittu.

Havaintomahdollisuudet

Huonot.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Lähistön kohteet

Vihasjärvi (Vihasjärvi), historiallinen kyläpaikka, Erkkilän S-puolella, rannalla.

Löydöt

-

44. Erkkilä, kivikautinen löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2141 12)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

 Erkkilän talo

45. Klemola

Kunta	Orivesi
Vanha kunta	Eräjärvi
Kylä	Järvenpää
Kohdenimi	Klemola
Inventointinumero	45
MJ-tyyppi	löytöpaikat
MJ-tyypin tarkenne	
Ajoitus	kivikautinen
Rauhoitusluokka	-
Lukumäärä	1
Peruskarttanumero	2141 12
Peruskartan nimi	KUHMALAHTI
X1-koordinaatti	6826 810
X2-koordinaatti	
Y1-koordinaatti	2535 435
Y2-koordinaatti	
Z1-koordinaatti	0097
Z2-koordinaatti	
P1-koordinaatti	6828 850
P2-koordinaatti	
I1-koordinaatti	3375 920
I2-koordinaatti	
Koordinaattiselite	Klemolan talon koordinaatit.

Aiemmat löydöt

Poikkikirves KM 5941:10, löyt. talon maalta n. v. 1911 (Pukkila 2003: 175).

Tutkimukset

Inv. Suni 1976

Inv. Adel 2009 (tark. 22.10.09)

Sijainti ja maasto

Klemolan talo sijaitsee Eräjärven SE-päässä olevan Suojoenlahden pohjukasta n. 350 m SSW, siihen kaakosta laskevasta Suojoesta n. 290 m SW, Eräjärven kirkosta 6,2 km SE, tien nro 3252 NE-puolella, koillisrinteellä.

Kohteen kuvaus

Tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa.

Havaintomahdollisuudet

Tarkastushetkellä (2009) suhteellisen huonot (vain osa pelloista oli pintapoimittavissa).

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat

Rantaosayleiskaava vireillä.

Suosittelavat jatkotoimenpiteet

-

Pintapoiminta

Pelloilla talon NE-puolella ja Suojoen toisella (NE-) puolella. Ei löytöjä.

Koekuopat

-

Muut havainnot

-

Löydöt

-

45. Klemola, kivikautinen löytöpaikka

Ote PerusCD:ltä 1:20 000 (Peruskarttalehti 2141 12)

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

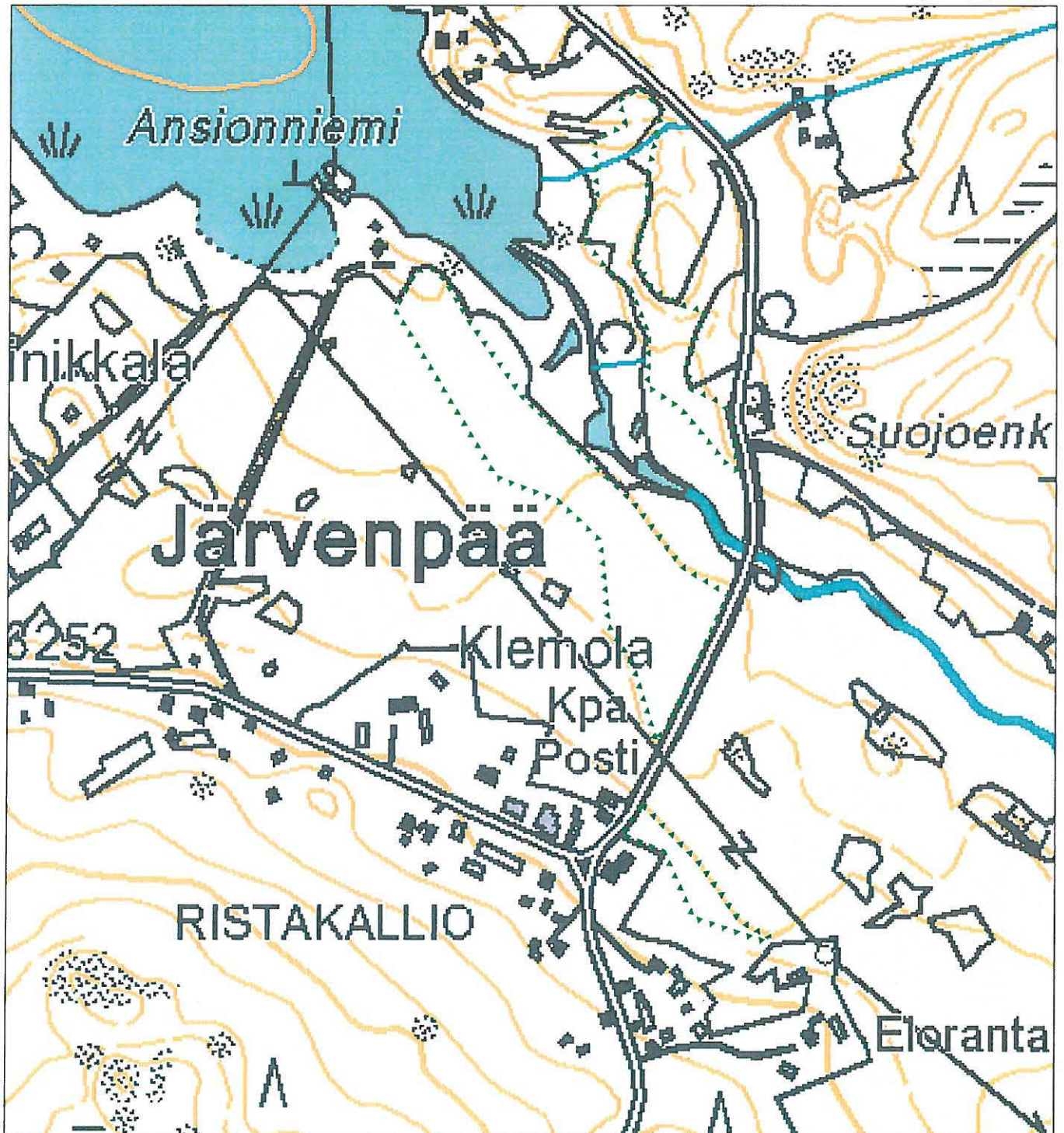
Klemolan talo

45. Klemola, kivikautinen löytöpaikka

Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel. Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos, lupa PISA/020/2006

100 m

..... tarkastetun alueen raja

ARKISTOLÄHTEET JA JULKAISUT

Kansallisarkisto (Helsinki)

Maanmittauslaitos. Pirkanmaan-Satakunnan maanmittaustoimisto (Tampere).

Pirkanmaan maakuntamuseon arkisto (Tampere)

Muinaisjäännösrekisteri. – Kulttuuriympäristön tietojärjestelmän extranet-rekisteriportaali.

Museovirasto. - [<https://www.museoverkko.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>]

Lehtonen, Antti 2006. *Lisiä vanhan Oriveden historiaan, eli Wanhan Orihveden vähähistoria*. Helsinki. 323 s.

Lähdesmäki, Ulla & Palokoski, Marita (toim.) 2005. *Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset II*. Tampere, Pirkanmaan maakuntamuseo/Pirkanmaan liitto. Tampereen museoiden julkaisuja 86. 352 s.

Niukkanen, Marianna 2007. Kylätonttien rajaaminen, luokittelu ja nimeäminen – ohje inventoijalle. Museovirasto, rakennushistorian osasto. 3 s.

Niukkanen, Marianna 2009. *Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. Tunnistaminen ja suojele*. Museoviraston rakennushistorian osaston oppaita ja ohjeita 3. 120 s.

Poppius, Liisa 1954. Talot ja isännät. – *Längelmäveden seudun historia II. Oriveden historia II*. Hämeenlinna. S. 130-175.

Poppius, Liisa 1954a. Talot ja isännät. – *Längelmäveden seudun historia II. Eräjärven historia II*. Hämeenlinna. S. 63-78.

Pukkila, Jouko 2003. Orivesi. Arkeologinen perusinventointi 2003. Raportti. Pirkanmaan maakuntamuseo. 183 s.

Suvanto, Seppo 1949. Keskiaika. - *Längelmäveden seudun historia I. Oriveden historia I*. Forssa. S. 78-193.

Suvanto, Seppo 1973. Keskiaika. *Satakunnan historia III*. 471 s.

Suvanto, Seppo 2001. Vanhan Satakunnan henkilötiedosto 1303-1571. – [<http://www.narc.fi/suvanto>]

LYHENTEET

HM	Hämeen museo (Tampere)
KA	Kansallisarkisto (Helsinki)
KM	Kansallismuseo (Helsinki)
MHA	Maanmittaushallituksen arkisto (kokoelma)
Mj	muinaisjäännös
MML	Maanmittauslaitoksen arkisto (Jyväskylä)
SatM	Satakunnan museo (Pori)

LUETTELO MUSTAVALKONEGATIIVEISTA

(nro, kohde, kuvan aihe, kuvaussuunta, pvm 2009)

Kuvannut Vadim Adel.

Negatiivit on arkistoitu Pirkanmaan maakuntamuseon kokoelmiin.

- 1 Siitama (Sitama), historiallinen kylänpaikka. Eteläosa. N 11.5.
- 2 Padustaipale (Taipale/Pahutaival), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. S 12.5.
- 3 Rajalahti (Rajalax), historiallinen kylänpaikka, NW-osa. SW 13.5.
- 4 Naappila (Naappila), historiallinen kylänpaikka, yleiskuva. ENE 13.5.
- 5 Koivuniemi (Koivuniemi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. SW 14.5.
- 6 Koivuniemi (Koivuniemi), historiallinen kylänpaikka. SE-osa (ent. Ala-Heikkilän tontti). W 14.5.
- 7 Suomasema (Somesoma/Suomaisema), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. SW 14.5.
- 8 Suomasema (Somesoma/Suomaisema), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. NE 14.5.
- 9 Voitila (Voitila/Voitiala), historiallinen kylänpaikka. NE-osa. SE 15.5.
- 10 Lyytikälä (Lytikkälä), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. NE 15.5.
- 11 Pitkäjärvi (Pitkäjärvi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. NW 18.5.
- 12 Onnistaipale (Taipale/Niemi), historiallinen kylänpaikka. W-osaa. WNW 19.5.
- 13 Onnistaipale (Taipale/Niemi), historiallinen kylänpaikka. S-osaa. SE 19.5.
- 14 Kokkola (Kokkola/Pudas), historiallinen kylänpaikka, keskeinen löytöalue. SSW 20.5.
- 15 Aakkola (Ackoila), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. ESE 25.5.
- 16 Haavisto (Hauisto), historiallinen kylänpaikka, W-reunaa (peltouloke, jonka takana sijaitsevat röykkiöt 1 ja 2). W 25.5.
- 17 Haavisto (Hauisto), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. SW 25.5.
- 18 Kuivanen (Kuiviais/Kuivanen), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. NNE 26.5.
- 19 Kauppila (Kauppila), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. NW 27.5.
- 20 Eräjärvi (Nikkilä/Haapaniemi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. W 27.5.
- 21 Savo (Joensuu/Sauoi), historiallinen asuinpaikka. SSW 28.5.

LUETTELO DIGITAALIKUVISTA

(nro, kohde, kuvan aihe, kuvaussuunta, pvm 2009)

Kuvannut Vadim Adel.

Kuvat on tallennettu Tampereen museoiden Siiri –kuvatietokantaan, diaarinro **KYY 20**

1. Siitama (Sitama), historiallinen kylänpaikka. Eteläosa. Pohjoisesta. 11.5.
2. Siitama (Sitama), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Pohjoisluoteesta. 11.5.
3. Siitama (Sitama), historiallinen kylänpaikka. Pohjoisosa. Luoteesta. 11.5.
4. Kiviniemi 2, löytökuva. 12.5.
5. Kiviniemi 2, löytökuva. 12.5.
6. Kiviniemi, löytökuva. 12.5.
7. Padustaipale (Taipale/Pahutaival). Myllynkivi. 12.5.
8. Padustaipale (Taipale/Pahutaival). Myllynkivi. 12.5.
9. Padustaipale (Taipale/Pahutaival), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Etelästä. 12.5.
10. Rajalahti (Rajalax), historiallinen kylänpaikka, NW-osa. Lounaasta. 13.5.
11. Naappila (Naappila), historiallinen kylänpaikka, yleiskuva. Itäkoillisesta. 13.5.
12. Koivuniemi (Koivuniemi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Lounaasta. 14.5.
13. Koivuniemi (Koivuniemi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Eteläkaakosta. 14.5.
14. Koivuniemi (Koivuniemi), historiallinen kylänpaikka. SE-osa (ent. Ala-Heikkilän tontti). Lännestä. 14.5.
15. Suomasema (Somesoma/Suomaisema), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Lounaasta. 14.5.
16. Suomasema (Somesoma/Suomaisema), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Koillisesta. 14.5.
17. Voitila (Voitila/Voitalia), historiallinen kylänpaikka. NE-osa. Luoteesta. 15.5.
18. Voitila (Voitila/Voitalia), historiallinen kylänpaikka. NE-osa. Kaakosta. 15.5.
19. Lyytikälä (Lytikkälä), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Koillisesta. 15.5.
20. Lyytikälä (Lytikkälä), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Eteläkaakosta. 15.5.
21. Pitkäjärvi (Pitkäjärvi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Luoteesta. 18.5.
22. Pitkäjärvi (Pitkäjärvi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Koillisesta. 18.5.
23. Pitkäjärvi (Pitkäjärvi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Kaakosta. 18.5.
24. Onnistaipale (Taipale/Niemi), historiallinen kylänpaikka, SE-osaa. Kaakosta. 19.5.
25. Onnistaipale (Taipale/Niemi), historiallinen kylänpaikka, W-osaa. Länsilounaasta. 19.5.
26. Onnistaipale (Taipale/Niemi), historiallinen kylänpaikka. W-osaa. Länsiluoteesta. 19.5.
27. Onnistaipale (Taipale/Niemi), historiallinen kylänpaikka. S-osaa. Kaakosta. 19.5.
28. Onnistaipale (Taipale/Niemi) Hörtsänä, historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Kaakosta. 19.5.
29. Kokkola (Kokkola/Pudas), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Koillisesta. 20.5.
30. Kokkola (Kokkola/Pudas), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Luoteesta. 20.5.
31. Kokkola (Kokkola/Pudas), historiallinen kylänpaikka. W-osa. Etelästä. 20.5.
32. Kokkola (Kokkola/Pudas), historiallinen kylänpaikka, keskeinen löytöalue. Etelälounaasta. 20.5.
33. Pehula (Ruotsila/Torittu), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Lounaasta. 20.5.
34. Laasola (Lasoila/Laasoila), historiallinen kylänpaikka, alue W. Yleiskuva. Lännestä. 22.5.
35. Aakkola (Ackoila), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Itäkaakosta. 25.5.
36. Haavisto (Hauisto), historiallinen kylänpaikka, W-reunaa (peltouloke, jonka takana sijaitsevat röykkiöt 1 ja 2). Lännestä. 25.5.
37. Haavisto (Hauisto), historiallinen kylänpaikka. Röykkiö/kumpare 3. Pohjoisesta. 25.5.
38. Haavisto (Hauisto), historiallinen kylänpaikka. Röykkiö 2. Eteläkaakosta. 25.5.
39. Haavisto (Hauisto), historiallinen kylänpaikka. Röykkiö 1. Pohjoiskoillisesta. 25.5.
40. Haavisto (Hauisto), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Lounaasta. 25.5.
41. Kuivanen (Kuiviais/Kuivanen), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Lounaasta. 26.5.

42. Kuivanen (Kuiviais/Kuivanen), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Pohjoiskoillisesta. 26.5.
43. Kauppila (Kauppila), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Luoteesta. 27.5.
44. Kauppila (Kauppila), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Koillisesta. 27.5.
45. Eräjärvi (Nikkilä/Haapaniemi), historiallinen kylänpaikka, NW-osaa. Luoteesta. 27.5.
46. Eräjärvi (Nikkilä/Haapaniemi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Lännestä. 27.5.
47. Eräjärvi (Nikkilä/Haapaniemi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Pohjoisesta. 27.5.
48. Uiherla (Uiherola/Viherola), historiallinen kylänpaikka. SW-osa. Luoteesta. 28.5.
49. Uiherla (Uiherola/Viherola), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Etelälounaasta. 28.5.
50. Vihasjärvi (Vihasjärvi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Lännestä. 22.10.
51. Vihasjärvi (Vihasjärvi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Idästä. 22.10.
52. Järvenpää (Järvenpää/Eräjärvi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Eteläkaakosta. 22.10.
53. Järvenpää (Järvenpää/Eräjärvi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Idästä. 22.10.
54. Järvenpää (Järvenpää/Eräjärvi), historiallinen kylänpaikka. Rakenne 4. Lounaasta. 22.10.
55. Järvenpää (Järvenpää/Eräjärvi), historiallinen kylänpaikka. Kiviaita. Pohjoiskoillisesta. 22.10.
56. Järvenpää (Järvenpää/Eräjärvi), historiallinen kylänpaikka. Kiviaita. Itäkoillisesta. 22.10.
57. Järvenpää (Järvenpää/Eräjärvi), historiallinen kylänpaikka. Yleiskuva. Pohjoisluoteesta. 22.10.
58. Koppala (Koppala), historiallinen asuinpaikka, W-osa. Länsiluoteesta. 23.10.
59. Koppala (Koppala), historiallinen asuinpaikka. Rakenne 3. Etelästä. 23.10.
60. Koppala (Koppala), historiallinen asuinpaikka. Rakenne 4. Taustalla oikealla rakenne 3. Länsilounaasta. 23.10.
61. Koppala (Koppala), historiallinen asuinpaikka. Rakenne 2, keskiosa (laki). Pohjoisesta. 23.10.
62. Suomasema 2, kivikautinen asuinpaikka. Yleiskuva. Kaakosta. 23.10.
63. Savo (Joensuu/Sauoi), historiallinen asuinpaikka. Yleiskuva. Etelälounaasta. 28.5.

ORIVEDEN RANTAOSAYLEISKAAVA-ALUEIDEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2009						
Historiallisen ajan löytöluettelo						
Luetteloineet T. Tiainen ja V. Adel						
KM-päänro	alanro	Kohde	Tarkenne/löytökonteksti	Laji	kpl	g
2009072		Siitama (Sitama)	Kylätontti, pintapoiminta	Rautanaulan (hevoskenkänaulan?) kantaosa	1	4,5
2009073	1	Padustaipale (Taipale/Pahutaival)	Pintapoiminta kylätontilla	Punasavikeramiikkaa, 2 reunapalaa	3	35,5
2009073	2	Padustaipale (Taipale/Pahutaival)	Pintapoiminta kylätontilla	Rautanaula	1	4,9
2009074	1	Naappila (Naappila)	Kylätontti, pintapoiminta	Punasavikeramiikkaa	6	49,0
2009074	2	Naappila (Naappila)	Kylätontti, pintapoiminta	Punasavikeramiikkaa, kaakelin pala?	1	21,7
2009074	3	Naappila (Naappila)	Kylätontti, pintapoiminta	Astiasialasia	2	62,0
2009075	1	Rajalahti (Rajalax)	Pintapoiminta kylätontilla	Punasavikeramiikkaa, 1 reunapala	3	21,8
2009075	2	Rajalahti (Rajalax)	Pintapoiminta kylätontilla	Lasia, ikkuna- (2 kpl) ja astiasialasia	3	5,5
2009076		Koivuniemi (Koivuniemi)	Niikkula, talosta lahja museolle	Liitupiipun pesä	1	10,7
2009077	1	Suomasema (Somesoma/Suomaisema)	Kylätontti, pintapoiminta pellolla	Punasavikeramiikkaa	1	2,6
2009077	2	Suomasema (Somesoma/Suomaisema)	Kylätontti, pintapoiminta pellolla	Palanutta savea/tiiltä?	3	3,2
2009078	1	Pitkäjärvi (Pitkäjärvi)	Kylätontti, pintapoiminta	Punasavikeramiikkaa	7	22,9
2009078	2	Pitkäjärvi (Pitkäjärvi)	Kylätontti, pintapoiminta	Lasia	4	25,7
2009078	3	Pitkäjärvi (Pitkäjärvi)	Kylätontti, pintapoiminta	Liitupiipun varren pala	1	2,9
2009079	1	Aakkola (Ackoila)	Kylätontti, pintapoiminta	Punasavikeramiikkaa	1	9,4
2009079	2	Aakkola (Ackoila)	Kylätontti, pintapoiminta	Lasia	1	12,9
2009079	3	Aakkola (Ackoila)	Kylätontti, pintapoiminta	Liitupiipun varren pala	1	4,1
2009080	1	Uiherla (Uiherola/Viherola)	Kylätontti, pintapoiminta	Palanutta luuta	1	1,0
2009080	2	Uiherla (Uiherola/Viherola)	Kylätontti, pintapoiminta	Palanutta savea/savilaastia	4	3,4
2009081		Kokkola (Kokkola/Pudas)	Kylätontti, peltotien E-puoli, pintapoiminta pellolla	Punasavikeramiikkaa	5	7,2
2009082	1	Vihajärvi (Vihajärvi)	Kylätontti, pintapoiminta	Astiasialasia	1	55,3
2009082	2	Vihajärvi (Vihajärvi)	Kylätontti, pintapoiminta	Punasavikeramiikkaa	1	11,2
2009082	3	Vihajärvi (Vihajärvi)	Kylätontti, pintapoiminta	Palanutta luuta	1	0,6
2009082	4	Vihajärvi (Vihajärvi)	Kylätontti, pintapoiminta	Kuonaa	1	22,9
2009082	5	Vihajärvi (Vihajärvi)	Kylätontti, pintapoiminta	Palanutta savea/tiiltä (?)	5	16,0

ORIVEDEN RANTAOSAYLEISKAAVA-ALUEIDEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2009						
Historiallisen ajan löytöluettelo						
Luetteloineet T. Tiainen ja V. Adel						
KM-päänro	alanro	Kohde	Tarkenne/löytökonteksti	Laji	kpl	g
2009084		Voitila (Voitila/Voitiola)	Pintapöiminta kylätontin NE-puolella	Liitupiipun varren pala	1	2,5
2009085		Kuivanen (Kuiviais/Kuivanen)	Kylätontti, pintapöiminta pihasta	Punasavikeramiikkaa	5	3,9
2009086	1	Kuivanen (Kuiviais/Kuivanen)	Pelto kylätontin NW-puolella, pintapöiminta	Punasavikeramiikkaa	1	1,3
2009086	2	Kuivanen (Kuiviais/Kuivanen)	Pelto kylätontin NW-puolella, pintapöiminta	Liitupiipun varren pala	1	0,6